

Kadernota 2017

inclusief Eerste Tijdvakrapportage 2016

Amstelveen, 14 juni 2016

Kadernota 2017**Inhoudsopgave**

0. Inleiding	Blz.	3
1. Financiële beschouwing		5
2. Structurele begrotingspositie		6
2.1. Totaaloverzicht		6
2.2. Sociaal domein		8
2.2.0. Algemeen		
2.2.1. Begrotingskader 2016 sociaal domein: uitgaven & dekking		
2.2.2. Financieel resultaat: rekening '15 → prognose '16 → eindbeeld '17ev		
2.2.3. Voorstellen m.b.t. het financieel kader sociaal domein 2016 en 2017		
2.3. Bestedingsvoorstel structureel nieuw beleid		12
2.3.1. Totaalbeeld en voorstel		
2.3.2. t/m 2.3.9. Postgewijze toelichting		
2.4. Structurele dotatie reserve "sparen vooraf"		16
2.5. Risico's en autonome ontwikkelingen (inclusief begrotingsrechtmatigheid)		17
2.5.1. budgettaire autonome ontwikkelingen		
2.5.2. overige ontwikkelingen		
2.6. Technische actualisering (grondslagen areaal en nominaal)		19
3. Projecten en vermogenspositie		21
3.1. Onderwijshuisvesting		21
3.1.1. Afronding bouwprogramma onderwijshuisvesting 1 ^e en 2 ^e tranche		
3.1.2. Nieuwe ontwikkelingen: Onderwijshuisvesting 2016-2022		
3.2. Grote projecten		24
3.2.0. Algemeen		
3.2.1. Projectorganisatie		
3.2.2. Communicatie		
3.2.3. Stand van zaken planvorming en uitvoering		
3.2.4. Financiële recapitulatie en resumé		
3.3. Tijdvakrapportage 2016		28
3.4. Bestedingsvoorstel eenmalige middelen		29
3.4.1. Totaalbeeld en voorstel		
3.4.2. t/m 3.4.11. Postgewijze toelichting		
3.5. Algemene reserve		33
3.5.1. Cijfermatige actualisering Kadernota		
3.5.2. P.M.-posten		
3.5.3. Beleidsuitgangspunten		
3.5.4. Totaaloverzicht stand en ontwikkeling algemene reserve		
4. Tarievenbeleid		35
5. Gevraagde besluiten		39
 BIJLAGEN		
Bijlage 1A t/m 1C: Nieuw beleid en ombuigingen eerdere jaren van deze collegeperiode		42
Bijlage 2: Eerste Tijdvakrapportage 2016		44
Bijlage 3: Verslag uitwerking begroting 2016 in afdelingsplannen 2016		55
Bijlage 4: Overzicht landelijk voorgeschreven taakvelden BBV		58

0. Inleiding Ruimte voor de Amstelveense maat

Ruim twee jaar zijn we als college van B&W onderweg. Het moment om zowel terug te kijken als vooruit. Onder het motto 'Ruimte voor Amstelveen' zijn we van start gegaan.

Een bijzondere positie

We hebben ingezet op minder regels en meer ruimte voor inwoners en ondernemers. De eerste resultaten zijn inmiddels zichtbaar. Prachtige voorbeelden hebben we waar bewoners de schouders eronder hebben gezet zoals het buurtrestaurant 'Eten in de Diner' (Groenelaan), het openluchttheater in Elsrijk en een buurtcentrum in Keizer Karelpark.

De positie van Amstelveen in de Amsterdamse regio is bijzonder. Onze gemeente maakt deel uit van het economische netwerk Amsterdam Metropoolregio. Een samenwerkingsverband waarin Amstelveen haar internationale karakter optimaal kan uitdragen. We zijn een aantrekkelijke gemeente voor internationale bedrijven en haar werknemers.

Met een stofkam zijn we door beleidsnota's en verordeningen gegaan om onnodige belemmeringen weg te nemen. Recent zijn de APV, het horeca- en evenementenbeleid opnieuw door de raad vastgesteld: ook daarin hebben we waar mogelijk regels verminderd of vereenvoudigd. Organisatoren van evenementen kunnen in een aantal situaties vergunningen voor meerdere jaren krijgen, in plaats van dat ze ieder jaar terug moeten komen voor een nieuwe. Daarnaast is een aantal elementen aangewezen als meldingsplicht in plaats van vergunningsplicht. Ook dat betekent lastenverlichting voor organisatoren.

We hebben in samenwerking met de AM-gemeenten een actieve lobby ingezet om, ook in die delen van de gemeente waar we met beperkingen vanwege de luchthaven te maken hebben, lokale afwegingsruimte in de ruimtelijke ordening te behouden en te versterken. Er is reëel uitzicht op een positief besluit van de staatssecretaris hierover op korte termijn.

Toch zijn we er nog niet, we zijn volop bezig met een kwaliteitsslag in de organisatie en dat vergt een lange adem. We gebruiken de aankomende twee jaar om nog meer te werken vanuit de wensen en behoeften van inwoners en ondernemers. Bijvoorbeeld door de versterking van het accountmanagement Economische Zaken, evenementencoördinatie en door verzakelijking van de samenwerking met leveranciers van voorzieningen, zoals het sportbedrijf, culturele instellingen, woningcorporaties en andere maatschappelijke organisaties. Dit betekent meer dienstverlening die afgestemd is op de wensen van de Amstelveense inwoner en ondernemer. Hier hoort ook de digitale samenleving bij. Waarbij meer digitaal gebeurt door middel van een betere internetsite met verbeterde zoekmachine en een grote inzet op sociale media en digitale formulieren. Amstelveen maakt qua digitale dienstverlening grote stappen voorwaarts. Amstelveen volgt daarmee de Digitale Agenda 2020 van de VNG.

De Amstelveense maat

Amstelveen scoort goed op het gebied van veiligheid. We behoren tot één van de veiligste gemeenten van Nederland. Hier hebben we veel voor gedaan, maar om dit te behouden moeten we blijven investeren in inbraakpreventie en projecten op het gebied van veiligheid om fietsendiefstal en auto inbraken tegen te gaan. Daarnaast is het van belang dat gemeente, politie en OM het niet alleen kunnen, maar dat we inwoners hard nodig hebben om samen met ons aan een veilig Amstelveen te werken (bijv. BuurtApp).

We hebben belangrijke stappen gezet met de nieuwe sociale taken. Om stevig de regie op de uitvoering van de nieuwe taken te kunnen voeren, is ervoor gekozen de toegang in eigen huis te organiseren. Het Amstelveenloket en de sociale teams zijn ingericht om te zorgen dat hulpverlening op elkaar is afgestemd en partijen niet langs elkaar heen werken.

We hebben jeugdhulpverleners binnen de organisatie aangesteld die hun werk doen in nauwe samenwerking met het jongerenwerk en de leerplichtambtenaren. Ook zijn zij aangesloten op het zorgnetwerk, dat binnen de scholen beschikbaar is. Binnen de WMO is de nieuwe koers zichtbaar in pilots dagstructurering en indicering door de wijkverpleging. De samenwerking met huisartsen is versterkt, er zijn woonservicezones gerealiseerd en de samenwerking met Verenigingen van Eigenaren is gericht op investeringen aan de voorkant in het toekomstbestendig en toegankelijk maken van woningen. Op het nieuw ingerichte Werkplein in het Raadhuis, worden inwoners van Amstelveen ondersteund en gefaciliteerd bij het vinden van werk. Om de nieuwe doelgroepen van de Participatiewet (voorheen WSW en Wajong) optimaal te begeleiden naar werk is de AM-werkorganisatie opgericht. We blijven binnen de budgetten, zonder dat we "nee" hoeven te verkopen bij zorgvragen. Tegelijkertijd zijn er op dit vlak veel ontwikkelingen, zowel financieel als inhoudelijk. Onduidelijk is nog welke richting de budgetten uitgaan, en ook blijven we openstaan voor nieuwe ideeën van inwoners en instellingen.

In Amstelveen is een noodopvang gerealiseerd die passend is bij de schaal van Amstelveen. Daarnaast krijgen we vanuit het Rijk een opgave voor de huisvesting van statushouders. Als college staan we er voor dat hoe dan ook de menselijke maat de leidende norm blijft in Amstelveen.

Investeren in de toekomst

De inkomensstroom die binnenkwam via nieuwe woonwijken, bedrijventerreinen en kantorenlocaties loopt ten einde. De gemeentelijke grenzen van Amstelveen zijn letterlijk bereikt. Onze blik op de toekomst richt zich dan ook op volgende generaties. We willen onze kinderen en kleinkinderen geen schulden nalaten, maar vermogen. Ook zij verdienen toegankelijke en voor iedereen bereikbare voorzieningen die voldoen aan de Amstelveense maat. Niet voor niets investeren wij in de kwaliteit van het onderwijs, sport- en cultuurvoorzieningen. Ook op lange termijn willen we het aantrekkelijke woon- en werkklimaat van Amstelveen behouden, zonder de lasten exorbitant te verhogen. Met de ontwikkeling van Amstelveen naar beheergemeente betekent dat wel dat we nu al moeten nadenken over hoe we toekomstige investeringen gaan financieren. Dit geldt zowel voor het op peil houden van ons voorzieningsniveau als grote (infrastructurele) projecten. Onderwijshuisvesting is daarbij een belangrijk speerpunt, waarbij we investeren in de (nieuw)bouw, waarmee de kwaliteit gewaarborgd blijft.

Het college investeert ook in de toekomst in de vorm van duurzaamheid. In onze ambitie van een toekomstbestendige, duurzame gemeente willen we duurzame initiatieven ondersteunen en de dialoog aangaan om inzichten te vergroten. We kiezen tegen de achtergrond van mondiale ontwikkelingen en transities voor kansen door ons te richten op de focuspunten fossielvrij, circulaire economie en inclusieve stad.

Natuurlijk zouden wij dit alles niet kunnen doen zonder de niet aflatende inzet van onze gemeentelijke organisatie. Wij danken hen voor hun tomeloze inzet. Een goed functionerende gemeente vraagt ook om een constructieve samenwerking tussen gemeenteraad en gemeentebestuur. Dit is geen vanzelfsprekendheid. Voor de wijze van samenwerking in Amstelveen tussen bestuur en raad hebben wij veel waardering. Wij willen u dan ook bedanken voor deze samenwerking, en vertrouwen er op deze de aankomende jaren voort te zetten.

Burgemeester en wethouders van Amstelveen

1. Financiële beschouwing

Na de gemeenteraadsverkiezingen in maart 2014 zijn wij aan de slag gegaan met als basis de Politieke Agenda 2014-2018 "Ruimte voor Amstelveen". In de begrotingsraad van 12 november 2014, is het College Uitvoeringsprogramma 2014-2018 vastgesteld. Op basis van het raamwerk dat dit heeft opgeleverd voeren wij als dagelijks bestuur ons werk uit.

Centraal uitgangspunt is een Amstelveen waar het goed wonen en werken is. Daarbij hebben we oog voor het handhaven van een hoogwaardig voorzieningenniveau, een gezonde financiële positie en een lage lokale lastendruk. Samenvattend krijgen de volgende onderwerpen onze bijzondere aandacht:

1. De gestage inkomstenstroom in de achterliggende jaren uit de aanleg van nieuwe woonwijken, bedrijfsterreinen en kantorenlocaties droogt op en de bestaande bebouwing wordt gaandeweg ouder en vraagt meer onderhoud. Dat vraagt een omslag in ons financiële beleid met een nieuwe lange termijnvisie om ons huidige voorzieningenniveau duurzaam veilig te stellen en betaalbaar te houden. Deze Kadernota geeft daar concrete uitwerking aan.
2. Het achterliggende jaar 2015 hebben we de nieuwe taken op het gebied van Zorg, Werk en Jeugd opgepakt die door het Rijk zijn overgedragen aan de gemeenten. Mede op basis van de jaarrekening 2015 maken we in deze Kadernota de balans op en geven een actueel totaaloverzicht in meerjarig perspectief.
3. Deze Kadernota bevat voorstellen om de onderwijshuisvesting voor de komende jaren te regelen, waaronder nieuwbouw voor het Herman Wesseling College (HWC). Dit was de laatste grote opgave die nog openstond in de lopende Politieke Agenda. Ook wijden wij een aparte paragraaf aan de grote projecten (mobiliteit, stadshart).
4. Ten slotte leggen wij een pakket aan incidentele en structurele maatregelen aan u voor om te blijven investeren in nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen in de stad.

Deze Kadernota biedt inzicht in hoe we er voorstaan met onze begroting en vermogenspositie. Dit alles in nauwe samenhang met de meicirculaire gemeentefonds. Deze circulaire bevat informatie over de financiële middelen die Amstelveen de komende jaren vanuit het Rijk kan verwachten. Daar maakt ook het door Rijk en VNG gesloten financieel uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom deel van uit. De meicirculaire komt te laat om nog in de Kadernota te verwerken. Over de uitkomsten volgt een aparte rapportage, die aan de behandeling wordt toegevoegd, zodat u bij de behandeling van de Kadernota beschikt over de meest recente informatie.

Naast de kaderstelling voor de komende jaren komt ook de uitvoering van de lopende begroting aan bod. Dit gebeurt via de Eerste Tijdvakrapportage, die is geïntegreerd in deze Kadernota. Hierna schetsen de hoofdstukken 2 en 3 een actueel beeld van de structurele begrotingspositie en de vermogenspositie. Onze voorstellen voor nieuwe ontwikkelingen (intensiveringen) zijn daarin opgenomen. In hoofdstuk 4 komt het tarievenbeleid aan de orde en hoofdstuk 5 sluit af met een samenvatting van de voorgestelde besluitvorming.

2. Structurele begrotingspositie

2.1. Totaaloverzicht

Vertrekpositie

Vertrekpunt voor de structurele meerjarige begrotingspositie in deze Kadernota is de besluitvorming door uw raad in de begrotingsraad van 11 november 2015 aan de hand van de Programmabegroting 2016. Met die besluitvorming heeft u een financieel kader voor de komende jaren vastgesteld. Dit is inclusief de uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds. Tevens is verwerkt een nagekomen mutatie via het raadsvoorstel "begrotingsrechtmatigheid" zoals behandeld in de decemberraad 2015.

De essentie van deze vertrekpositie is een structureel begrotingsoverschot dat is gecreëerd om een duurzaam gezond financieel beleid te kunnen voeren. Vanaf 2018 is het meerjarig beeld constant, in 2016/2017 fluctueert dit door schommelingen in de ontwikkeling van de algemene uitkering gemeentefonds.

Via het College Uitvoeringsprogramma 2014-2018 en de Kadernota's en begrotingen 2015 en 2016 is in de eerdere jaren van deze collegeperiode de volgende besluitvorming in de meerjarenbegroting verwerkt:

• structureel nieuw beleid in deze collegeperiode	2,2 miljoen euro	(bijlage 1A)
• eenmalige beleidsintensivering in deze collegeperiode	9,2	(bijlage 1B)
• structurele ombuigingen in deze collegeperiode	9,0	(bijlage 1C)

Een specificatie van deze pakketten vindt u in bijlage 1A tot en met 1C van dit boekwerk.

Verder gelden bij dit meerjarig begrotingsbeeld de volgende belangrijke kaderstellende uitgangspunten:

1. Er loopt een apart traject voor de effectuering van bestuurlijk besloten *ombuigingen op sport, welzijn, cultuur en maatschappelijk vastgoed*. Via een afzonderlijke raadsbrief hebben wij recent een tussenstand weergegeven van dit traject. Daarbij hebben wij voorgesteld de finale en integrale afweging te laten plaatsvinden bij de behandeling van de meerjarenbegroting 2017-2020 omdat nog een aantal (vervolg)onderzoeken lopen. Verder heeft in de raadsvergadering van 20 april 2016 behandeling plaatsgevonden van de "Cultuuragenda 2016-2020". In totaliteit gaat het bij dit traject om een bedrag van 2 miljoen euro dat taakstellend in het voorliggende meerjarig begrotingskader is verwerkt. Dit taakstellend kader blijft voor ons bepalend en geldt onverkort.
2. Uitgangspunt is, dat het *sociaal domein* structureel binnen de bestaande budgettaire kaders blijft passen. Op dit moment zien wij geen noodzaak om voorstellen te doen om in te grijpen op de bestaande beleidsmatige en financiële kaders, zoals die door uw raad zijn bepaald. Dat laat onverlet, dat naar de toekomst nog steeds de nodige onzekerheid bestaat. In het vervolg van deze Kadernota geven we een uitvoeriger analyse en een actueel overzicht (paragraaf 2.2.).
3. Uitgangspunt is, dat de krimp in het *fysiek domein* met ingang van 2017 wordt opgevangen binnen de bestaande budgettaire kaders voor het fysiek domein. Er ligt een taakstelling op de organisatie om ingaande 2017 wegvallende dekking door een structureel lager omzetniveau op te vangen door een kostenverlaging op de ambtelijke organisatie. Dit raakt zowel de begroting Amstelveen als de begroting Aalsmeer. De nota "Andere Tijden" becijfert de totale opgave op 3 miljoen euro. Dit is een forse opgave, die op dit moment voor een deel is ingevuld. Er loopt een doelmatigheid/efficiency onderzoek ex artikel 213a gemeentewet. Complicerende factor is de nieuwe Omgevingswet die de druk op de financiële kaders van het fysiek domein verder verhoogt. Wij onderkennen hier een risico, maar blijven vasthouden aan het bestaande uitgangspunt.
4. Ten slotte is van belang dat de *organisatie* zich doorontwikkelt om veilig en bedrijfszeker te blijven voldoen aan de verwachtingen van bestuur en samenleving in een dynamische wereld. In de achterliggende jaren heeft de organisatie substantieel bijgedragen aan de ombuigingstaakstelling. Het ontwikkeltraject kan investeringen vragen. Waar nodig zullen we gerichte en onderbouwde voorstellen doen¹.

¹ Zo bevat deze Kadernota voorstellen met betrekking tot "control in control" en ICT basisfuncties/veiligheid.

Nieuw Kadernota 2017

Ook in deze Kadernota hebben wij ruimte vrijgemaakt om structureel te investeren in onze stad. Daarnaast stellen wij voor om structureel te sparen met het oog op wegvallende inkomsten uit grondexploitaties en geleidelijke veroudering van de infrastructuur. Dit voorstel voorzien wij van enkele richtinggevende uitspraken om dit nader in te kaderen.

Verder heeft voor deze Kadernota op de gebruikelijke wijze een inventarisatie plaatsgevonden van risico's en autonome ontwikkelingen, inclusief een actualisering van de technische begrotingsgrondslagen (nominaal en areaal). Dit spoor leidt op dit moment niet tot een bijstelling van de bestaande kaders. Aangezien de actualisering van nominaal en areaal in nauw verband staat met de ontwikkeling van de algemene uitkering gemeentefonds nemen wij dit verder mee in de aparte notitie met de uitwerking van de meicirculaire.

Totaaloverzicht structurele begrotingspositie

Het voorgaande mondt uit in navolgend overzicht van het structurele meerjarige begrotingskader. Dit overzicht komt uit op een meerjarig structureel sluitende begroting.

STRUCTUREEL BEGROTINGSBEELD 2016-2020

bedragen x 1.000 euro

positief bedrag is tekort; negatief bedrag is tekortverlaging/overschot

	2016	2017	2018	2019	2020
a) Vertrekpositie Structureel begrotingssaldo					
a1) Structurele begrotingssaldi begrotingsboek 2016 (blz.18)	-3.229	-41	-1.951	-1.951	-1.951
a2) Aanvullende raadsbesluiten 2016					
# Septembecirculaire (raadsvoorstel aanbidding begroting)	-701	-701	-701	-701	-701
# Nagekomen mut. begrotingsrechtmatigheid (raad 16dec15)	-66	-66	-66	-66	-66
Vertrekpositie structureel begrotingssaldo 2016-2020	-3.996	-808	-2.718	-2.718	-2.718
b) Overige kaderstellende besluitvorming					
b1) Sociaal domein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
b2) Fysiek domein	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
b3) Organisatie	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
b4) Ombuigingen welzijn, cultuur, sport en maatsch. vastgoed	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
c) Nieuw Kadernota 2017 (structureel)					
c1) Structureel nieuw beleid		696	696	696	696
c2) Structurele dotatie reserve "sparen vooraf"			2.000	2.000	2.000
c3) Autonome ontwikkelingen		0	0	0	0
c4) Meicirculaire, c.a.		p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
STRUCTUREEL BEGROTINGSBEELD '16-'20 KADERN. 2017	-3.996	-112	-22	-22	-22

In het vervolg van dit hoofdstuk behandelen wij achtereenvolgens de volgende onderdelen uit dit overzicht:

- b1) sociaal domein (paragraaf 2.2.)
- c1) voorstel structureel nieuw beleid (paragraaf 2.3.)
- c2) structurele dotatie reserve "sparen vooraf" (paragraaf 2.4.)
- c3) risico's en autonome ontwikkelingen (paragraaf 2.5)
- c4) technische begrotingsgrondslagen (paragraaf 2.6)

Voor wat betreft fysiek domein, organisatie en ombuigingen (de onderdelen b2, b3 en b4) volstaan wij met de duiding aan het begin van deze paragraaf 2.1.

2.2. Sociaal domein

2.2.0. Algemeen

Met ingang van 2015 zijn gemeenten verantwoordelijk voor een groot aantal nieuwe taken in het sociaal domein. Het gaat dan om de gebieden Zorg, Jeugd en Werk. Zowel inhoudelijk als financieel heeft dit een grote impact.

Beheersing van de zorguitgaven was een belangrijke drijfveer voor het Rijk om deze decentralisaties door te voeren. De Rijksbegroting liet trendmatig een sterke groei van de zorguitgaven zien, met als perspectief dat deze trend zich bij ongewijzigd beleid zou blijven voortzetten door een stijgende autonome zorgvraag. Dit heeft geleid tot een ingrijpende beleidscorrectie door het Rijk: grootschalige taakoverdracht naar gemeenten onder gelijktijdige inboeking van een miljardenombuiging.

Leidende overwegingen bij deze beleidscorrectie en daaraan gekoppelde besparingsmogelijkheden waren:

- (a) vergroten van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid waar dit mogelijk is;
- (b) ontschotten van budgetten, maatwerk, één loket;
- (c) minder "dure" zorgvraag door preventiebeleid, sociale samenhang en laagdrempeliger zorg.

Het invoeringsjaar ligt nu achter ons en de jaarrekening 2015 doet daarvan verslag. Alleen al de procedure om tot een accountantsverklaring te komen bij deze jaarrekening is een goede illustratie van de omvang en complexiteit van deze decentralisaties, alsmede de onduidelijkheid en onzekerheden waarmee dit omgeven is. We gaan hier uit van de thans bekende rekeningcijfers 2015. Met name voor het onderdeel Jeugd is er nog geen eenduidig beeld beschikbaar van alle relevante kosten.

Voorafgaand aan de decentralisaties heeft u als gemeenteraad via afzonderlijke beleidsnota's de inhoudelijke kaders bepaald voor de uitvoering van de overkomende taken in de Amstelveense situatie.

Voortbouwend op de jaarrekening 2015 maken we in deze paragraaf de balans op via een nadere analyse en een actueel toekomstperspectief.

2.2.1. Begrotingskader 2016 sociaal domein: uitgaven & dekking

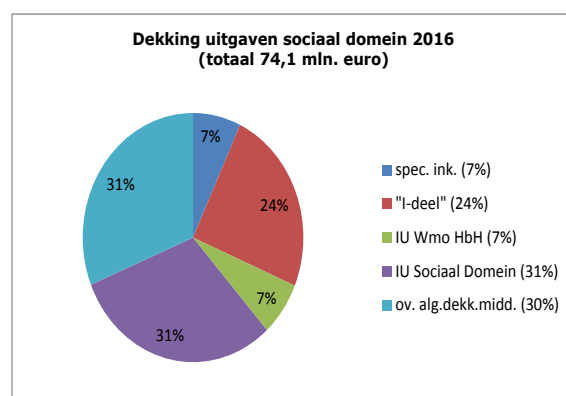
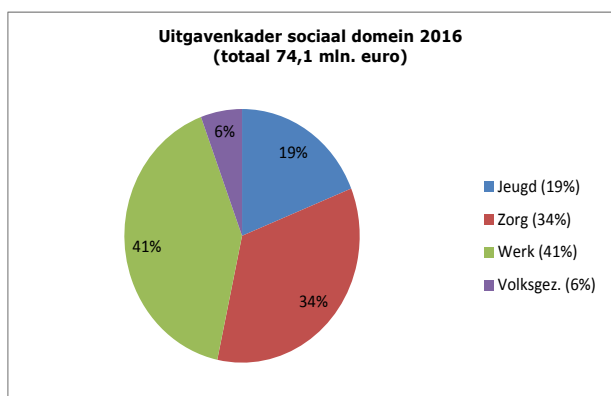
De actuele stand van de begroting 2016 houdt rekening met een uitgavenniveau van 74,1 miljoen euro voor het totale sociale domein (programma 1). Dit is het grootste van zes programma's met 40% van de totale gemeentelijke programma uitgaven. Tegenover deze uitgaven staat 5,2 miljoen aan diverse specifieke programma inkomsten (met name eigen bijdragen en inkomsten uit regionale samenwerking). Het resterende bedrag van 68,9 miljoen euro wordt betaald uit vier "bronnen": Het "I-deel" voor de bijstandsuitkeringen, de aparte uitkering voor "oude" Wmo-taken (met name Hulp bij huishouden), de brede integratie-uitkering Sociaal Domein voor de nieuwe decentralisaties en ten slotte de overige algemene middelen als sluitpost voor alle "eigen beleid" (waaronder welzijn en sociale samenhang). Onderstaand overzicht en grafiek brengen dit beeld.

Begrotingskader 2016 sociaal domein: uitgaven & dekking

bedragen in miljoenen euro's

Omschrijving	uitgavenkader sociaal domein begroting 2016		dekking uitgaven sociaal domein					
			via programma 1		via algemene dekkingsmiddelen			
			specifieke programma- inkomsten	"I-deel"	IU-Wmo bestaand ("Hbh")	IU- Sociaal Domein	overige algemene middelen	totaal dekking
Jeugd	19%	14,0				11,6	2,4	14,0
Zorg	34%	25,5	2,5		5,2	8,2	9,6	25,5
Werk	41%	30,4	1,4	18,0		3,3	7,7	30,4
Volksgesondheid	6%	4,2	1,3				2,9	4,2
TOTAAL-GENERAAL	100%	74.1	5.2	18.0	5.2	23.1	22.6	74.1

2.2.2. Financieel resultaat: rekening '15 → prognose '16 → eindbeeld '17ev

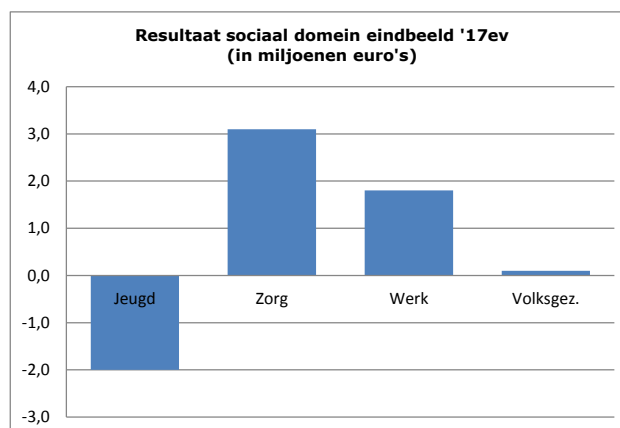
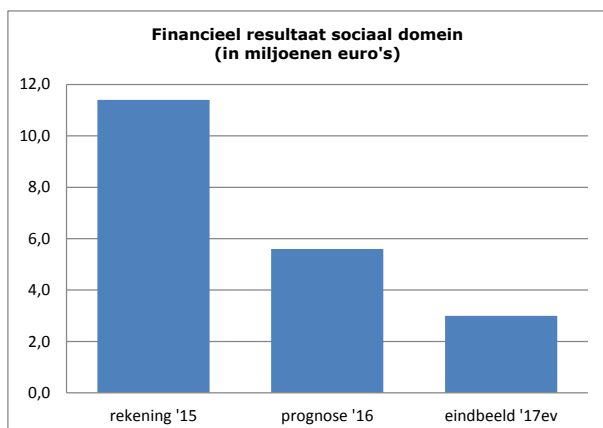
Ten opzichte van het oorspronkelijke begrotingskader is over 2015 uiteindelijk sprake van een overschot van 11,4 miljoen euro². Dit met inachtneming van de kanttekening dat op dit moment nog geen definitief uitsluitsel bestaat over de volledigheid van de uitgaven Jeugd. Dit is nog een onzekerheid.

Voor het grootste deel is dit overschot eenmalig. We verwachten een halvering van het overschot in 2016 (de actuele prognose voor 2016 komt uit op een overschot van 5,6 miljoen euro). De terugloop met 5,8 miljoen euro kan als volgt worden gespecificeerd:

• kortingen op de Rijksuitkeringen Jeugd en Wmo	2,6	-/-	mln. euro
• uitbreiding formatie sociaal domein cf. raadsbesluit	1,3	-/-	
• stijging bijstandsvolume	1,0	-/-	
• overige kostenontwikkelingen (stijging hulpvraag)	0,9	-/-	

In het eindbeeld 2017 e.v. daalt het verwachte overschot verder naar 3,0 miljoen euro. Dit is het effect van meerjarige kortingen op de Rijksuitkeringen Jeugd en Werk. Afgezet tegen de totale omvang van het sociaal domein en alle ontwikkelingen en onzekerheden beschouwen wij dit vooralsnog als een trend richting "afgerond plus nul". Wij zien op dit moment in het budgettaire totaalplaatje geen aanleiding om u voorstellen voor te leggen tot bijstelling van het beleid.

Het geschetste resultaat is het saldo van enerzijds een tekort op Jeugd en anderzijds overschotten op Zorg en Werk. In het verwachte eindbeeld 2017 e.v. vallen een tekort op Jeugd van 2 miljoen euro en een overschot op Zorg van 3 miljoen euro voor een belangrijk deel tegen elkaar weg. Het overschot op Werk komt doordat Amstelveen een voordeelgemeente is in het verdeelmodel voor het I-deel ("CPB-model"). Dit voordeel was er al vóór de invoering van de onderhavige decentralisaties. Het CPB-model is nog volop in discussie en wordt nog aangepast. Dat maakt het voordeel (in de huidige omvang) onzeker.

² Hiervan is 3,1 miljoen euro incidenteel "afgeroomd" bij de Kadernota 2016. In het boekwerk programmarekening 2015 komt 7,1 miljoen tot uitdrukking. Aanvullend is de prognose per mei16 een neerwaartse bijstelling van 1,0 miljoen euro op de geraamde verplichtingen ("onderhanden werk / nog te betalen) in de jaarrekening 2015.

Afsluitend plaatsen wij de volgende kanttekeningen voor een goede weging van het voorliggende beeld:

1. Bovenstaande analyse maakt helder dat een substantieel deel van het totale programma (30%, ruim 20 miljoen euro) wordt bekostigd uit de algemene middelen van de gemeente, niet zijnde apart herkenbare Rijksuitkeringen Sociaal Domein/Participatiewet. Daarbij moet onder andere worden gedacht aan het gemeentelijke welzijnsbeleid (sociale samenhang). Juist dit beleid is vanuit oogpunt van preventie en zelfredzaamheid van belang. Investerings hierin kunnen de kosten beperken van zwaardere hulpvragen. Een deel van het gepresenteerde overschot is direct te herleiden tot onderuitputting op de eigen budgetten voor sociale samenhang als gevolg van het beleid Bewoners AanZ en de herijking van het minimabeleid.
2. Via het College Uitvoeringsprogramma 2014-2018 is bij de invulling van de ruimte voor nieuw beleid in deze collegeperiode een structureel bedrag gereserveerd voor 3D/sociaal domein. Op dit moment is deze reservering nog niet benodigd. Verder is de bestuurlijk besloten ombuiging op welzijn van 0,5 miljoen euro in het eindbeeld verwerkt.
3. In de prognose voor 2016 is op basis van de feitelijke verloop in de achterliggende maanden rekening gehouden met een stijging van het aantal bijstandsgerechtigden. Daarbij is ook betrokken een extra stijging vanwege de verhoogde asielinstroom. Voor dit laatste is een aparte extra vergoeding in het vooruitzicht gesteld (akkoord Rijk/VNG mei16). Wat dit precies aan nieuw geld op gaat leveren is nu niet goed in te schatten en in de huidige prognose is nog geen rekening gehouden met extra inkomsten. Dit is een positief risico.
4. Andere positieve risico's zijn de aangekondigde reparatie op het verdeelmodel voor de klassieke re-integratiegelden en mogelijke toekomstige inderdieneffecten op ons eigen beleid (zoals aangeduid in het voorstel voor formatie uitbreiding).
5. Negatieve risico's zijn de verdere autonome groei van de zorgvraag in combinatie met achterblijvende nominale en reële compensatie via de macrobudgetten, alsmede andere selectieve ingrepen van het Rijk op onderdelen waar sprake lijkt te zijn van overschotten, zonder tegelijkertijd rekenschap te geven van tekorten op andere terreinen.

2.2.3. Voorstellen m.b.t. het financieel kader sociaal domein 2016 en 2017

In relatie tot de prognose voor 2016 doen wij de volgende voorstellen:

1. In verband met de oproep vanuit het rijk aan gemeenten in het vroege najaar van 2015 om bij te dragen aan de opvang van vluchtelingen heeft de gemeente Amstelveen in oktober besloten mee te werken aan de realisatie van een noodopvangvoorziening voor maximaal 400 vluchtelingen in een leegstaand kantoorgebouw aan de Laan van Kronenburg 2. Eind april 2016 is de noodopvang open gegaan. De gemeente heeft daartoe met het COA een bestuursovereenkomst van 1 jaar met een verlengingsmogelijkheid tot 3 jaar afgesloten. Voor de voorbereiding van de noodopvang zijn externe niet gedekte voorbereidingskosten gemaakt tot een bedrag van 135.000 euro. Deze kosten worden opgevangen binnen het programma sociaal domein en zijn verwerkt in de prognose resultaat 2016.
2. Bij de Kadernota 2016 is een krediet van 765.000 euro beschikbaar gesteld voor de verbouwing van De Bolder. Door een tegenvallende aanbesteding is, na(ast) versoberingen binnen het project, een verhoging van het krediet noodzakelijk. Het gaat om een verhoging van 170.000 euro, waarvan 70.000 euro te dekken uit de onderhoudsbegroting en 100.000 euro binnen het sociaal domein (incidentele ruimte sociale samenhang/wijkcentra). Vooruitlopend op deze Kadernota is de gemeenteraad hierover geïnformeerd op 10 mei 2016. De inzet van 100.000 euro is verwerkt in de prognose resultaat 2016.
3. In de wijken Randwijck en Elsrijk is op dit moment sprake van concrete initiatieven vanuit bewoners om zelf wijkcentra te exploiteren. Dit is in lijn met het gemeentelijk beleid "Bewoners AanZ". Om deze ontwikkelingen te faciliteren wordt een bedrag van 600.000 euro gevraagd om het oude schoolgebouw Catharina van Cleveaan te verbouwen tot multifunctioneel centrum ten behoeve van exploitatie door de bewonersinitiatiefgroep Villa Randwijck, alsmede een bedrag van 75.000 euro voor de "heroprichting" van het openluchttheater door Stadsdorp Elsrijk. Voor het eerste bedrag stellen wij voor een reservering te treffen in afwachting van een afzonderlijk voor te leggen kredietaanvraag.

4. Evenals vorig jaar stellen wij voor binnen het sociaal domein rekening te houden met een stelpost voor onvoorziene uitgaven. Een dergelijke stelpost is wenselijk vanwege de vele onzekerheden en biedt ons college flexibiliteit, c.q. handelingsruimte om in te spelen op actualiteiten. In 2015 was sprake van drie verschillende posten onvoorzien voor Jeugd, Zorg en Werk tot een totaalvolume van 2,4 miljoen euro³. Inmiddels hebben we een jaar ervaring en is aanvullende besluitvorming verwerkt inzake formatie uitbreiding. In dat licht en met inachtneming van de hierboven geschetste analyse en risico's menen wij dat voor 2016 kan worden volstaan met één integrale post onvoorzien voor het gehele sociale domein van 1,5 miljoen euro⁴. Over de inzet van de stelpost wordt u als raad geïnformeerd.
5. In de prognose resteert dan nog een overschot van 3,4 miljoen euro dat analoog aan 2015 kan vrijvallen ter versterking van de algemene reserve. Dat geldt ook voor de stelpost nieuw beleid 3D/Sociaal Domein 2016 ad. 0,25 miljoen euro.

Onderstaand overzicht zet dit op een rij.

Voorstellen sociaal domein 2016 (incidenteel)

bedragen in miljoenen euro's	
Omschrijving	2016
Prognose resultaat sociaal domein	5,6
Voorstellen oplossingen binnen sociaal domein	
# sociale samenhang, Bewoners AanZ	
* multifunctioneel wijkcentrum Randwijck	-0,6
* facilitair gebouw Elsrijk	-0,1
Prognose sociaal domein na voorstellen	4,9
Onvoorzien sociaal domein 2016	-1,5
Resteert incidentele vrijval sociaal domein 2016	3,4

Voor 2017 en verder vindt geen aframing plaats van de budgetten voor het sociaal domein, maar gaan wij uit van structurele handhaving van het bestaande meerjarige begrotingskader voor het sociaal domein. Daarbij liggen drie ontwikkelingen voor om te verwerken binnen dat totale kader die alle drie te maken hebben met een nadere precisering van de besluitvorming in de raadsvergadering van april jl. over de formatie uitbreiding sociaal domein. Uitgangspunt is, dat voor deze precisering geldt dat ook de gemeente Aalsmeer in evenredigheid bijdraagt conform de verdeling in de besluitvorming van april jl. Concreet gaat het om de volgende zaken:

1. In de besloten formatie uitbreiding sociaal domein is nog geen rekening gehouden met het extra beslag op beleids capaciteit en beleidsinhoudelijke bestuurlijke ondersteuning. Daar manifesteren zich knelpunten waarvoor een bedrag van 156.000 euro is opgenomen.
2. De in april voorgelegde en vastgestelde besluitvorming bevatte een mismatch in de formatieve en financiële uitwerking. Er verschuift 1 vte tussen incidenteel en structureel en het opgenomen bedrag in het raadsvoorstel was niet correct. Dit vraagt een aanvulling van de structurele formatie uitbreiding met 101.000 euro.
3. De in april gevraagde en toegekende formatie uitbreiding was deels structureel en deels incidenteel. Dit uit oogpunt van flexibiliteit en behoedzaamheid. De incidentele uitbreiding is echter zowel in 2016 als in 2017 benodigd. In de besluitvorming van april jl. is dit abusievelijk alleen voor 2016 geregeld. Voor 2017 vraagt dit nog een besluit. Dit betreft een bedrag van 190.000 euro.

Navolgend overzicht zet de structurele meerjarige prognose op een rij inclusief deze voorstellen.

³ Jeugd 0,7mln., Zorg 0,7mln., Werk 1,0mln

⁴ Uit praktische overwegingen wordt de stelpost geraamd op het product uitkeringen levensonderhoud, maar de inzet is beschikbaar voor en geschiedt na afstemming binnen de breedte van het sociale domein.

Eindbeeld sociaal domein 2017e.v.

Omschrijving	bedragen in miljoenen euro's			
	2017	2018	2019	2020
Prognose resultaat sociaal domein 2016	5,6	5,6	5,6	5,6
Meerjarige korting IU sociaal domein				
# Jeugd	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2
# Zorg	-0,1	-0,4	-0,5	-0,5
# Werk	-0,4	-0,7	-0,8	-0,9
Voorstellen 1 t/m 3 besluitvorming formatie				
# formatie team Samenleving, sociaal domein	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
# aanvulling/correctie besluitv. raad april16 formatie sociaal domein	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
# incidentele inzet 2016 ook in 2017	-0,2			
Prognose resultaat sociaal domein 2017ev	3,4	3,0	2,8	2,7

voorstel 1

Met betrekking tot het sociaal domein:

- In te stemmen met verwerking binnen het programma sociaal domein van 135.000 euro gemeentelijke voorbereidingskosten noodopvang.
- Het beschikbaar gestelde krediet voor de verbouwing van De Bolder ad 765.000 euro te verhogen met 170.000 euro, waarvan 70.000 euro te dekken ten laste van de onderhoudsbegroting en 100.000 euro ten laste van de incidentele ruimte sociaal domein 2016, alsmede in te stemmen met het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
- Ten laste van de budgetten 2016 voor sociale samenhang eenmalig 600.000 euro te reserveren in afwachting van een afzonderlijk kredietvoorstel voor realisatie van een multifunctioneel wijkcentrum Randwijck en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1).
- Ten laste van de budgetten 2016 voor sociale samenhang eenmalig 75.000 euro beschikbaar te stellen voor de heroprichting van het openluchttheater Elsrijk en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1).
- Ten laste van de budgetten sociaal domein 2017 structureel 257.000 euro beschikbaar te stellen voor formatie uitbreiding sociaal domein en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *structurele* middelen (par. 2.3.1).
- Ten laste van de budgetten sociaal domein 2017 incidenteel 190.000 euro beschikbaar te stellen voor formatie uitbreiding sociaal domein en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *incidentele* middelen (par. 3.4.1).
- Binnen het sociaal domein voor 2016 rekening te houden met een stelpost onvoorziene uitgaven van 1,5 miljoen euro.
- Van het totaalbudget 2016 sociaal domein incidenteel 3,4 miljoen euro te laten vrijvallen ter versterking van de algemene reserve.
- De stelpost nieuw beleid 3D/Sociaal Domein 2016 ad. 0,25 miljoen euro incidenteel te laten vrijvallen ter versterking van de algemene reserve.

2.3. Bestedingsvoorstel structureel nieuw beleid**2.3.1. Totaaloverzicht en voorstel**

In het College Uitvoeringsprogramma hebben wij aangegeven dat het van belang is te beschikken over ruimte om te kunnen investeren in nieuwe ontwikkelingen die goed zijn voor Amstelveen. Bij de aanvang van deze bestuursperiode is structureel 2 miljoen euro vrijgemaakt voor nieuw beleid. Een belangrijk deel hiervan is reeds concreet meerjarig toegekend in de begrotingsraad van 12 november 2014. Bij de Kadernota 2016 (raadsvergadering juli 2015) zijn aanvullende besluiten genomen. In totaal is deze collegeperiode een structureel bedrag van 2,2 miljoen ingezet. Dit betreft onder meer onderwijsvernieuwing, alternatieve onkruidbestrijding, mobiel cameratoezicht, cursus alcohol in het verkeer (jongeren), voedselbank, maatschappelijke stages, operatie Schijnwerper en Expatcenter. Bijlage 1A bevat een specificatie.

Via deze Kadernota leggen wij u, binnen een sluitende begroting, een pakket aan structureel nieuw beleid voor van 1,7 miljoen euro. Hiervan is 1,0 miljoen euro van een specifieke dekking voorzien, waarna een netto extra middelenbeslag resteert van 0,7 miljoen euro. Onderstaand overzicht zet onze voorstellen op een rij. Na dit overzicht volgt een postgewijze toelichting. Voorstellen voor incidentele beleidsintensiveringen komen aan de orde in paragraaf 3.4.

Structureel nieuw beleid Kadernota 2017

Omschrijving	port. houder	bedragen x 1.000 euro	
		2017	toel. in paragraaf
Formatie sociaal domein, incl. team Samenleving <i># dekking binnen sociaal domein</i>	Br	257 -257	par. 2.2
Economische Agenda	Ve	200	par. 2.3.2
"Control in control"	Ra	150	par. 2.3.3
P60 <i># binnen ombuigingstaakstelling welzijn</i>	Br	50 -50	par. 2.3.4
Duurzaamheid	Bo	100	par. 2.3.5
Sportbedrijf, tweejaarlijkse audit/benchmark	Bo	25	par. 2.3.6
Omgevingsmanager	Bo	94	par. 2.3.7
Inbraakpreventie	v'tV	25	par. 2.3.8
ICT (basisfuncties incl. beveiliging) <i># dekking via stelpost ICT/Vastgoed</i>	Br	700 -700	par. 2.3.9
Onderwijshuisvesting	Ve	102	par. 3.1
TOTAAL		696	

voorstel 2

De voorgestelde structurele beleidsintensiveringen conform het overzicht in paragraaf 2.3.1. verwerken in de begroting 2017.

2.3.2. Economische Agenda

Extra investeren in de lokale economie is een speerpunt in ons College Uitvoeringsprogramma. De Economische Agenda levert hier een bijdrage aan. Deze Economische Agenda hebben wij aangeboden voor de raadsvergadering van 15 juni 2016. Dit is een samenwerkingsagenda van bedrijfsleven en gemeente met als kern versterken van het ondernemers-vestigingsklimaat en stimuleren van werkgelegenheid en welvaart. Dat is de kern van de Economische Agenda Amstelveen, een samenwerkingsagenda van bedrijfsleven en gemeente.

Aandacht en inzet van de gemeente kan ondernemers over de streep trekken hun bedrijf in Amstelveen te vestigen, ondernemers inspireren om überhaupt een bedrijf te beginnen én om bedrijven in Amstelveen te houden. Zonder deze gemeentelijke inzet worden kansen misgelopen om het vestigingsklimaat verder te verbeteren en daarmee extra banen te creëren in Amstelveen en bestaande banen te behouden. Het bedrijfsleven heeft meermalen aangegeven dat er behoefte is aan meer capaciteit bij de gemeente. Hiervoor maakt dit bestedingsvoorstel een structureel bedrag van 0,2 miljoen euro vrij.

2.3.3. "Control in control"

De achterliggende maanden is gewerkt aan een verbeterplan "control in control". Dit heeft geresulteerd in een raadsvoorstel voor de raadsvergadering van 15 juni 2016. Voor ons college is een deugdelijk ingerichte control-omgeving van groot belang. Immers, de organisatie werkt voor twee gemeentebesturen met een gezamenlijke begroting van meer dan een kwart miljard euro, uitgevoerd door zo'n 900 medewerkers en talrijke ketenpartners. Het kunnen vaststellen dat zowel recht- als doelmatig met belastinggeld wordt gewerkt, is voor ons college om die redenen essentieel. Naast een andere positionering van de controlfunctie en herschikkingen binnen de bestaande organisatie is ook sprake van een kwaliteitsimpuls waarvoor dit bestedingsvoorstel een structureel bedrag van 150.000 euro bevat.

2.3.4. P60

Om de gewenste jeugdprogrammering van P60 te kunnen blijven aanbieden bevat dit bestedingsvoorstel een structurele verhoging van de subsidie aan P60 met 50.000 euro. Dit geeft een structureel vervolg aan een aanvaard amendement bij de behandeling van de begroting 2016 om incidenteel voor 2016 reeds dit bedrag toe te kennen. De dekking van deze subsidieverhoging wordt gevonden binnen de ombuigingstaakstelling op welzijn waarvoor op dit moment een invullingstraject loopt. Zie hiervoor ook paragraaf 2.1. onder punt 1 van deze Kadernota.

2.3.5. Duurzaamheid

In de raadsvergadering van 15 juni 2016 is een voorstel "Aanpak duurzaamheid Amstelveen" aan u voorgelegd. Tegen de achtergrond van mondiale ontwikkelingen en transities kiest Amstelveen in deze aanpak voor kansen door zich te richten op de focuspunten Fossielvrij, Circulaire economie en Inclusieve stad. In lijn met deze aanpak en een reeds eerder door uw raad aanvaarde motie "zonnepanelen" bevat deze Kadernota de volgende voorstellen om middelen hiervoor vrij te maken:

- een *structureel* bedrag vanaf 2017 voor het faciliteren van gesprekken en onderzoek om te komen tot draagvlak en voortgang op de genoemde focuspunten.
- een *incidenteel* bedrag in 2016 voor de gemeentebrede implementatie van de Aanpak Duurzaamheid.
- een *incidenteel* bedrag in 2017 van 500.000 euro ter uitvoering van de motie zonnepanelen.

De twee laatstgenoemde bedragen staan opgenomen in het bestedingsvoorstel eenmalige middelen in paragraaf 3.4.1.

2.3.6. Sportbedrijf; tweejaarlijkse audit/benchmark

De achterliggende periode zijn stappen gezet en besluiten genomen om de relatie met het sportbedrijf te verzakelijken, het sportbedrijf meer op afstand van de gemeente te laten functioneren en het ondernemerschap binnen het sportbedrijf te bevorderen. Daarbij past ook een afgesproken periodieke evaluatie inclusief externe audit en benchmark, teneinde inzichtelijk te krijgen of de beoogde verzakelijking het gewenste effect heeft, alsmede wat de (exploitatie)resultaten van het sportbedrijf zijn en hoe deze zich verhouden tot andere vergelijkbare verzelfstandigde sportbedrijven. Het bestedingsvoorstel bevat een structureel bedrag van 25.000 euro waarmee binnen het sportbudget tweejaarlijks een externe audit en benchmark à 50.000 euro kan worden uitgevoerd.

2.3.7. Omgevingsmanager

De achterliggende jaren zijn middelen vrijgemaakt voor tijdelijke inhuur van commerciële deskundigheid met het oog op de sterk gewijzigde omstandigheden op de vastgoedmarkt. Dit loopt tot en met 2016. De kantorenloods bracht inhoudelijke deskundigheid, maar speelde ook een grote rol in de communicatie tussen ontwikkelaar, bestuur en organisatie, met name in de initiatief- en definitiefase van projecten en ruimtelijke initiatieven. Inmiddels wordt ons duidelijk dat het wenselijk is om deze specifieke inzet structureel te bestendigen in de eigen organisatie, teneinde adequaat te acteren richting marktpartijen. Hiervoor hebben wij een bedrag van 94.000 euro opgenomen.

2.3.8. Inbraakpreventie

Inbraakpreventie is een speerpunt in ons veiligheidsbeleid. Aanvullend op eerder beschikbaar gestelde middelen hebben wij in dit bestedingsvoorstel een extra bedrag van 25.000 euro opgenomen. Met dit extra bedrag kan de uitvoering van het plan van aanpak preventie woninginbraak geïntensiveerd worden. Bijvoorbeeld door het verhogen van het subsidieplafond voor het aanbrengen van inbraakwerende maatregelen en meer preventieadviezen aan huis en beveiliging van achterpaden. Ook wordt meer aandacht besteed aan voorlichting op het gebied van veiligheid zoals aan senioren en specifieke veiligheidsacties.

2.3.9. ICT basisfuncties, inclusief beveiligingsfunctionaris

Een speerpunt in ons beleid is een goede gemeentelijke dienstverlening, ook digitaal, door een organisatie die blijft voldoen aan de vraagstellingen vanuit bestuur en samenleving in een veranderde en veranderende omgeving. Een solide ICT infrastructuur en beheersorganisatie, veilig en bedrijfszeker, is van vitaal belang voor ons functioneren op alle niveaus. De technische ontwikkelingen gaan snel. Informatieveiligheid is bijvoorbeeld een opkomend thema met grote impact. Naast veranderende werkwijzen en werkprocessen (digitalisering, deregulering, "slimmer werken" etc.) vraagt dit alles ook extra investeringen, onderhoud en capaciteit om landelijk in de pas te lopen, inclusief een website "van deze tijd".

In de begrotingsraad van november 2014 is besloten met ingang van 2017 een structurele stelpost te reserveren voor het waarborgen van de ICT functie en een heroriëntatie Vastgoed. Op basis van de actuele inzichten stellen wij u voor deze post geheel te bestemmen voor ICT. De noodzaak voor de inzet op dit onderdeel wordt steeds manifester. Tegelijkertijd geldt dat via diverse lopende ontwikkelingen met betrekking tot de heroriëntatie vastgoed (rekenkameronderzoek, ombuiging maatschappelijk vastgoed, "sparen vooraf") dit onderdeel op andere wijze is ingebed in de gemeentelijke kaders waarmee de relatie naar de onderhavige stelpost kan vervallen.

De voor ICT te bestemmen stelpost bedraagt structureel 0,7 miljoen euro en is beschikbaar met ingang van 2017. Op dit moment leggen wij een concreet onderbouwde inzet aan u voor tot een bedrag van 0,5 miljoen euro, waarvan 0,1 miljoen euro wordt gedragen door Aalsmeer en 0,4 miljoen euro ten laste van genoemde stelpost komt. Deze inzet betreft structurele uitgaven vanwege aangescherpte wet- en regelgeving inclusief een beveiligingsfunctionaris (0,2 miljoen euro), alsmede borging van de continuïteit van de bedrijfsvoering (0,3 miljoen euro). Onderstaand overzicht zet dit op een rij.

voorstel structurele inzet stelpost ICT

omschrijving	bedragen x miljoen euro	
	bedrag	
<u>concreet bestedingsvoorstel structurele uitgaven ICT</u>		
aangescherpte wet- en regelgeving, incl. beveiligingsfunctionaris		0,2
borging continuïteit bedrijfsvoering		
# applicatiebeheer		0,1
# wijzigingenbeheer/helpdeskbeheer		0,1
# netwerkbeheer		0,1
totaal concreet onderbouwde extra structurele inzet		0,5
bijdrage Aalsmeer		-0,1
netto concreet onderbouwde structurele inzet Amstelveen		0,4
<u>restant stelpost ICT</u>		
reservering restant stelpost ICT voor nadere voorstellen/besluitv.		0,3
totale bestemming stelpost ICT/Vastgoed		0,7

Met dit voorstel geven wij een eerste structurele inkadering voor de ICT basisfuncties met hoge prioriteit. Daarnaast is nog sprake van eenmalige uitgaven en aanvullende ontwikkelingen. In het vierde kwartaal 2016 komen wij terug op de uitwerking en inpassing daarvan, inclusief de dekking van bovenstaande uitgaven in 2016. Dit in samenhang met de uitwerking van een termijnplan waarbij ook Aalsmeer wordt betrokken.

2.4. Structurele dotatie reserve "sparen vooraf"

Via de vorige Kadernota hebben wij als raad en college in het kader van een lange termijnvisie de koers verlegd naar een structureel begrotingsoverschot. Aanvullend op eenmalige opbrengsten en meevallers kan zo structureel worden gespaard voor nieuwe investeringen in de stad.

Feitelijk is geen sprake van begrotingsoverschotten, maar van noodzakelijke reserveringen om onze bestaande gezonde financiële positie te consolideren en het daaraan ten grondslag liggende beleid te kunnen voorzetten. Dat wil zeggen "sparen vooraf" om te blijven beschikken over voldoende armslag voor nieuwe opgaven die zich aandienen.

De inhoudelijke onderbouwing van dit beleid is als volgt samen te vatten: De huidige generatie Amstelveners geniet van de huidige voorzieningen die door voorgaande generaties zijn betaald ("sparen vooraf"). Voortzetting van deze lijn is consistent en de kracht van een solide financiële positie. "Overstappen" op activering van investeringen betekent in de Amstelveense situatie overstappen van "sparen vooraf" naar "betalen achteraf". De huidige generatie betaalt dan niet voor de investeringen uit het verleden en legt de lasten van de huidige investeringen in de toekomst. Dit maakt de begroting naar de toekomst toe minder flexibel en leidt tot een grotere schuldpositie. Dat kan uiteraard, maar de directe noodzaak ontbreekt op dit moment. En als de stap eenmaal is gezet, dan is de weg terug beduidend moeilijker, dat moge duidelijk zijn (dat leidt dan tot "dubbele lasten").

Het verdient overweging om dit "sparen vooraf" beter te expliciteren door een aparte bestemmingsreserve in te stellen met een structurele dotatie in de orde van het structurele begrotingsoverschot. Naast deze structurele dotatie kunnen aanvullende incidentele dotaties plaatsvinden vanuit eenmalige middelen (zoals de winstafrachten grondexploitaties die we nog wel realiseren en rekeningresultaten). De inzet van deze reserve kan worden gekoppeld aan expliciete bestuurlijke besluitvorming in het kader van integrale afweging bij de Kadernota. De bestaande reserve "vervanging activa" met bijbehorende bestaande structurele dotatie (0,75 mln. euro) zou kunnen opgaan in deze nieuw in te stellen reserve. Dat komt de eenvoud en slagkracht ten goede.

Daarnaast blijft er een algemene reserve voor de bufferfunctie inclusief een marge voor frictiekosten en flankerend beleid. Op basis van de actuele risico-analyse zoals verwoord in de paragraaf "Weerstandvermogen en risicobeheersing" van de jaarrekening 2015 zou het bodembedrag voor deze algemene reserve kunnen worden vastgesteld op 15 miljoen euro. Op deze wijze is er niet langer sprake van een optisch begrotingsoverschot dat begrijpelijkerwijs (interpretatie)vragen kan oproepen.

De geschetste overwegingen hebben ons gebracht tot voorstellen voor besluitvorming waarmee u als raad inkadering kunt geven aan de vorming van deze nieuwe reserve met bijbehorende werkwijzen. Hierop voortbouwend zullen wij bij de begroting, mede gehoord uw beraadslaging bij de Kadernota, komen met een nadere onderbouwing van de te verwachten aanspraken op deze reserve en daarvan af te leiden structureel benodigde voeding.

voorstel 3

Met betrekking tot de reserve "sparen vooraf" in samenhang met de algemene reserve:

- De minimale omvang van de algemene reserve (bodembedrag voor bufferfunctie) vast te stellen op 15 miljoen euro;
- Een aparte, brede reserve "sparen vooraf" in te stellen met een structurele dotatie ter hoogte van tenminste het thans geraamde structurele begrotingsoverschot van 2 miljoen euro vanaf 2018, aangevuld met de bestaande dotatie aan de reserve vervanging activa van 0,75 miljoen euro;
- De bestaande reserve vervanging activa op te heffen en het eventuele restantsaldo toe te voegen aan de reserve "sparen vooraf";
- Indien de omvang algemene reserve door wijziging van het risicoprofiel en/of noodzakelijke aanspraken daalt onder het vereiste bodembedrag dan vindt aanvulling tot het vereiste bodembedrag plaats. Beoordeling en besluitvorming hierover vindt als eerste plaats bij de opmaak en behandeling van de jaarrekening.

2.5. Risico's en autonome ontwikkelingen (inclusief begrotingsrechtmatigheid)

2.5.1. Budgettaire autonome ontwikkelingen

In deze Kadernota hebben wij drie autonome ontwikkelingen verwerkt, per saldo budgettair neutraal:

- De werkelijke dividenduitkeringen die wij in 2016 ontvangen over de resultaten Eneco/BNG over 2016 blijven 100.000 euro achter bij de raming in onze begroting. Wij stellen voor de begrotingsraming hierop aan te passen.
- De monumentencommissie is verkleind en is ondergebracht in een gezamenlijke externe commissie met de gemeente Aalsmeer. Dit heeft geleid tot een besparing van 30.000 euro.
- In het begrotingskader wordt jaarlijks een nieuwe structurele stelpost voor onvoorziene uitgaven opgenomen van 70.000 euro. Op basis van de feitelijk inzet tot en met de jaarrekening 2015 kan een bedrag van 70.000 euro vrijvallen.

voorstel 4

De volgende structurele autonome ontwikkelingen te verwerken in de begroting 2017:

- (a) verlaging van de dividendinkomsten (Eneco/BNG) met 100.000 euro
- (b) verlaging van de uitgaven monumentenbeleid (kosten monumentencommissie) met 30.000 euro
- (c) verlaging van de raming van de stelpost voor onvoorziene uitgaven met 70.000 euro.

2.5.2. Overige ontwikkelingen

Naast voorstellen voor (her)allocatie van middelen vanwege beleidsintensivering en autonome ontwikkelingen maakt de Kadernota ook risico's en budgettair neutrale mutaties uit hoofde van begrotingsrechtmatigheid expliciet, c.q. inzichtelijk. Bij drie majeure ontwikkelingen staan wij apart stil:

- Omgevingswet
- Vennootschapsbelastingplicht
- BBV⁵

Een vierde majeure ontwikkeling betreft de verhoogde asielinstream. Daar zullen wij uitvoeriger op ingaan in de afzonderlijke rapportage aan de hand van de meicirculaire gemeentefonds.

Omgevingswet

Bij brief van 25 mei 2016 heeft het Kabinet aan de Tweede Kamer laten weten dat de tot voor kort beoogde inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2018 is losgelaten⁶. De inwerkingtreding verschuift in ieder geval naar begin 2019. Deze wet vervangt circa 26 sectorale wetten in de sfeer van wonen en bouwen. Doelstelling van deze wet is om het eenvoudiger te maken voor initiatiefnemers in ruimtelijke ontwikkelingen en tevens sneller en met minder kosten tot een vergunning te kunnen komen. Voor de interne organisatie betekent dit een omwenteling in de manier van werken. De impact hiervan wordt wel vergeleken met een grondwetsherziening of met de decentralisaties in het sociaal domein. Digitalisering, zowel nationaal als lokaal, speelt een grote rol.

⁵ Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten.

⁶ citaat uit deze brief: "Vanuit een zorgvuldig proces, waarbij voldoende tijd wordt genomen voor de parlementaire behandeling en de implementatie is het niet langer mogelijk om eind 2018 te starten met het nieuwe stelsel. Het eerst mogelijke moment van inwerkingtreding van de stelselherziening wordt voorjaar 2019."

Eén en ander heeft ook forse financiële consequenties, maar over de inbedding daarvan bestond tot voor kort grote onduidelijkheid. Zeer recent (eind mei 2016) is een financieel akkoord gesloten tussen Rijk en VNG dat hierin een eerste duiding geeft. Kort samengevat komt dit hierop neer:

1. Het Rijk betaalt de eenmalige investeringskosten in de bouw van het (landelijke) digitale stelsel;
2. Gemeenten betalen mee in de structurele uitvoeringskosten van het digitale stelsel;
3. Iedere partij behoudt de eigen te realiseren besparingen (geen afroaming via gemeentefonds);
4. Iedere partij is zelf verantwoordelijk voor de eigen invoeringskosten (transitiekosten) en uitvoeringskosten;
5. Er komt onderzoek naar de wijze waarop het fysiek domein in de toekomst kan worden gefinancierd. Dit met het oog op de beweging naar minder vergunningverlening en meer toezicht en handhaving;
6. Gemeenten krijgen voldoende mogelijkheden om kosten van publieke voorzieningen te verhalen bij plankostenprocedures.

Inmiddels is een projectorganisatie ingericht om de implementatie van deze wet in de organisatie tot stand te brengen. Deze Kadernota bevat nog geen concrete financiële voorstellen en/of maatregelen. Zodra mogelijk en nodig komen wij met voorstellen naar u toe.

Vennootschapsbelastingplicht

Per 1 januari 2016 is de Wet op de Vennootschapsbelasting voor gemeenten ingevoerd. Via onze raadsbrief van 14 januari 2016 is de raad geïnformeerd omtrent de stand van zaken van de invoering van bovengenoemde wet. Naast alle handreikingen die eind 2015 beschikbaar waren, zijn in 2016 van SVLO (Samenwerking Vennootschapsbelasting Lokale Overheden) nieuwe handreikingen gepubliceerd die richtlijnen geven voor een juiste invoering van de wet. Begin april 2016 is gesproken met de belastingdienst over onze aanpak. Aangegeven is dat het Bureau Belastingplicht Overheidsondernemingen (BBO) het plan had bekeken en dat het een heldere aanpak is. Vooral het bouwstenenmodel van PWC waarop we voortborduren bij de inventarisatie van activiteiten is herkenbaar. Dit bouwstenenmodel wordt gevolgd voor de volledige inventarisatie van activiteiten van de gemeente Aalsmeer. De Belastingdienst geeft aan dat pas bij de controles een oordeel wordt gegeven.

Zeer recent is van de Belastingdienst een informatiebrief ontvangen over de inventarisatie en de aangifteplicht. In het najaar van 2016 moeten alle gemeenten aangeven of de organisatie en eventuele andere lichamen en/of samenwerkingsverbanden die fiscaal onder de verantwoordelijkheid van onze organisatie vallen, vennootschapsbelastingplichtig is (zijn). In het najaar 2016 verwachten we de begroting voor 90% gescreend te hebben ten aanzien van het vennootschapsbelastingplichtig zijn. Voor de grondexploitatie activiteiten zijn we in contact met andere gemeenten om samen op te trekken bij het bepalen van gezamenlijke stand- en uitgangspunten. Daarnaast moet nog een inventarisatie plaatsvinden op andere lichamen (bijvoorbeeld dochtermaatschappijen stichtingen en verenigingen) en/of samenwerkingsverbanden die fiscaal onder de verantwoordelijkheid van Amstelveen vallen.

BBV

Met ingang van de begroting 2017 gaan sterk gewijzigde voorschriften gelden voor de inrichting van de begroting en jaarrekening. De belangrijkste wijzigingen lichten we hier kort toe:

- Vergroting van de onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten is een centrale gedachte achter de voorstellen. Dit leidt onder meer tot het *centraal voorschrijven van "taakvelden"* waarop iedere gemeente de geraamde en werkelijke lasten en baten moet presenteren. Gemeenten blijven vrij in de te hanteren programma-indeling en het clusteren en/of splitsen van taakvelden naar eigen behoefte. De bestaande structuur kent programma's en bestuurlijke producten. Er is geen aanleiding om de bestaande programma-indeling aan te passen. Wel is ons voornemen om de nieuwe indeling in taakvelden als leidraad te laten gelden voor de bestuurlijke producten. Op deze wijze passen de nieuwe BBV kaders prima in de bestaande structuur. Deze directe aansluiting op de landelijke standaard bevordert een eenduidige presentatie en beperkt daarmee onduidelijkheden, misinterpretaties en administratieve lasten. Bijlage 4 bij deze Kadernota bevat een overzicht van de voorgeschreven taakvelden. Waar nodig/wenselijk kan op onderdelen nader maatwerk worden geleverd als de bestuurlijke informatievoorziening daarbij is gediend.
- Er wordt een *basis set beleidsindicatoren* voorgeschreven die deels al in onze begroting en rekening aanwezig is. De voorgeschreven financiële kengetallen zijn vorig jaar al ingevoerd.

- *Overheadkosten* worden als een aparte last verantwoord op een eigen taakveld "Ondersteuning organisatie". De definiëring van de onder overhead vallende kosten is tot eind april 2016 in beweging geweest. Aangaande de toegerekende overheadkosten op projecteninvesteringen en kostendekkende exploitaties moeten onderbouwde correcties worden toegepast. De overhead ten aanzien van de kostendekkende exploitaties wordt in de paragraaf lokale heffingen inzichtelijk gemaakt.
- Met betrekking tot te hanteren *renten* en financiering gelden stringente voorschriften die tot budgettaire consequenties en inpassingvraagstellingen kunnen leiden.

Algemeen uitgangspunt is om beleidsinhoudelijk het eigen financieel beleid te blijven volgen en dit niet aan te passen vanwege verslaggevingstechnische overwegingen. Verhogen van de begrijpelijkheid en vergelijkbaarheid willen we graag omarmen. Dat laat onverlet dat de voorschriften met betrekking overhead en berekening/verantwoording van kostendekkende tarieven verdergaande implicaties kunnen hebben die niet alleen financieel technisch zijn. De zal de komende maanden verder worden onderzocht en de uitwerking nemen wij mee in de voorbereiding van de begroting en de tarievennota.

Overige ontwikkelingen

Ten slotte vermelden we nog de volgende onderwerpen zonder deze in dit bestek verder uit te werken:

1. sportbesluit BTW-vrijstelling
2. inkomsten buitenreclame (nieuwe aanbesteding; raadsbrief 19 februari 2016)
3. RMC (ontwikkelingen regionale samenwerking/regiofunctie Amstelveen)
4. meerjarige mutatie aantallen reisdocumenten en rijbewijzen
5. bijdrage GR OGGZ Amstelland
6. bijdrage Omgevingsdienst (prestatiegerichte financiering)
7. jeugdhulp, transformatiespeerpunt vechtscheidingen (neutraal; begrotingsrechtmatigheid)
8. actualiseren begroting parkeren (uitgangspunt budgettair neutraal; zie ook Hf. 4 Tarievenbeleid)
9. afbouw regionale samenwerking OGZ/OGGZ (neutraal; begrotingsrechtmatigheid)
10. gewijzigde financieringsmethodiek Burgernet (neutraal; begrotingsrechtmatigheid)

Wij zullen bovenstaande onderwerpen betrekken bij de opstelling van de paragraaf Risico's en Weerstandsvormen in de Programmabegroting 2017. Waar het gaat om budgettaire neutrale aanpassing van de ramingen vanwege autonome ontwikkelingen, c.q. begrotingsrechtmatigheid zullen wij dit in de desbetreffende ramingen verwerken.

2.6. Technische actualisering (grondslagen areaal en nominaal)

Onder de noemer technische actualisering melden wij de effecten van de aanpassing van de begrotingsgrondslagen voor areaal en nominaal.

Areaal

De jaarlijkse actualisering van de areaalontwikkeling voor de Kadernota betreft met name de effecten van de ontwikkeling van de volumes voor woningen, inwoners, belastingcapaciteit. Aan de uitgavenkant leidt de actualisering dit jaar niet tot noemenswaardige aanpassingen van de bestaande kaders. Aan de inkomstkant werken genoemde volumes door in de raming van de algemene uitkering gemeentefonds. Daarbij spelen de volgende ontwikkelingen:

- Het inwoneraantal Amstelveen is in 2015 sterker gegroeid dan geraamd. Dit heeft een positief effect.
- De waardestijging via de WOZ-hertaxatie woningen die geldt per 1 januari 2016 (peildatum taxatie 1jan15) was in Amstelveen hoger dan het landelijk gemiddelde (4% ten opzichte van afgerond 1%). Dit heeft een negatief effect op de algemene uitkering gemeentefonds.
- Het effect van de ontwikkeling van het aantal woonruimten en afgeleide fysieke maatstaven is op dit moment erg onduidelijk vanwege de overgang naar een nieuwe BAG-definitie⁷.
- Een gedeeltelijk aangehouden herverdeling van het cluster VHROSV⁸ dreigt toch geheel of gedeeltelijk te worden "doorgezet". Dit betekent voor Amstelveen een negatief herverdeeleffect.

⁷ Voor de verdeelmaatstaf woonruimten in het gemeentefonds wordt voortaan geput uit de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG). Dit betekent ook de overstap naar een andere definitie, die erg ongunstig uitpakt voor gemeenten met veel studentenhuisvesting, zoals Amstelveen (Uilenstede). De overstap moet uiterlijk per 2017 zijn gemaakt, waarbij rekening wordt gehouden met een fors structureel nadeel. Ter dekking hiervan wordt de stelpost areaal aangehouden. De systematiek is dermate complex dat niet vooraf valt te zeggen hoe dit precies uit gaat pakken.

Deze ontwikkelingen worden meegenomen in de gedetailleerde cijfermatige uitwerking van de herberekening van de algemene uitkering met direct samenhangende posten na ontvangst van de meicirculaire. Over de uitkomsten daarvan volgt een aparte rapportage. In afwachting daarvan geeft de actualisering areaal op dit moment geen aanleiding om de budgettaire kaders aan te passen.

Nominaal

De technische actualisering van de begrotingspositie omvat ook de herijking van de uitgangspunten voor loon- en prijsontwikkeling naar de actuele stand van zaken. De conform staand beleid gehanteerde systematiek houdt het volgende in:

1. Voor een duurzaam reëel begrotingsbeeld is het van belang dat zowel de uitgavenbudgetten als de inkomstenbudgetten worden aangepast voor nominale ontwikkelingen (inflatie, c.q. loon- en prijsontwikkelingen). Anders is sprake van een sluipende, impliciete uitholling van de begroting.
2. Uitgangspunt is een onderscheid tussen loongevoelige en prijsgevoelige budgetten in de begroting. De loonontwikkeling wordt verwerkt conform de CAO-maatregelen en de mutatie van de sociale lasten. De prijsontwikkeling wordt verwerkt op basis van de door het CPB periodiek gepubliceerde prijsindex voor de materiële overheidsconsumptie (IMOC), een hiervoor gangbare index. Ook de (output)subsidies vallen onder de prijsgevoelige budgetten. Voor de eigen inkomsten (tarieven) geldt een indexering (inflatiecorrectie) die het (gewogen) gemiddelde is van de loon- en prijsontwikkeling.
3. De loon- en prijsontwikkeling worden jaarlijks voortschrijdend geraamd en bijgesteld, voorcalculatorisch en nacalculatorisch. Dit betekent, dat de toegepaste compensatie rekening houdt met een nacalculatie over het achterliggende jaar, een eventuele bijstelling van het lopende jaar en een nieuwe prognose voor het komende jaar.

Dit is de algemene systematiek die als regel wordt toegepast. Ook de indexeringsafspraken voor de dienstverleningsbijdrage van Aalsmeer sluit aan op deze systematiek. Een beperkt aantal begrotingsonderdelen kent een eigen, afwijkend regime. Dit betreft met name de verhuur van gebouwen/accommodaties door de gemeente. Dit is een eigenstandige, bedrijfsmatige activiteit. De jaarlijkse huuraanpassing is, conform de bepalingen in de huurcontracten, gekoppeld aan de ontwikkeling van het C.B.S.-prijsindexcijfer uit het voorafgaande jaar.

Met betrekking tot de geraamde loonontwikkeling is van belang, dat in januari 2016 overeenstemming is bereikt over een nieuwe cao die geldt van 1 januari 2016 tot 1 mei 2017. In dat kader is een in 2015 doorgevoerde verlaging van de pensioenpremie ingezet voor loonruimte⁸. Daarna is de pensioenpremie echter weer verhoogd vanwege de achterblijvende dekkingsgraad van het ABP-pensioenfonds. Dit leidt tot een structurele bijstelling van de loonontwikkeling 2016 met 1%. Aanvullend wordt voor 2017 rekening gehouden met een bescheiden loonontwikkeling van 1,5%. Dit betekent in totaal een loonontwikkeling van 2,5%.

Voor wat betreft de prijscompensatie is bij de vorige Kadernota besloten tot een nullijn voor de prijscompensatie 2016/17. Een loonontwikkeling van 2,5% en een prijsontwikkeling van 0% resulteren in een algemene tariefindex van 1% (inflatiecorrectie ozb, etc.).

De nominale ontwikkeling staat in direct verband met de accressen gemeentefonds, waarin ook een nominale component zit verwerkt. De gedetailleerde cijfermatige uitwerking maakt onderdeel uit van de herberekening van de algemene uitkering met direct samenhangende posten na ontvangst van de meicirculaire. Over de uitkomsten daarvan volgt een aparte rapportage.

Voorstel 5

In de begroting 2017 rekening houden met een prijscompensatie van 0%, een looncompensatie van 2,5% en een tariefindex van 1%.

---

⁸ Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stadsvernieuwing.

⁹ Landelijk pensioenakkoord; fiscaal pensioenkader 2015 ("Witteveen").

3. Projecten en vermogenspositie

3.1. Onderwijshuisvesting

Wij hebben goed onderwijs hoog in het vaandel staan en zijn bereid daartoe te investeren in de onderwijshuisvesting. Deze is immers mede bepalend voor de kwaliteit van het onderwijs. Naast de voltooiing van een vorig bouwprogramma dient zich een nieuwe huisvestingsopgave aan voor de komende jaren. In de vorige Kadernota schetsten wij daarvan al de contouren, in deze Kadernota leggen wij concrete voorstellen voor hieraan uitvoering te geven.

3.1.1. Afronding bouwprogramma onderwijshuisvesting 1^e en 2^e tranche

De achterliggende jaren hebben in het teken gestaan van een omvangrijk scholenbouwprogramma dat nu tot een afronding komt (bouwprogramma onderwijshuisvesting 1e en 2e tranche). Alleen het project Piet Heinschool loopt nog door. Voor het overige zijn in de eerste maanden van 2016 de vijf laatste bouwprojecten financieel afgesloten. Daarbij valt in totaal 0,9 miljoen vrij aan restant-kredieten (0,1 à 0,3 miljoen euro per project). Dit compenseert vrijwel de extra 1 miljoen euro die bij de vorige Kadernota aan het programma is toegevoegd. Daarmee is het totale programma binnen de oorspronkelijke budgettaire kaders gerealiseerd. Deze afronding van het "oude" bouwprogramma is verwerkt in de Eerste Tijdvakrapportage, waarnaar wij korthedshalve verwijzen voor een nadere toelichting (par. 3.3/bijlage 2).

3.1.2. Integraal huisvestingsplan onderwijshuisvesting 2016 e.v.

Separaat is u een integraal programma onderwijshuisvesting aangeboden. Hierin is onder meer de verwachte ontwikkeling van het aantal leerlingen op de Amstelveense scholen in beeld gebracht. De laatst bekende leerlingenprognose laat zowel bij het primair als bij het voortgezet onderwijs een aanzienlijke groei in leerlingenaantallen zien. Daarbij hebben wij ook gekeken welke mogelijkheden bestaande gebouwen bieden voor de groeiende vraag naar huisvesting. Afhankelijk van de werkelijke behoefte en (nog te voeren) overleg met de betrokken schoolbesturen zullen voorzieningen voor bekostiging door de gemeente in aanmerking komen.

Voor wat betreft de benodigde middelen, gaan wij uit van het volgende budgettaire kader:

omschrijving	Bedrag (x miljoen euro)	
1. Nieuwbouw Herman Wesselink College	21	
2. Overig VO	5	
3. Basisonderwijs	4	(*)
4. Wending	1,9	
totaal	31,9	

(*): plus 102.000 euro structureel (School of Understanding 65 en de Zwaluw 37) en 377.000 euro incidenteel (School of Understanding 225, aanhouden leegstand 120 en overbrugging instapklas Parcival 32) zoals hierna toegelicht. Deze bedragen staan opgenomen in de bestedingsvoorstellen in de paragrafen 2.3.1 en 3.4.1.

ad.1 Herman Wesselink College (HWC)

Het schoolbestuur heeft bij de gemeente een aanvraag voor vervangende nieuwbouw ingediend. Naar aanleiding hiervan hebben diverse gesprekken plaatsgevonden, waarbij ook extern advies is ingewonnen. Het resultaat is dat in principe overeenstemming is bereikt over het volgende:

1. Er wordt nieuwbouw gerealiseerd met een capaciteit voor 1.700 leerlingen.
2. De nieuwbouw wordt gerealiseerd tussen het huidige schoolgebouw en de Van der Hooplaan. De huidige sportvelden van de school kunnen hierdoor behouden blijven.
3. Het schoolbestuur is bouwheer.
4. De gemeente stelt voor de realisatie van het gebouw aan het schoolbestuur een krediet beschikbaar van 16.641.000 euro.
5. De gemeente zorgt voor de aanpassing van de Van der Hooplaan en de sloop van het huidige gebouw. De inrichting van het buitenterrein en de uitvoering hiervan is verder onderwerp van overleg tussen gemeente en schoolbestuur.

6. Voor wat betreft de ruimten voor bewegingsonderwijs wordt onderzocht of een gemeentelijke sporthal een goed alternatief is voor een door de school zelf te realiseren accommodatie. Dit mede in relatie tot mogelijke toekomstige ontwikkelingen op de locatie van de Emergohal. In afwachting hiervan blijft het benodigde budget bij de gemeente en wordt de raad na het onderzoek zo nodig een aanvullend voorstel hierover gedaan.
7. Om de school in staat te stellen tijdelijk te voorzien in accommodatie gedurende de periode dat de huidige ruimten voor bewegingsonderwijs niet meer beschikbaar zijn en de nieuwe nog niet gereed, ontvangt het schoolbestuur van de gemeente een bedrag van 300.000 euro.

In totaal is een krediet benodigd van 21 miljoen euro, gespecificeerd volgens onderstaande overzicht.

Specificatie krediet nieuwbouw HWC

Omschrijving	bedrag (x 1.000 euro)	budgethouder	
bouwbudget onderwijs	16.641	HWC	
bouwbudget sport	2.787	gemeente	
sloop oude gebouw	770	gemeente, in principe	
Bouwrijp maken	p.m.	gemeente	(*)
inrichting terrein	152	in overleg	
tijdelijke oplossing gymnastiek	300	HWC	
aanpassingen van der Hooplaan	350	gemeente	
plankosten	p.m.	gemeente	(*)
totaal	21.000		

(*): Voor de twee p.m.-posten (bouwrijp maken en plankosten) bestaat op dit moment nog geen duidelijkheid over de benodigde bedragen. Primair betrekken wij deze posten bij het hiervoor genoemde onderzoek naar het realiseren van een gemeentelijke sporthal op de (gym)locatie HWC in relatie tot herontwikkeling van de locatie Emergohal. Zonodig volgt een apart voorstel.

ad. 2/3. Overig VO en Basisonderwijs

Vanwege een groeiend leerlingenaantal moet rekening worden gehouden met een verdere uitbreiding van de onderwijshuisvesting. Inmiddels zijn voor het programma onderwijshuisvesting 2017 aanvragen voor uitbreiding van huisvesting ontvangen voor het Keizer Karel College (eveneens vervanging semi-permanente huisvesting) en voor de basisscholen Parcival en School of Understanding. Over de uitkomst van het met de betrokken schoolbesturen nog te voeren overleg zult wij u te zijner tijd informeren. Voor de diverse huisvestingsvoorzieningen gaan wij uit van een reservering van 9 miljoen euro.

Voor wat betreft de Horizon en de Akker onderzoeken wij de haalbaarheid van dekking van nieuwbouw binnen de totale planontwikkeling Landtong. Voor het overige willen wij bij het accommoderen van de verdere toekomstige uitbreidingen waar mogelijk bestaande bouw gebruiken en nieuwbouw beperken tot het strikt noodzakelijke. Dit laatste betekent dat enkele (school)gebouwen langer voor onderwijsdoeleinden beschikbaar blijven en niet op korte termijn worden afgestoten. Het gaat om de volgende gebouwen:

- Amsterdamseweg 209
- Schaepmanlaan 2
- Asserring 93 – 95 en Noorddammerweg 51 – 55

Voor het beschikbaar houden van deze gebouwen hebben wij in de jaren 2016 tot en met 2018 een *incidenteel* jaarbedrag van 120.000 euro opgenomen.

Daarnaast zijn er nog drie specifieke ontwikkelingen die leiden tot voorstellen in deze Kadernota:

1. De ontwikkeling van het leerlingenaantal van de School of Understanding is zodanig dat het pand Pandorra 4a/5 na de zomervakantie in zijn geheel door deze school zal worden gebruikt. Inclusief de klokuurvergoedingen voor bewegingsonderwijs ad 12.000 euro waarop deze school aanspraak maakt, leidt dit tot een *structurele* uitgavenverhoging van 65.000 euro.
Deze groei betekent verder, dat op korte termijn uitbreiding van onderwijsruimte en onderwijsleerpakket noodzakelijk is, inclusief eerste inrichting en enige bouwkundige aanpassingen. Het schoolbestuur heeft hiertoe bij ons college een verzoek ingediend. De school heeft thans 6 groepen leerlingen. Na de zomervakantie zullen dit er 9 zijn. Naar verwachting zal hier maximaal een *incidenteel* bedrag gemoeid zijn van circa 225.000 euro. In nader overleg tussen gemeente en schoolbestuur zal de exacte hoogte worden bepaald.
2. Het Amstelveen College heeft vorig jaar de kosten voorgeschieden van een noodzakelijke aanpassing van het gebouw om dit schooljaar meer leerlingen te kunnen plaatsen. Concreet betreft het een bedrag van 65.000 euro in verband met de samenvoeging van twee lokalen. Met de school is afgesproken dat indien er ook de komende jaren sprake is van een groter aantal leerlingen, de gemeente dit bedrag voor haar rekening zal nemen. De leerlingenprognose geeft aan dat dit inderdaad het geval is, zodat wij voorstellen het genoemde *eenmalige* bedrag toe te kennen aan de school.
3. Jaarlijks vergoedt de gemeente ongeveer 80.000 euro aan Amstelwijs voor kosten die gemaakt voor het behoud van basisschool de Zwaluw. Amstelwijs geeft aan *structureel* 37.000 euro tekort te komen op de exploitatie van de school de Zwaluw. Dit bedrag zit voornamelijk in een stijging van de personeelskosten. Amstelwijs wil met de gemeente in gesprek over het belang dat beide partijen hechten aan de instandhouding van de basisschool de Zwaluw in Nes aan de Amstel.
4. De instapklas van basisschool de Parcival kampt met een financieel tekort van 32.000 euro als gevolg van het niet ontvangen van financiering voor Amsterdamse leerlingen. Er is afgesproken dat het samenwerkingsverband Amstelronde het huidige schooljaar financieel bijpast. Voor schooljaar 2016-2017 zullen gemeente en samenwerkingsverband samen zorgen voor een overbrugging tot er een passende oplossing is gevonden.

ad.4 Wending

De speciale school voor basisonderwijs Wending is thans tijdelijk gehuisvest in het semi-permanente gebouw De Overloop aan de Asserring. Aan het schoolbestuur, Amstelwijs, zijn reeds enige jaren toezeggingen gedaan dat de school binnen afzienbare tijd over adequate huisvesting in een permanent gebouw kan beschikken.

Overleg heeft geresulteerd in overeenstemming over de locatie hiervoor. De voorkeur van gemeente en schoolbestuur gaat thans uit naar nieuwbouw voor Wending in de vorm van uitbreiding van het gebouw van De Schakel, de andere speciale school voor basisonderwijs in Amstelveen. Hoewel beide scholen dus speciale scholen voor basisonderwijs zijn, is er wel sprake van een verschillende expertise. Het bundelen hiervan door het bijeenbrengen van beide scholen in één gebouw heeft als voordeel dat de leerlingen zo goed mogelijk op hun mogelijkheden toegesneden onderwijs ontvangen. Daarnaast zijn er voordelen op exploitatiegebied.

Het schoolbestuur heeft medegedeeld zelf bouwheer te willen zijn. Met de uitbreiding is een bedrag van 1,9 miljoen euro gemoeid. Dit bedrag is conform bestaand beleid gebaseerd op de normvergoeding plus 10%.

Voorstel 6

Met betrekking tot de onderwijshuisvesting:

- a. Voor de nieuwbouw c.a. van het HWC ten laste van de algemene reserve een krediet beschikbaar te stellen van 21 miljoen euro, waarvan 16.941.000 euro bestemd is voor het schoolbestuur voor de realisatie van de nieuwbouw en het tijdelijk voorzien in ruimten voor bewegingsonderwijs, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
- b. Voor wat betreft de benodigde ruimten voor bewegingsonderwijs later te besluiten over een eventueel benodigd aanvullend krediet, één en ander afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek naar de mogelijkheid van realisatie van een gemeentelijke sporthal om te voorzien in de ruimtebehoefte van het HWC.
- c. Een bedrag van 9 miljoen euro te reserveren voor overige toekomstige huisvestingsvoorzieningen voor voortgezet en basisonderwijs.
- d. De uitgaven van de onderwijsbegroting met ingang van 2017 structureel te verhogen met 102.000 euro vanwege de huisvesting in Pandorra 4a/5 van de School of Understanding en vanwege de instandhouding van de basisschool De Zwaluw in Nes aan de Amstel en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel structurele middelen (par. 2.3.1).
- e. Ten behoeve van de uitbreiding van de huisvesting en eerste inrichting van de School of Understanding een eenmalig bedrag beschikbaar te stellen van maximaal 225.000 euro, zulks afhankelijk van nader overleg tussen gemeente en schoolbestuur en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
- f. Aan het schoolbestuur van het Amstelveen College een *eenmalig* bedrag toe te kennen van 65.000 euro vanwege een door het schoolbestuur gerealiseerde noodzakelijke aanpassing van het gebouw (samenvoeging twee lokalen in verband met toegenomen leerlingenaantal) en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
- g. De uitgaven van de onderwijsbegroting voor 2016 tot en met 2018 incidenteel te verhogen met 120.000 euro voor het beschikbaar houden van tijdelijk leegstaande schoolgebouwen voor toekomstige huisvestingsbehoefte en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
- h. De uitgaven van de onderwijsbegroting voor 2017 incidenteel te verhogen met 32.000 euro ten behoeve van de instapklas van basisschool de Parcival en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel eenmalige middelen (par. 3.4.1.).
- i. Voor de nieuwbouw van Wending op de locatie van De Schakel ten laste van de algemene reserve een krediet beschikbaar te stellen van 1.900.000 euro aan het schoolbestuur, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".

3.2. Grote projecten

3.2.0. Algemeen

Amstelveen staat het komende decennium voor forse inspanningen op het gebied van mobiliteit en bereikbaarheid. Deze hangen samen met de ombouw van de Amstelveenlijn (opdrachtgever Stadsregio Amsterdam, uitvoerder Dienst Metro en Tram), de verbreding van de A9 (Rijkswaterstaat) en de vernieuwing van de Amstelbrug (Provincie Noord-Holland). Ook vanuit commerciële partijen zijn enkele grote projecten geïnitieerd die effect hebben op de omgeving en de mobiliteit. Denk hierbij aan de doorontwikkeling van het Stadshart (Unibail, ASR) en de transformatie van De Bovenlanden (CRI). Op dit moment wordt volop gewerkt aan de planvorming. De uitvoering zit in de periode 2018-2025.

Elk van de grote projecten kent zijn eigen specifieke bekostiging en gemeentelijke bijdrage. Als er in aanvulling op de bestaande scope van deze projecten extra gemeentelijke wensen zijn, dan dienen deze aanvullend bekostigd te worden. Jaarlijks melden wij u de voortgang en leggen wij u zo nodig voorstellen voor.

3.2.1. Projectorganisatie

De aansturing van de grote projecten vindt plaats door het programmamanagement Stedelijke Ontwikkeling. De formatie wordt structureel bekostigd uit de algemene middelen. Hiermee is een bedrag gemoeid van 0,4 miljoen euro per jaar. Verdere kosten van de planbegeleiding, die niet bij derden kunnen worden belegd/verhaald maar die nodig zijn om de gemeentelijke inbreng en belangen te waarborgen (toetsing, advies, ontwerp inpassingsplannen, communicatie) zijn niet structureel belegd. Uw raad heeft voor de jaren 2015, 2016 en 2017 een budget van 0,3 miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld ter dekking van deze kosten. Ook voor het jaar 2018 is een budget van 0,3 miljoen euro benodigd. De kosten kunnen worden gedekt uit de Rijksvergoeding voor de gemeentelijke kosten voor planbegeleiding A9. Ook voor de jaren 2019 en 2020 is deze post beschikbaar.

3.2.2. Communicatie

De gemeenteraad heeft bij meerdere gelegenheden aandacht gevraagd voor extra inspanningen op het gebied van omgevingsmanagement en communicatie over de grote projecten. De projecten grijpen gedurende een lange periode in, in een groot deel van de stad. Hoewel veel projecten samenhangen met initiatieven van andere overheden is het belangrijk om als gemeente over het geheel de regie te blijven voeren. Het gaat immers om de belangen van onze inwoners. De werkzaamheden aan de Amstelveenvlijn, de Amstelbrug en de tijdelijke maatregelen voor de A9 starten al in 2017 en duren tot en met de inpassing van de A9 omstreeks 2024-2026. Gedurende deze periode beïnvloeden de werkzaamheden in meer of mindere mate het dagelijks leven van veel bewoners, werknemers en gebruikers van het gebied. De uitvoering van de grote projecten in Amstelveen heeft een grote impact voor onze bewoners en bedrijven. Dit vereist niet alleen een nauwgezette planvorming, maar ook een zorgvuldig en intensief omgevingsmanagement.

Als gemeente willen we onze inwoners graag zo goed mogelijk betrekken bij de grote projecten. Een actieve aanpak waarbij de 'persoonlijke band' en 'menselijke maat' centraal staat is hierbij het uitgangspunt. We willen ons hierbij als betrouwbare partner positioneren. Uw raad heeft hier laatstelijk in de commissie RWN van 27 oktober jl. ook nog aandacht voor gevraagd. De oprichting van een fysiek integraal informatiecentrum (vanaf 2017) voor informatie en communicatie met belanghebbenden en belangstellenden, in samenwerking met betrokken externe partijen, is daarmee een logische stap. De informatieavonden van Rijkswaterstaat, gehouden in maart en april j.l. laten zien dat er een grote behoefte is aan informatie en uitleg. Naar mate de projecten vorderen en de werkzaamheden concreter worden, zal de vraag naar informatie nog verder toenemen, evenals de behoefte aan een plek waar men met vragen en klachten terecht kan.

Wij willen het informatiecentrum uitbouwen tot een respectabel informatiecentrum waar alle inwoners van Amstelveen met vragen en opmerkingen terecht kunnen. Dit in samenwerking met de betrokken externe partijen, die overigens bereid zijn te participeren in de (kosten van) informatieverstrekking. De stichtingskosten worden geraamd op 0,3 miljoen euro eenmalig; de gemeentelijke exploitatiekosten op 0,2 miljoen euro per jaar.

3.2.3. Stand van zaken planvorming en uitvoering

Inpassing verbreding Rijksweg A9

De voorbereiding van het project ligt op koers. Het gewijzigde Ontwerptractébesluit is in maart j.l. genomen. Uit de in 2014 gesloten samenwerkingsovereenkomst met Rijkswaterstaat vloeien inspanningsverplichtingen voort voor de gemeente om RWS actief en voortvarend te ondersteunen in de planontwikkeling, de te voeren planologische procedures en het omgevingsmanagement. Borging van de gemeentelijke belangen vraagt de komende periode inzet op het vaststellen van het Esthetisch programma van eisen en het opstellen van uitvoeringsovereenkomsten voor onder meer de Traversebrug en voor de aanleg van tijdelijke verkeersmaatregelen voorafgaand aan de bouw.

De uitvoering van het project A9 zit in de periode 2019-2024. Na afloop van het project heeft de gemeente tot taak de aan de gemeente over te dragen projectonderdelen in te richten en in beheer te nemen. Dit betreft met name de overkapping in het Oude Dorp, de overkapping en de brug bij het Stadshart (De Traverse), het viaduct bij het Bovenland (het Bovenlandpad) en de groenstroken. Hiervoor zullen inpassingsplannen worden opgesteld, in overleg met omwonenden en belangstellenden. Vervolgens is het mogelijk om ramingen te maken van de gemeentelijke kosten. Ook andere partijen zullen bijdragen aan de inrichting. Daarbij gaat het om Rijkswaterstaat (aanplant groen vanuit groencompensatie A9) en de Stadsregio Amsterdam (opwaardering regionale fietsroutes).

Wij verwachten op zijn vroegst in 2018 concrete voorstellen aan uw raad te kunnen presenteren. De uitvoering van de maatregelen ligt na de aanleg van de A9 in 2024-2026.

Inpassing ombouw Amstelveenlijn

In samenwerking met opdrachtgever Stadsregio wordt voortvarend gewerkt aan de voorbereiding van de uitvoering van de Amstelveenlijn, nu het uitvoeringsbesluit is genomen door de regioraad in december 2015. De vaststelling van de bestemmingsplannen is/was geagendeerd voor uw vergadering van juni 2016. De uitvoering van de Amstelveenlijn is gepland in de periode 2018 tot en met 2020. Werkzaamheden die in opdracht van de Stadsregio of de Dienst Metro en Tram worden verricht worden in rekening gebracht bij deze partijen. Daarnaast is inzet nodig om de gemeentelijke belangen te behartigen.

Bezien wordt welke maatregelen zinvol zijn ten behoeve van een goede inpassing in de omgeving, aanvullend op het project van de Stadsregio Amsterdam. Het gaat om aanvullende zaken als verlichting, groen, toeleidende paden, aankleding onderdoorgangen en mogelijk herstructurering van paden en wegen in Middenhoven centrum.

Ook hiervoor verwachten wij in 2018 concrete voorstellen aan uw raad te presenteren.

Uithoornlijn

De Stadsregio is samen met de andere betrokken overheden bezig met een planstudie naar verlenging van de Amstelveenlijn naar Uithoorn. Besluitvorming wordt in het najaar 2016 verwacht. Als dit project daadwerkelijk wordt gerealiseerd dan komt het Provinciale project COVAU te vervallen (verbetering doorstroming busverkeer tussen Amstelveen en Uithoorn). De projectkosten bedragen ca. 60 miljoen euro. De eigen bijdrage bedraagt alsdan 5% van 60 miljoen euro is 3 miljoen euro, op te brengen door de gemeentes Uithoorn, Amstelveen en Provincie Noord-Holland.

Wij zijn van mening dat het niet opportuun is dat de gemeente Amstelveen participeert in de eigen bijdrage en wij vragen u dan ook niet om hiervoor een bijdrage te reserveren.

Verbreiding viaduct Ouderkerkerlaan ter hoogte van Beneluxbaan

Aanvankelijk zou bij de doortrekking van de Noord-Zuidlijn sprake zijn van de aanleg van een hoogwaardig openbaar vervoerstation ter hoogte van de halte Centrum. Onder meer de Provincie zou hiervoor een substantiële bijdrage verstrekken van 12,5 miljoen euro. Thans is sprake van een eenvoudiger overstapstation tussen tram en bus ter hoogte van de halte Ouderkerkerlaan. Bij de planvorming hiervoor wordt ook gekeken naar een capaciteitsvergroting voor het autoverkeer, welke op grond van de overeenkomst A9 deel uitmaakt van het project A9 (tijdelijke maatregelen tijdens de bouw). Gebleken is dat het noodzakelijk is om het viaduct te verbreden ten behoeve van twee busbanen en een fietspad. De kosten worden geraamd op 5 a 10 miljoen euro. De Provincie heeft ons te kennen gegeven dat zo'n oplossing niet past bij het door hun beoogde doel van de bijdrage en heeft besloten de toekenning van een bijdrage in te trekken. Dat betekent dat de realisatie van de beoogde maatregelen nu voor rekening komt van de Stadsregio, Rijkswaterstaat en de gemeente Amstelveen.

De omvang van een gemeentelijke bijdrage is nog ongewis, maar ramen wij op maximaal 5% van 10 miljoen euro is 0,5 miljoen euro. Naar verwachting ontstaat hierover in de loop van dit jaar meer duidelijkheid. Wij stellen u op voorhand voor dit bedrag te reserveren.

Stadshart

In november 2012 heeft de raad de visie voor het Stadshart 2025 vastgesteld. Daarin is een opwaardering en beperkte uitbreiding van het Stadshart voorzien. Tegelijk heeft de raad middelen beschikbaar gesteld voor verlevendiging van het Stadsplein. Een plan van eigenaar Rodamco voor forse uitbreiding van het Stadshart kon in 2013 niet op gemeentelijke steun rekenen. In juni 2015 zijn met eigenaar Unibail Rodamco afspraken gemaakt over een nieuwe samenwerking. In samenspraak met UR wordt gewerkt aan een ruimtelijke uitwerking van de visie Stadshart 2025. Beoogd wordt een gefaseerde aanpak van het Stadshart met prioriteit voor de deelgebieden Stadsplein/verlengde Rembrandtweg, Stadshart oostzijde en Stadshart westzijde (waaronder de achterzijde van de cultuurstrip en het entreegebied van de vernieuwde A9).

Met de eigenaar en de ontwikkelaar van het voormalige V&D-warenhuis (ASR) wordt inmiddels ook gesproken over transformatie en opwaardering. Er is nog geen zicht op de beoogde investeringen en opbrengsten en welke bijdragen van de betrokken partijen aan de orde zijn. Voor de doorontwikkeling van het Stadshart volgen wij de insteek dat de plannen van de commerciële partijen voor de gemeente ten minste budgettair neutraal moeten zijn. Maar voor het niet commerciële deel gaat dit niet op (Stadsplein, culturele functies).

Voor de verlevendiging van het Stadsplein is een concreet plan in de maak dat in goed overleg met Unibail Rodamco, ondernemers, bewoners en belanghebbenden is opgesteld. De ambitie voor het Stadsplein is dat het levendiger wordt en dat meer bezoekers het plein ervaren als dé ontmoetingsplek in het Stadshart. Momenteel is het plein vooral interessant en levendig op marktdagen en bij evenementen. 's Avonds is er te weinig publiek om dit te kunnen bereiken. Door elementen en functies aan het plein toe te voegen wordt het verblijfsklimaat verbeterd. Naast een aangepaste inrichting en een verbetering van de verlichting moet er ook gekeken worden naar het functioneren van de horeca en de inrichting/omvang van de terrassen. Unibail Rodamco neemt een deel van de inrichtingskosten op zich, zoals ook is afgesproken in de met Unibail Rodamco gesloten Memorandum van Overeenstemming in juni 2015.

Het verstrekte raadskrediet van 0,8 miljoen euro is thans het kader voor de gemeentelijke inzet in deze collegeperiode.

Verbinding N201-A9

In 2008 is een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Provincie over het project N201. Onderdeel van de overeenkomst was de afspraak dat de Provincie Noord-Holland studie doet naar verbetering van de verkeersafwikkeling in het plangebied Amstelland en Meerlanden. Uit deze studie bleek destijds dat aanvullende maatregelen na realisatie van de N201 gewenst zijn om te komen tot een toekomstvaste oplossing voor afwikkeling van het regionale verkeer tussen Uithoorn en Amstelveen en omgeving. De voorkeursoplossing voor een oostelijke randweg (in combinatie met verbreding van de Zijdelweg-Bovenkerkerweg) is evenwel afgewezen door zowel Gemeente als Provincie. Gemeentes en Provincie onderzoeken welke alternatieven er kunnen worden geboden.

Het is nog onduidelijk welk eindplan de voorkeur verkrijgt, welke investeringen ermee gemoeid zijn en welke kostenverdeling beoogd wordt. De provincie Noord-Holland en de gemeente Uithoorn willen in ieder geval de Zijdelweg-Bovenkerkerweg verbreden. Amstelveen is erbij gebaat om het doorgaand verkeer zo snel mogelijk af te leiden naar de A9 via de Bosrandweg en de Beneluxbaan. Een en ander is op dit moment in studie. Het verbieden van de Zijdelweg-Bovenkerkerweg is een ingrijpende en kostbare maatregel. Mogelijk kan worden volstaan met de aanpak van het grootste knelpunt, namelijk de kruispunten Bovenkerkerweg/Wiegelweg en Bovenkerkerweg/Nesserlaan, met het tussenliggende wegvak.

Naar de huidige inzichten zal een gemeentelijke bijdrage beperkt zijn. SRA, Provincie en Uithoorn zullen immers ook bijdragen aan dit regionale project. Naar verwachting kunnen de eerste studieresultaten in het najaar 2016 worden gedeeld met de besturen van de betrokken overheden. Concrete uitvoeringsplannen zullen niet eerder dan in 2018 aan uw raad worden voorgelegd.

3.2.4. Financiële recapitulatie en resumé

Mobiliteit / grote projecten	2016	2017	2018	2019-2025
Projectorganisatie	(0,3 al in begroting)	(0,3 al in begroting)	0,3	pm
Communicatie				
stichtingskosten infocentrum	0,3			
exploitatiekosten infocentrum	0,05	0,1	0,1	pm
communicatiemiddelen		0,1	0,1	pm
Uitvoering				
inpassing verbreding A9				pm
inpassing Amstelveenvlijn				pm
reservering eigen bijdrage Uithoornlijn		0		
reservering eigen bijdrage viaduct Okln		0,5		
Stadshart				pm
Verbinding N201-A9				pm
totaal	0,35	0,7	0,5	pm

NB. In de praktijk is het denkbaar dat er geringe verschuivingen tussen de jaarschijven zullen optreden.

Het gaat hier om eigen kosten om de Amstelveense belangen in grote projecten te behartigen voor zover de Amstelveense inzet niet via/binnen de desbetreffende projecten anderszins kan worden gedekt/gedeclareerd.

Ons college is van mening dat wij hiermee de Amstelveense inzet op grote projecten voor deze collegeperiode adequaat hebben geregeld. De komende jaren kan nadere worden geanticipeerd op de mobiliteitsuitgaven die het volgende decennium op ons afkomen.

Voorstel 7

Voor de jaren 2016 tot en met 2018 eenmalige bedragen beschikbaar te stellen voor de gemeentelijke inzet op grote projecten conform de specificatie in paragraaf 3.2.4. van de Kadernota en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel eenmalige middelen in de Kadernota.

3.3. Tijdvakrapportage 2016

In bijlage 2 treft u aan de Eerste Tijdvakrapportage over 2016. De prognose komt uit op een positieve bijstelling van afgerond 2,6 miljoen euro. Belangrijkste posten zijn het incidenteel vrijvallen van de stelpost areaal 2016 (1 miljoen euro), het vrijvallen van restantmiddelen na de afsluiting van vijf nieuwbouwprojecten onderwijshuisvesting (0,9 miljoen euro) en niet geraamde inkomsten uit twee grondverkoppen (0,8 miljoen euro).

Drie grote onderwerpen blijven buiten de Tijdvakrapportage en komen apart aan de orde. Dit betreft:

1. Sociaal domein → via paragraaf 2.2. van deze Kadernota.
2. Actualisering grondexploitaties → via apart raadsvoorstel gelijktijdig met Kadernota
3. Uitvoeringsprogramma openbare ruimte → via apart raadsvoorstel na de zomervakantie

De Tijdvakrapportage rapporteert daarnaast over de kosten van externe inhuur, de stand van zaken met betrekking tot de opvolging van de adviezen van de accountant en de Rekeningencommissie, alsmede over de schuldpositie/balans:

- De inhuur is ingedeeld in een prognose voor a) inhuur van personeel om het reguliere werk doorgang te laten vinden ad. 9,7 miljoen euro (rekening 2015: 11,6 miljoen euro) en b) extern advies waarbij de verantwoordelijkheid voor het advies (of ondersteuning) berust bij de adviseur/het adviesbureau ad. 0,4 miljoen euro (rekening 2015: 0,8 miljoen euro). In de Politieke Agenda is een bovengrens van 100 euro gesteld aan het uurloon voor inhuur van externen. Alleen in uitzonderingsgevallen kan -na toestemming van de wethouder Financiën- een afwijking hiervan worden toegestaan.
- Via separate brieven wordt de raad op de hoogte gehouden van het traject "Control in control" waarin de aanbevelingen accountant en Rekeningencommissie zijn opgenomen;
- De Vereniging van Nederlandse Gemeenten heeft een *houdbaarheidstest gemeentefinanciën* ontwikkeld. De gehanteerde indicatoren staan voor Amstelveen op "groen".

Ten slotte heeft een groot deel van de besluitvorming die wij u via de Tijdvakrapportage voorleggen een hoog formeel en administratief-technisch karakter. Dit houdt verband met de voorschriften inzake begrotingsrechtmatigheid¹⁰. Een onderdeel dat op verschillende plaatsen leidt tot wijziging van de begroting is de opstelling van de afdelingsplannen tot uitvoering van de begroting. Een samenhangend beleidsmatig verslag van deze operatie hebben wij opgenomen in [bijlage 3](#). Inhoudelijk is geen sprake van aanpassing van bestuurlijke kaders, de wijzigingen vloeien voort uit het nader uitwerking geven aan deze kaders.

Voorstel 8

Naar aanleiding van de Eerste Tijdvakrapportage 2016:

- (a) De begroting 2016 wijzigen voor de in paragraaf 1.2 van de Eerste Tijdvakrapportage genoemde voor- en nadelen van per saldo 2.686.000 euro positief ten gunste van de algemene reserve, alsmede voor de in paragraaf 1.2 van de Eerste Tijdvakrapportage vermelde budgettaire-neutrale wijzigingen.
- (b) De begroting te wijzigen voor het beschikbaar stellen van 114.000 euro aanvullend krediet voor het inrichten van een avontuurlijk speelterrein bij de Roelof Venemaschool, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
- (c) In de begroting 2016 de aan kredieten geprognosticeerde uitgaven te verhogen met 1.000 euro en de inkomsten met 254.000 euro, conform het overzicht in paragraaf 3.3 van de Eerste Tijdvakrapportage.
- (d) In de begroting 2016 de aan reserves en voorzieningen geprognosticeerde uitgaven te verhogen met 40.000 euro en de inkomsten met 2.866.000 euro, conform het overzicht in paragraaf 4 van de Eerste Tijdvakrapportage.
- (e) Instemmen met de geactualiseerde begroting waarbij het uitgavenniveau van alle programma's 232.781.389 euro bedraagt en het inkomstenniveau van alle programma's 241.861.738 euro, conform het overzicht in paragraaf 7 van de Eerste Tijdvakrapportage.

3.4. Bestedingsvoorstel eenmalige middelen

3.4.1. Totaaloverzicht en voorstel

In samenhang met maatregelen en ontwikkelingen die de algemene reserve versterken leggen wij via onderstaand voorstel bestedingsvoorstel eenmalige middelen voor. Dit gaat om beleidsintensivering met een incidenteel karakter. In totaal gaat het om afgerond 6,1 miljoen euro, waarvan 1,9 miljoen euro specifiek wordt gedekt en de resterende 4,3 miljoen euro ten laste komt van de algemene reserve¹¹.

Na dit overzicht volgt een postgewijze toelichting. Structureel nieuw beleid komt aan de orde in paragraaf 2.3.

¹⁰ alsmede met de interpretatie en toepassing van deze voorschriften door de accountant.

¹¹ De hier opgenomen reeks komt terug in het overzicht van de algemene reserve in par. 3.6.

Bestedingsvoorstel eenmalige middelen Kadernota 2017

bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	port. houder	2016	2017	2018	toel. in paragraaf
Formatie sociaal domein	Br		190		par. 2.2
Villa Randwijck / multifunctioneel wijkcentrum	Br	592			par. 2.2
Stadsdorp Elsrijk / facilitair gebouw	Br	75			par. 2.2
# binnen sociaal domein / sociale samenhang		-667	-190		
Duurzaamheid	Bo	15	500		par. 2.3.5
Onderwijshuisvesting (*)	Ve	120	442	120	par. 3.1
Grote projecten	Br/Ra	350	700	500	par. 3.2
# dekking uit Rijksbijdrage planbegeleiding A9				-300	
Ontwikkeling City Marketing	Ve		75	75	par. 3.4.2
BIZ	Ve		74		par. 3.4.3
Glasvezel / Verglazing	Ve		75	75	par. 3.4.4
Cultuurinvesteringen, cultuurstrip	Ve		750		par. 3.4.5
Cultuurinvesteringen, bibliotheek	Ve		p.m.		par. 3.4.5
Bedrijventerrein Legmeer	Bo		100		par. 3.4.6
Vernieuwen Wagenerstadion (bijdrage)	Bo		150		par. 3.4.7
# inzet dot. res. verv. activa			-150		
Kunstgrasveld, Rugby	Bo		522		par. 3.4.8
# inzet dot. res. verv. activa			-522		
Pilot verruiming openingstijden horeca	v'tV	25	25		par.3.4.9
Schuilkamer Wolfert van Borsseleweg	Ra		150		par.3.4.10
"Huiskamer van de stad"	v'tV	400			par.3.4.11
TOTAAL, per jaarschijf		910	2.891	470	
TOTAAL nieuwe voorstellen 2016 t/m 2018					4.271

(*): cf. par.3.1: aanhouden leegst. 120; overbrugging Parcival 32; groei leerl. School of Understanding 225; groei leerl. AC 65; totaal 442.

Voorstel 9

In te stemmen met het bestedingsvoorstel eenmalige middelen conform het overzicht in paragraaf 3.4.1 en dit:

- a) voor de jaarschijf 2016 te verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van investeringsreserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
- b) voor de jaarschijven 2017 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2017-2020.

3.4.2. Ontwikkeling City Marketing

Via het nieuw beleid voor deze collegeperiode is een opstartbudget city marketing toegekend van 50.000 euro per jaar. De start van het ontwikkelen van citymarketing voor Amstelveen (bijeenkomsten en interviews met belanghebbenden) genereert direct ideeën, initiatieven en concrete nieuwe citymarketingactiviteiten die het college ondersteunt. Voor dit ondersteunen van nieuwe activiteiten is het bestaande budget niet (meer) toereikend. Het is wel wenselijk dit te kunnen blijven doen om samen met andere partijen in de stad citymarketing verder te ontwikkelen en succesvol te implementeren. Voor de korte termijn bevat het onderhavige bestedingsvoorstel een extra beleidsintensivering van 75.000 euro voor 2017 en 2018.

Het is ons voornemen om begin 2017 een citymarketingstrategie aan uw raad voor te leggen met een lange termijn begroting waarin vanaf 2018/2019 structurele middelen worden gevraagd. Een dergelijke strategie zal naar verwachting vragen om een structureel vervolg dat verder gaat dan de nu eenmalig beschikbaar gestelde middelen. Rekening moet worden gehouden met jaarlijkse kosten voor de gemeente in de orde van 0,25 à 0,5 miljoen euro per jaar, waarin begrepen city-marketingachtige activiteiten die nu al via lopende begrotingen plaatsvinden. Daarbij zal de bijdrage uit de markt paritair moeten zijn.

Wij realiseren ons, dat een dergelijke beleidsintensivering brede integrale afweging vraagt. Het verdere beraad hierover kan worden gevoerd als wij de aangekondigde citymarketingstrategie aan u voorleggen.

3.4.3. BIZ

Uw raad heeft via een motie opgeroepen om Bedrijven Investerings Zones (BIZ) te stimuleren bij de Amstelveense ondernemers. Daarmee geven wij pro-actief invulling aan een wettelijk geregelde verplichting tot medewerking hieraan. Inmiddels wordt vanuit 3 gebieden serieus overwogen om een BIZ aan te vragen bij de gemeente (Amsterdamseweg, van der Hooplaan, Kronenburg). Het bestedingsvoorstel bevat een reservering van 74.000 euro voor de kosten van gemeentelijke medewerking aan 3 aanvragen.

3.4.4. Glasvezel / Verglazing

Gemeentes krijgen een zwaarwegend concurrentievoordeel als ze bewoners en bedrijven supersnelle en betrouwbare internetverbindingen weten te bieden. Er zijn al gemeentes die hierbij samenwerken met marktpartijen. De overheid mag hier niet zelf in investeren, maar kan wel procesmatig de algehele verglazing van het kabelnet door marktpartijen ondersteunen. Gezien de ambitie om hét internationale vestigingsmilieu voor bedrijven en talent binnen de metropoolregio Amsterdam te blijven, is het achterblijven bij de ICT-infrastructuur zeer onwenselijk. De overheid moet het proces op gang brengen en organiseren omdat de marktpartijen dit niet gezamenlijk tot stand weten te brengen. In het bestedingsvoorstel hebben wij 75.000 euro opgenomen in de jaarschijven 2017 en 2018.

3.4.5. Cultuurinvesteringen cultuurstrip en bibliotheek

In het collegeprogramma is aangegeven een betere benutting van accommodaties te onderzoeken, onder andere door de 'plinten' van de gebouwen in het Stadshart commercieel te benutten. Dit hangt mede samen met de politieke wens om het stadsplein verder te verlevendigen. Dit onderzoek is nog niet geheel afgerond, dat gebeurt in de loop van 2016, maar de eerste resultaten zijn in de Cultuuragenda 2016-2020 neergelegd. Eenmalige investeringen helpen om structurele besparingen op cultuur te realiseren ter invulling van de besloten ombuigingstaakstelling. Dit is ook aangekondigd in het raadsvoorstel Cultuuragenda 2016-2020 zoals behandeld in de raadsvergadering van 20 april 2016.

Voor de aanpak van de cultuurstrip hebben wij 750.000 euro opgenomen ten behoeve van een gezamenlijke entree voor de Muziek- en Dansschool en de Volksuniversiteit, een nieuwe entree voor de Schouwburg, verplaatsing van de balie van de Muziek- en Dansschool, realisatie van een horecaruimte in de plint en het aanbrengen van flexibele glazen afscheiding tussen de schouwburg en de horecaruimte.

Voor de bibliotheek hebben wij nog geen bedrag opgenomen in afwachting van nog uit te werken en vast te stellen maatregelen. Dit betreft de herontwikkeling van het bibliotheekgebouw, alsmede een bijdrage in de frictiekosten vanwege de omvorming van de organisatie.

3.4.6. Bedrijventerrein Legmeer

Vanwege de levensduur en de geleidelijke inkapseling in stedelijk gebied bestaat behoefte aan een transformatie van het bedrijventerrein Legmeer. Het organisch en faciliterend transformeren van een bedrijventerrein naar een gemengd woongebied, waarbij eigendommen versnipperd zijn, is geen eenvoudige opgave. Om het proces voor transformatie op te starten zijn capaciteit en specialistische kennis nodig die niet in de organisatie aanwezig zijn. Voor deze onderzoeksfase hebben wij een bedrag van 100.000 euro opgenomen. Mocht een HIRB-subsidie¹² worden verkregen (maximaal 15.000 euro) dan zal deze op de kosten in mindering worden gebracht.

3.4.7. Bijdrage aan vernieuwing Wagenerstadion

In het Amsterdamse Bos spelen tal van ontwikkelingen, projecten en activiteiten waarover de gemeentebesturen van Amsterdam en Amstelveen met elkaar in contact zijn. Het Amsterdamse Bos levert veel recreatie- en sportmogelijkheden voor veel Amstelveense inwoners. Tevens participeert Amstelveen in de projecten die in het kader van de Sportas worden ontwikkeld. Een van de ontwikkelingen is het vernieuwen van het Hockey-Wagenerstadion. De toegankelijkheid (entree, parkeren) alsmede de buitenruimte worden tevens onder handen genomen, zodat het geheel voor het EK Hockey in 2017 gereed is. In lijn met gemaakte afspraken hebben wij een eenmalig bedrag van 150.000 euro opgenomen voor een Amstelveens aandeel in de kosten van het opknappen van de buitenruimte van het stadion. Dit bedrag kan worden gedekt uit de reserve activa.

¹² Herinrichting en Innovatief Ruimtegebruik Bedrijventerreinen.

3.4.8. Kunstgrasveld Rugby

Tijdens de verplaatsing van de rugbyfaciliteiten vanwege de nieuwbouw van het Amstelveen College zijn op de nieuwe (huidige) locatie twee rugbyvelden aangelegd (waren voorheen voetbalvelden). Reeds vanaf de ingebruikname (2013) is de kwaliteit van voornamelijk het trainingsveld onder de maat. Door de leemondergrond functioneert de afwatering niet goed (water bereikt de drainage niet en blijft staan) met als gevolg dat het veld vaker dan acceptabel niet kan worden gebruikt. Het Sportbedrijf lapt het veld continu weer op met allerlei ingrepen (extra drains, zandsleuven, e.d.), echter zonder dat dit tot een duurzame oplossing is gekomen. Tegelijkertijd stijgt het ledenaantal van de rugbyvereniging sterk en is er sprake van een capaciteitsprobleem. Het vervangen van dit trainingsveld door een kunstgrasrugbyveld lost het probleem op. Hiervoor hebben wij een bedrag opgenomen van 522.000 euro. Dit bedrag kan worden gedekt uit de reserve activa.

3.4.9. Pilot verruiming openingstijden horeca

Mede op basis van een besluit van uw raad wordt in juli 2016 gestart met een pilot verruiming openingstijden voor de horeca in Amstelveen voor één jaar. Langs deze weg kunnen wij proefondervindelijk de voor- en nadelen met het oog op de openbare orde en veiligheid in kaart brengen om vervolgens een besluit te kunnen nemen om dit al of niet en/of gewijzigd structureel voort te zetten. Om deze pilot te kunnen uitvoeren hebben wij een eenmalig bedrag van 50.000 euro opgenomen om dit te kunnen begeleiden qua toezicht en handhaving via de inhuur van Boa's. Dit bedrag hebben wij verdeeld over 2016 en 2017, elk jaar 25.000 euro¹³.

Aandachtspunt in deze discussie was de politiecapaciteit die bij een verruiming van de sluitingstijden niet gegarandeerd kan worden voor toezicht en handhaving op de horeca.

3.4.10. Schuilkelder Wolfert van Borsseleweg

Onlangs is aan de Wolfert van Borsseleweg de schuilkelder "herontdekt", eerder in gebruik als jongerencentrum De Bunker, maar reeds geruime tijd buiten gebruik en dichtgemetseld. Het bouwwerk verkeert in slechte staat. Aangezien het één van de weinige cultuurhistorische panden uit de 2e wereldoorlog in de gemeente Amstelveen is, is het gewenst om deze schuilkelder te renoveren zodat deze ook voor de toekomst bewaard blijft. Een voorstel om het bouwwerk de status van gemeentelijk monument te geven is in voorbereiding. Na renovatie kan het op diverse manieren gebruikt worden, bijvoorbeeld als foto-studio annex tentoonstellingsruimte. Voor deze renovatie hebben wij een bedrag van 150.000 euro opgenomen. Daarmee is de toekomst van deze schuilkelder gewaarborgd.

3.4.11. "Huiskamer van de stad"

Ons raadhuis aan de Poel is in meerdere opzichten een visitekaartje van de gemeente. In de eerste plaats kan daarbij worden gedacht aan de centrale hal met daaraan verbonden de baliefuncties en het Werkplein. Bewust en terecht is aandacht besteed aan een goede inrichting en uitstraling. In de tweede plaats heeft ook de trouwzaal een duidelijke eigen charme waarmee de gemeente bij speciale gelegenheden voor de dag kan komen. Maar in de derde plaats willen wij ook aandacht vragen voor het bestuurlijk centrum als huiskamer van de stad. Hier vergadert de raad en hier worden vele gasten ontvangen. Van groepen scholieren tot internationale zakenrelaties. Hier worden lintjes uitgereikt. Ons college is van mening dat de representativiteit van ons bestuurlijk centrum gaandeweg te zeer is achtergebleven bij de standaard die wij voorstaan en bij de andere genoemde delen van het raadhuis.

Een investering in een update achten wij wenselijk en zeer wel te verantwoorden. Enerzijds als wij terugblikken en constateren dat er op dit vlak de achterliggende jaren beperkt is geacteerd. Anderzijds als wij vooruitblikken en van overtuiging zijn nog vele jaren profijt te kunnen hebben van een opknapbeurt, aangezien dit het huis van de gemeente is en blijft.

¹³ uitgaande van een pilot van één jaar (alle seizoenen), 2de helft 2016 en 1e helft 2017.

De hiervoor genoemde investeringen in de centrale hal, c.a. zijn (niet zonder moeite) binnen de bedrijfsvoeringbudgetten bekostigd. Wij achten het alleszins verantwoord om nu een opknopbeurt van het bestuurlijk centrum te betrekken bij het onderhavige bestedingsvoorstel. Concreet hebben wij een bedrag van 0,4 miljoen euro opgenomen.

Tevens is gevraagd binnen de ambtelijke organisatie scenario's uit te werken voor verdergaande investeringen in eigentijdse huisvesting voor de langere termijn.

3.5. Algemene reserve

3.5.1. Cijfermatige actualisering Kadernota

Vertrekpositie voor de algemene reserve is een omvang van 41,6 miljoen euro per 1jan16 conform de jaarrekening 2015. Dit is afgerond 15,3 miljoen euro meer dan geraamd in de begroting 2016. Voor 5 miljoen euro betreft dit faseringsverschillen¹⁴. Naast overige voor- en nadelen is het resterende rekeningresultaat met name te herleiden tot een voordelig saldo op het sociaal domein.

Voor 2016 en verder spelen de volgende ontwikkelingen:

1. Op basis van de jaarrekening 2015 zijn de lopende grondexploitaties geactualiseerd. De uitkomsten daarvan leggen wij via een apart raadsvoorstel aan u voor in dezelfde raadsvergadering als deze Kadernota. De actuele prognose van de verwachte toekomstige winstafrachten ten gunste van de algemene reserve is in deze Kadernota verwerkt. Dit gaat om ruim 9 miljoen euro in de jaren 2016 tot en met 2019. Dit is een positieve bijstelling met enkele miljoenen euro's door de projecten De Schulp en Middenwaard¹⁵.
2. Paragraaf 3.1 van deze Kadernota bevat voorstellen voor de inzet en/of reservering van middelen ten behoeve van de integraal onderwijshuisvestingplan 2016 e.v. tot een totaalbedrag van 31,9 miljoen euro. Daarnaast bevat paragraaf 3.4 een bestedingsvoorstel eenmalige middelen met diverse andere posten. De voorstellen uit beide paragrafen zijn verwerkt in de actuele prognose van de stand en ontwikkeling van de algemene reserve.

Met de beschreven bijstellingen komt de algemene reserve ultimo 2019 uit op afgerond 21,8 miljoen euro¹⁶. Dit met inachtneming van een aantal p.m.-posten die wij toelichten in de volgende paragraaf.

3.5.2. P.M.-posten

Ter completering van de beeldvorming bevat het overzicht een aantal p.m.-posten:

- Uit het oogpunt van prudent financieel beheer houdt de gemeentebegroting bij het begroten van winstafrachten uit *locatie-ontwikkelingen* alleen rekening met projecten waarbij juridisch afdwingbare afspraken zijn gemaakt om tot realisatie/uitvoering te komen. Dit betekent dat op een aantal locaties in economisch betere tijden nog winstgevendende projecten kunnen worden gerealiseerd. In een normale markt is hier in potentie nog een winstafracht mogelijk in de orde van 10 miljoen euro. Daarnaast is mede van belang, dat in de jaarrekeningen 2011 en 2012 een afboeking van boekwaarden voor bedrijventerrein De Loeten heeft plaatsgevonden. Bij een aantrekkende economie zal ontwikkeling kunnen plaatsvinden waarbij kostenverhaal zal plaatsvinden. Aangezien de kosten grotendeels reeds zijn genomen zullen de toekomstige opbrengsten worden aangewend voor versterking van de algemene reserve.
- Daarbij moet worden bedacht dat in paragraaf 3.1. bij de nieuwbouw HWC een relatie is gelegd tussen een (her)ontwikkeling van de locatie Emergohal en het elders realiseren van een alternatieve sportvoorziening. Ook bij de exploitatie Landtong is een relatie gelegd tussen mogelijke opbrengsten en nieuw te bouwen scholen. Ten slotte kunnen de ontwikkelingen rond de ISA gevolgen hebben voor de inrichting van de gemeentelijke openbare ruimte en infrastructuur. Vooralsnog bezien wij ook dit als p.m.-post.

¹⁴ met name reeds in 2015 gerealiseerde winstafrachten die in 2016 e.v. stonden geraamd.

¹⁵ In deze cijfers is geen rekening gehouden met eventuele effecten uit hoofde van Vennootschapsbelastingplicht. Zie hiervoor ook paragraaf 2.5.2. van deze Kadernota.

¹⁶ Zie paragraaf 2.6.4. voor een totaaloverzicht.

- De implementatie van ombuigingsmaatregelen, de krimp binnen het fysiek domein (bestaande taken), de transitie van het sociaal domein en het toekomstbestendig maken van de ambtelijke organisatie (de organisatie ontwikkeling inclusief invulling van de taakstelling ondersteunende functie) brengen *frictie- en transitiekosten* met zich mee. De elders in deze Kadernota toegelichte ICT-inspanningen en op stapel staande invoering van de nieuwe Omgevingswet hebben ook nadrukkelijk impact. In algemene zin is het uitgangspunt dat oplossingen in eerste instantie primair binnen de bedrijfsvoering worden gevonden. De voortgang van de operaties wordt gedeeld met de betrokken portefeuillehouder(s) en periodiek gerapporteerd aan ons college en de raadscommissie. Richting raad zal bij de verantwoordingsdocumenten tijdvak en jaarrekening verantwoording worden afgelegd en zichtbaar worden wat binnen de bedrijfsvoering wordt opgelost en wat dekking vraagt binnen algemene middelen.
- de *meicirculaire* algemene uitkering gemeentefonds heeft zowel structurele effecten voor 2017 en verder als incidentele effecten voor 2016 (inclusief verrekeningen over "oude jaren"). Hierover volgt een aparte notitie zodra de uitkomsten van de circulaire zijn doorgerekend. Daar maakt ook het door Rijk en VNG gesloten financieel uitwerkingsakkoord verhoogde asielinstroom deel van uit.
- Ten slotte wijzen wij op de *p.m.-post* Bibliotheek (par.3.4.5.) in het bestedingsvoorstel eenmalige middelen.

3.5.3. Beleidsuitgangspunten

De algemene reserve is allereerst belangrijk als risicobuffer om tegenvallers op te vangen. Met het oog op deze primaire functie is het door de raad vastgestelde minimumniveau van de algemene reserve 17 miljoen euro. De jaarrekening 2015 komt op basis van het actuele risicoprofiel van de gemeente uit op een benodigde buffer van 15 miljoen euro¹⁷.

Uitgangspunt van beleid is, dat er met de algemene reserve één stevige, gemeentebrede risicobuffer is, en dat er niet voor verschillende begrotingsonderdelen afzonderlijke buffers (bestemmingsreserves) worden gevormd. In de risico-analyse ter onderbouwing van de gewenste omvang van de algemene reserve is expliciet rekening gehouden met de ontwikkelingen in het sociaal domein en het fysiek domein. Het ligt daarmee niet in de rede voor deze onderdelen aparte risicobuffers te vormen. Dit is uitvoeriger uitgewerkt in de nota Risicobeleid & reservebeleid Amstelveen 2012, vastgesteld in de raadsvergadering van 9 mei 2012.

Nauw hieraan verbonden is een handelingsmarge boven de minimale buffer voor frictie- en transitiekosten in brede zin die zich in de loop van een jaar kunnen voordoen.

In paragraaf 2.4. hebben wij een voorstel uitgewerkt om daarenboven een reserve "sparen vooraf" in te stellen voor het behoud van financiële armslag om naar de toekomst toe ons bestaande voorzieningenniveau betaalbaar in stand te houden. Daar vindt u ook concrete voorstellen om het minimumniveau van de algemene reserve te bepalen op 15 miljoen euro met een marge van 1 miljoen euro voor frictie- en transitiekosten.

¹⁷ Programmarekening 2015, paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing, par.5.2.2., blz. 112/113.

3.5.4. Totaaloverzicht stand en ontwikkeling algemene reserve

Navolgend overzicht zet de stand en ontwikkeling van de algemene reserve op een rij.

Algemene reserve

Kadernota 2017

bedragen x duizend euro

	2016	2017	2018	2019	2020	
Geraamde stand per 1jan	41.596	47.222	26.210	19.284	21.784	(a)
<u>Mutaties bestaand beleid/genomen besluiten</u>						
Saldi structurele begroting	3.996	0	0	0	0	
Winstafdrachten grondexploitatie	1.853	3.299	1.764	2.500	0	
Besluitv. eenm. middelen t/m begr.raad '16	-240	-420	-220			
Besluitv. jaarrekening 2015	-2.095					(b)
Overige besluitvorming	-1.300					(c)
<u>Kadernota 2017</u>						
Onderwijshuisvesting	-2.900	-21.000	-8.000			(f)
Tijdvakrapportage 2016	2.572					
Vrijval incidentele ruimte sociaal domein	4.650					(e)
Bestedingsvoorstel eenmalige middelen	-910	-2.891	-470			
Effect meicirculaire 2016 voor 2016	p.m.					
<u>P.M.-posten</u>						
# Vastgoed / locatie ontwikkelingen	p.m.					(d)
# Sportvoorziening bij nieuwbouw HWC	p.m.					
# Evt. aanpassing openbare ruimte ivm ISA	p.m.					
# Bibliotheek (aanp. gebouw en frictie reorg.)	p.m.					
# Invoering Omgevingswet	p.m.					
# Frictie- en transitiekosten organisatie	p.m.					
stand algemene reserve 31dec	47.222	26.210	19.284	21.784	21.784	

(a) Beginstand algemene reserve per 1 januari 2016 is conform de jaarrekening 2015 (inclusief rekeningresultaat 2015).

(b) Cf. voorgestelde besluitvorming raadsvoorstel programmarekening 2015.

(c) Betreft funderingsherstel A'damseweg, garantstelling KNLTB en aanbouw sporthal.

(d) De Scheg (in samenhang met scholenbouw), Emergo (in samenhang met sporthal bij HWC en ISA), De Loeten.

(e) 3,4mln. incidentele vrijval 2016; 0,25mln. incid. vrijval stelp. nieuw beleid 3D/Soc.domein; 1,0mln. bijst. verplichting Jeugd rek.'15.

(f) HWC 21mln.; Wending 1,9mln.; stelp. toek. BO/VO 9mln. Hiernaast div. aparte posten via bestedingsvoorstellen eenm./struct.

4. Tarievenbeleid

Ons college staat voor een terughoudend beleid ten aanzien van tariefsverhoging van lokale lasten. Hierdoor kent Amstelveen, in vergelijking met de ons omliggende gemeenten¹⁸, in 2016 de laagste lokale lasten¹⁹. Dit beleid willen we in combinatie met een kwalitatief hoogwaardig voorzieningenaanbod onverminderd, dus ook in deze Kadernota, voortzetten.

De belangrijkste algemene uitgangspunten van het gemeentelijk tarievenbeleid zijn:

- het toepassen van een jaarlijkse indexering voor loon- en prijsontwikkeling (2017: 1%²⁰).
- het hanteren van kostendekkende tarieven voor de inzameling van huishoudelijk afval, riolering, parkeren, begraven en de leges.

Langs deze lijnen worden in de tarievennota de diverse tariefvoorstellen verder uitgewerkt. Verder noemen wij de volgende aandachtspunten richting de komende begroting en tarievennota.

Bouwleges/fysiek domein

Het structurele niveau van de opbrengsten uit bouwleges staat onder druk. Het bewerkstelligen van een nieuw, duurzaam kostendekkend niveau met ingang van 2017 maakt onderdeel uit van het traject fysiek domein. Via de afdelingsplannen 2015/16 zijn eerste stappen gezet. In de begroting 2017 zal het nieuwe kostendekkende kader taakstellend worden verwerkt. Zie ook de algemene inkadering van het fysiek domein zoals verwoord in paragraaf 2.1. onder punt 3 van deze Kadernota.

Parkeerexploitatie

Met betrekking tot de parkeerexploitatie spelen de nodige ontwikkelingen qua parkeerbeleid, wijze van uitvoering en volume-ontwikkelingen van uitgaven en inkomsten. Budgettair is het geldende algemene uitgangspunt een structureel kostendekkende parkeerexploitatie. Uiterlijk eind 2016 zal een geactualiseerde begroting worden uitgewerkt, waar nodig in samenhang met inhoudelijke voorstellen voor besluitvorming.

Zorgvlied

Om in lijn met het vastgestelde bedrijfsplan als begraafplaats Zorgvlied hoogwaardige dienstverlening aan te bieden is het voornemen om de volgende investeringen te doen:

- Plaatsing van nieuw en extra meubilair in ruimten en op de begraafplaats, mede vanwege de grotere toeloop van bezoekers na de opening van het crematorium (230.000 euro).
- Vergroening van de bodem met bodembedekkers op enkele locaties ter verbetering van de verkoop van asbestemmingen en als beheermaatregel vanuit de nieuwe richtlijnen voor onkruidbestrijding (75.000 euro).

De investeringen kunnen ten laste van de egalisatievoorziening Zorgvlied worden gebracht.

In de jaarrekening 2015 bedraagt de stand van de egalisatievoorziening ultimo het jaar 1,4 miljoen euro. Dit is ruim boven de maximumstand van 0,4 miljoen euro, zijnde 10% van de totale exploitatie. Als de stand op rekeningbasis ultimo het jaar boven deze grens zit dan besluit de gemeenteraad bij daaropvolgende Kadernota hoe hier mee om te gaan. In dat kader leggen wij het volgende aan u voor. De exploitatie van Zorgvlied kwam de laatste jaren onder druk te staan door een (landelijke) terugloop van begravingen. In 2014 is een nieuw bedrijfsplan opgesteld, afgestemd op de actuele situatie en toekomstverwachtingen. Op basis hiervan is het besluit genomen om te investeren in een crematorium (raadsvergadering 1okt14). Dit crematorium is recent gerealiseerd en in gebruik genomen. In deze fase met een sterk gewijzigde exploitatie en bedrijfsvoering achten wij een buffer van 25% in plaats van 10% niet onverstandig. Daarnaast bevat de egalisatievoorziening een bedrag dat betrekking heeft op een fasering/overheveling van budget voor een inhaalslag in het ruimen van graven (cf. eerdere aparte besluitvorming). Samen met de voorgestelde bovengenoemde kwalitatieve investeringen ad. 0,3 miljoen euro "sluit het plaatje".

¹⁸ Aalsmeer, Diemen, Haarlemmermeer, Ouder-Amstel en Uithoorn

¹⁹ Bron: Rijksuniversiteit Groningen, Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden; Atlas van de lokale lasten 2016

²⁰ 1,% is de in hiervoor bij de nominale grondslagen toegelichte algemene tariefindex.

Navolgend overzicht zet dit op een rij.

stand en ontwikkeling egalisatievoorziening Zorgvlied

Stand egalisatievoorziening Zorgvlied per 31dec15	1,4 mln. euro
fasering/budgetoverheveling inhaalslag ruimen graven	-0,2
kwalitatieve investeringen Kadernota 2017	-0,3
resteert als buffer (=25% van exploitatie ad. 3,6mln.)	<u>0,9</u>

Huishoudelijk afval

Met betrekking tot de kostendekkende exploitatie huishoudelijk afval spelen twee ontwikkelingen:

- Op dit moment is een nieuwe Afvalvisie in voorbereiding, met als kern de intentie om langs de weg van “omgekeerd inzamelen” te komen tot een verbetering van de afvalscheiding. Dit vraagt investeringen in de bestaande afvalinzamelstructuur, waarbij gebruik wordt gemaakt van natuurlijke momenten als oude investeringen in ondergrondse containers en voertuigen zijn afgeschreven. De investeringskosten worden op dit moment geschat op 2,9 miljoen euro. Een wijziging van de inzamelmethodiek heeft ook financiële inderdieneffecten door het kunnen genereren van meer inkomsten uit grondstoffen door betere afvalscheiding.
- Het huidige afvaloverslagstation is einde levensduur. De kosten van de noodzakelijke aanschaf van twee afvalperscontainers en bouwkundige aanpassingen worden geraamd op circa 0,8 miljoen euro.

De verwachting is, dat de budgettaire effecten binnen de bestaande exploitatie kunnen worden opgevangen zonder extra tariefverhoging van de afvalstoffenheffing, aangezien de komende jaren sprake is van substantiële vrijval van kapitaallasten op vroegere investeringen in ondergrondse containers. Concrete voorstellen om kredieten te voteren kunt u tegemoet zien via het investeringsprogramma bij de begroting of via aparte voorstellen.

Rioolrecht

Bij riolen is sprake van een fors overschot in de egalisatievoorziening boven het afgesproken plafond. Dit plafond bedraagt 0,8 miljoen euro, de stand per 31dec15 conform de jaarrekening 2015 is 1,9 miljoen euro²¹. Dit komt door lagere uitgaven in 2015 zoals verantwoord in de jaarrekening. De prognose is, dat in 2016 sprake zal zijn van een verdere groei van de egalisatievoorziening door opnieuw een overschot.

Mede in samenhang met de actualisering van het Uitvoeringsprogramma buitenruimte, de uitwerking van de nieuwe kostentorekening conform het gewijzigde BBV en een geactualiseerd meerjarenperspectief zullen wij u bij de Programmabegroting en bijbehorende Tarievennota concrete voorstellen voorleggen over de inzet van het surplus op deze egalisatievoorziening. Daarbij zijn in beginsel twee varianten aan de orde: ofwel een eenmalige restitutie van een deel van het rioolrecht, ofwel een structurele verlichting van de rioolexploitatie zodat de toekomstige structurele tariefontwikkeling gunstiger is.

Effect wijzigingen regelgeving kostentorekening op kostendekkende exploitaties/tarieven (BBV)

In paragraaf 2.5.2. van deze Kadernota gaan wij kort in op nieuwe regelgeving voor de inrichting van de gemeentelijke begroting, rekening en administratie. Dit brengt onder meer wijzigingen met zich mee voor de kostentorekening en het betekent dat de mate van kostendekkendheid van tarieven uitvoerig en explicieter in de begroting en verantwoording aan de orde moeten komen. Dit wordt de komende maanden verder uitgewerkt en meegenomen in de voorbereiding van de begroting en de tarievennota.

²¹ Maximumstanden voor (egalisatie)voorzieningen/reserves zijn geregeld in de nota Risicobeleid & reservebeleid Amstelveen 2012, vastgesteld in de raadsvergadering van 9 mei 2012

voorstel 10

Met betrekking tot de kostendekkende exploitatie Zorgvlied:

- a. ten laste van de egalisatievoorziening Zorgvlied kredieten beschikbaar te stellen voor vernieuwing en uitbreiding meubilair (230.000 euro) en voor vergroening van de bodem (75.000 euro), inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten.
- b. in verband met de nieuwe exploitatie van Zorgvlied inclusief crematorium tot en met 2020 de maximale stand van de egalisatievoorziening bepalen op 25% van de exploitatie in plaats van 10% van de exploitatie.

5. Gevraagde besluiten

Samenvattend bevat deze Kadernota de volgende voorgestelde besluitvorming.

1. Met betrekking tot het sociaal domein:
  - (a) In te stemmen met verwerking binnen het programma sociaal domein van 135.000 euro gemeentelijke voorbereidingskosten noodopvang.
  - (b) Het beschikbaar gestelde krediet voor de verbouwing van De Bolder ad 765.000 euro te verhogen met 170.000 euro, waarvan 70.000 euro te dekken ten laste van de onderhoudsbegroting en 100.000 euro ten laste van de incidentele ruimte sociaal domein 2016, alsmede in te stemmen met het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
  - (c) Ten laste van de budgetten 2016 voor sociale samenhang eenmalig 600.000 euro te reserveren in afwachting van een afzonderlijk kredietvoorstel voor realisatie van een multifunctioneel wijkcentrum Randwijck en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1).
  - (d) Ten laste van de budgetten 2016 voor sociale samenhang eenmalig 75.000 euro beschikbaar te stellen voor de heroprichting van het openluchttheater Elsrijk en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1).
  - (e) Ten laste van de budgetten sociaal domein 2017 structureel 257.000 euro beschikbaar te stellen voor formatie uitbreiding sociaal domein en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *structurele* middelen (par. 2.3.1).
  - (f) Ten laste van de budgetten sociaal domein 2017 incidenteel 190.000 euro beschikbaar te stellen voor formatie uitbreiding sociaal domein en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *incidentele* middelen (par. 3.4.1).
  - (g) Binnen het sociaal domein voor 2016 rekening te houden met een stelpost onvoorziene uitgaven van 1,5 miljoen euro.
  - (h) Van het totaalbudget 2016 sociaal domein incidenteel 3,4 miljoen euro te laten vrijvallen ter versterking van de algemene reserve.
  - (i) De stelpost nieuw beleid 3D/Sociaal Domein 2016 ad. 0,25 miljoen euro incidenteel te laten vrijvallen ter versterking van de algemene reserve.
2. De voorgestelde structurele beleidsintensiveringen conform het overzicht in paragraaf 2.3.1. verwerken in de begroting 2017.
3. Met betrekking tot de reserve "sparen vooraf", de algemene reserve en de reserve vervanging activa:
  - (a) De minimale omvang van de algemene reserve (bodembedrag voor bufferfunctie) vast te stellen op 15 miljoen euro.
  - (b) Een aparte, brede reserve "sparen vooraf" in te stellen met een structurele dotatie ter hoogte van tenminste het thans geraamde structurele begrotingsoverschot van 2 miljoen euro vanaf 2018, aangevuld met de bestaande dotatie aan de reserve vervanging activa van 0,75 miljoen euro.
  - (c) De bestaande reserve vervanging activa op te heffen en het eventuele restantsaldo toe te voegen aan de reserve "sparen vooraf".
  - (g) Indien de omvang algemene reserve door wijziging van het risicoprofiel en/of noodzakelijke aanspraken daalt onder het vereiste bodembedrag dan vindt aanvulling tot het vereiste bodembedrag plaats. Beoordeling en besluitvorming hierover vindt als eerste plaats bij de opmaak en behandeling van de jaarrekening.
4. De volgende structurele autonome ontwikkelingen te verwerken in de begroting 2017:
  - (a) verlaging van de dividendinkomsten (Eneco/BNG) met 100.000 euro
  - (b) verlaging van de uitgaven monumentenbeleid (kosten monumentencommissie) met 30.000 euro
  - (c) verlaging van de raming van de stelpost voor onvoorziene uitgaven met 70.000 euro.
5. In de begroting 2017 rekening houden met een prijscompensatie van 0%, een looncompensatie van 2,5% en een tariefindex van 1%.

6. Met betrekking tot de onderwijshuisvesting:
  - (a) Voor de nieuwbouw c.a. van het HWC ten laste van de algemene reserve een krediet beschikbaar te stellen van 21 miljoen euro, waarvan 16.941.000 euro bestemd is voor het schoolbestuur voor de realisatie van de nieuwbouw en het tijdelijk voorzien in ruimten voor bewegingsonderwijs, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
  - (b) Voor wat betreft de benodigde ruimten voor bewegingsonderwijs later te besluiten over een eventueel benodigd aanvullend krediet, één en ander afhankelijk van de uitkomst van het onderzoek naar de mogelijkheid van realisatie van een gemeentelijke sporthal om te voorzien in de ruimtebehoefte van het HWC.
  - (c) Een bedrag van 9 miljoen euro te reserveren voor overige toekomstige huisvestingsvoorzieningen voor voortgezet en basisonderwijs.
  - (d) De uitgaven van de onderwijsbegroting met ingang van 2017 structureel te verhogen met 102.000 euro vanwege de huisvesting in Pandorra 4a/5 van de School of Understanding en vanwege de instandhouding van de basisschool De Zwaluw in Nes aan de Amstel en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel structurele middelen (par. 2.3.1).
  - (e) Ten behoeve van de uitbreiding van de huisvesting en eerste inrichting van de School of Understanding een eenmalig bedrag beschikbaar te stellen van maximaal 225.000 euro, zulks afhankelijk van nader overleg tussen gemeente en schoolbestuur en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
  - (f) Aan het schoolbestuur van het Amstelveen College een *eenmalig* bedrag toe te kennen van 65.000 euro vanwege een door het schoolbestuur gerealiseerde noodzakelijke aanpassing van het gebouw (samenvoeging twee lokalen in verband met toegenomen leerlingenaantal) en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
  - (g) De uitgaven van de onderwijsbegroting voor 2016 tot en met 2018 incidenteel te verhogen met 120.000 euro voor het beschikbaar houden van tijdelijk leegstaande schoolgebouwen voor toekomstige huisvestingsbehoefte en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
  - (h) De uitgaven van de onderwijsbegroting voor 2017 incidenteel te verhogen met 32.000 euro ten behoeve van de instapklas van basisschool de Parcival en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel *eenmalige* middelen (par. 3.4.1.).
  - (i) Voor de nieuwbouw van Wending op de locatie van De Schakel ten laste van de algemene reserve een krediet beschikbaar te stellen van 1.900.000 euro aan het schoolbestuur, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
7. Voor de jaren 2016 tot en met 2018 eenmalige bedragen beschikbaar te stellen voor de gemeentelijke inzet op grote projecten conform de specificatie in paragraaf 3.2.4. van de Kadernota en dit te verwerken in het bestedingsvoorstel eenmalige middelen in de Kadernota.
8. Naar aanleiding van de Eerste Tijdvakrapportage 2016:
  - (a) De begroting 2016 te wijzigen voor de in paragraaf 1.2 van de Eerste Tijdvakrapportage genoemde voor- en nadelen van per saldo 2.686.000 euro positief ten gunste van de algemene reserve, alsmede voor de in paragraaf 1.2 van de Eerste Tijdvakrapportage vermelde budgettaire-neutrale wijzigingen.
  - (b) De begroting te wijzigen voor het beschikbaar stellen van 114.000 euro aanvullend krediet voor het inrichten van een avontuurlijk speelterrein bij de Roelof Venemaschool, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten".
  - (c) In de begroting 2016 de aan kredieten geprognosticeerde uitgaven te verhogen met 1.000 euro en de inkomsten met 254.000 euro, conform het overzicht in paragraaf 3.3 van de Eerste Tijdvakrapportage.
  - (d) In de begroting 2016 de aan reserves en voorzieningen geprognosticeerde uitgaven te verhogen met 40.000 euro en de inkomsten met 2.866.000 euro, conform het overzicht in paragraaf 4 van de Eerste Tijdvakrapportage.
  - (e) Instemmen met de geactualiseerde begroting waarbij het uitgavenniveau van alle programma's 232.781.389 euro bedraagt en het inkomstenniveau van alle programma's 241.861.738 euro, conform het overzicht in paragraaf 7 van de Eerste Tijdvakrapportage.

9. In te stemmen met het bestedingsvoorstel eenmalige middelen conform het overzicht in paragraaf 3.4.1 en dit:
  - (a) voor de jaarschijf 2016 te verwerken als begrotingswijziging, inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van investeringsreserves en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten";
  - (b) voor de jaarschijven 2017 en verder op te nemen in de (meerjaren)begroting 2017-2020.
10. Met betrekking tot de kostendeekkende exploitatie Zorgvlied:
  - (a) ten laste van de egalisatievoorziening Zorgvlied kredieten beschikbaar te stellen voor vernieuwing en uitbreiding meubilair (230.000 euro) en voor vergroening van de bodem (75.000 euro), inclusief het wijzigen van het programma, het aanpassen van de investeringsreserve en het meerjarig dekken van de kapitaallasten via de reserve "dekking kapitaallasten.
  - (b) in verband met de nieuwe exploitatie van Zorgvlied inclusief crematorium tot en met 2020 de maximale stand van de egalisatievoorziening bepalen op 25% van de exploitatie in plaats van 10% van de exploitatie.

Bijlage 1: Nieuw beleid en ombuigingen voorgaande jaren van deze collegeperiode**Bijlage 1A Structureel nieuw****Structureel nieuw beleid 2016-2018**

					bedragen x 1.000 euro	
Omschrijving	structureel					
	2015	2016	2017	2018		
# vernieuwing onderwijs	250	375	500	500	CUP nov.'14	
# andere vorm van onkruidbestrijding		300	300	300	CUP nov.'14	
# reservering / buffer sociaal domein / 3D		250	500	500	CUP nov.'14	
# voedselbank	15	15	15	15	CUP nov.'14	
# mobiel cameratoezicht	50	50	50	50	CUP nov.'14	
# info uitwisseling met politie verbeteren	10	10	10	10	CUP nov.'14	
# woonfraude, voortzetting Schijnwerper	62	62	62	62	CUP nov.'14	
# samenwerkingsverbanden	75	75	75	75	CUP nov.'14	
# kunstuitleen (schrappen ombuiging)	26	26	26	26	CUP nov.'14	
# maatschappelijke stages	40	40	40	40	CUP nov.'14	
# zoogdierenopvang De Toevlucht	12	12	12	12	CUP nov.'14	
# risico en aansprakelijkheid bomen	65	65	65	65	CUP nov.'14	
# cursus alcohol in het verkeer	10	10	10	10	CUP nov.'14	
# Stadsstrand (cf. raadsbesluit 29apr14)		90	90	90	Kadern.'16	
# internationaal beleid		60	60	60	Kadern.'16	
# economie, citymarketing		50	50	50	Kadern.'16	
# economie, regionaal (Greenport & PRES/Expo)		90	90	90	Kadern.'16	
# communicatie		100	100	100	Kadern.'16	
# vernieuwing participatievormen		30	30	30	Kadern.'16	
# handhaving A'damse Bos		90	90	90	Kadern.'16	
# dierenbescherming		64	64	64	Kadern.'16	
Totaal inzet structureel nieuw beleid	615	1.864	2.239	2.239		

Bijlage 1B Eenmalig nieuw beleid**Eenmalige beleidsintensiveringen (bestedingsvoorstellen eenmalige middelen) 2015-2018**

		bedrag x 1.000 euro				
Omschrijving	bedrag totaal	fasering				
		2015	2016	2017	2018	
Digitaal Werken (cf. raadsbesluit 29apr14)	1.700	1.700				Kadern.'16
Stadsstrand (cf. raadsbesluit 29apr14)	750	750				Kadern.'16
Piet Hein	1.000	1.000				Kadern.'16
Bijk. plankosten grote projecten	900	300	300	300		Kadern.'16
# dekking uit rijksbijdrage A9 planbegeleiding	-600	(*)	-300	-300		Kadern.'16
Upgrade Kronenburg	50	50				CUP nov.'14
Verbetering uitstralling groene entrees	40	40				CUP nov.'14
Broersepark (clubgebouw)	50	50				Kadern.'16
Groen op daken (subs.regeling 5jr à 40.000)	200		200			Kadern.'16
Sport, exploitatie Sportbedrijf Amstelveen	760	360	200	200		Kadern.'16
Sport, vierde sporthal	1.650	1.650				Kadern.'16
Verbouwing De Bolder	765	765				Kadern.'16
Communicatie	70		70			Kadern.'16
Internationaal beleid	35		35			Kadern.'16
Economie, Schiphol	150	100	50			Kadern.'16
Economie, kantorenloods	286	186	100			(**)
Implementatie Woonagenda	150		50	50	50	Kadern.'16
Woonfraude	550	125	125	150	150	(**)
Initiatieven burgers	30	30				CUP nov.'14
Opstellen wijkanalyse	40		40			Kadern.'16
Bestuurlijke adhesie maatschappelijke activiteiten	60		20	20	20	Kadern.'16
Deregulering	50	50				CUP nov.'14
Inkoopfunctie (cf. rbs. 1okt14)	230	230				CUP nov.'14
Verbeterplan aanbesteden/inkoop c.a.	250	250				Kadern.'16
P60	50		50			Bgr'16 Amend.
Totaal eenmalige middelen t.l.v. algemene reserve	9.216	7.636	940	420	220	

(*) : de vrijval van het bedrag in de jaarschijf 2015 loopt via de Tijdvakrapportage 2015.

(**) : deel CUP nov.'14 en deels Kadernota '16

Bijlage 1C Ombuigingen 2015-2018**Ombuigingen 2015-2018**bedragen x 1.000 euro
negatief bedrag is tekortverlaging

Omschrijving	structureel				
	2015	2016	2017	2018	
Taakstelling harde sector	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	<i>Rbs.6nov13</i>
Taakstelling ondersteunende functies	-2.000	-2.000	-2.000	-2.000	<i>Kadern.'15</i>
Prijscompensatie / Inkoop		-400	-900	-1.800	<i>Kadern.'16</i>
BTW kde's (binnen bestaande tariefniveau)		-300	-300	-300	<i>Kadern.'16</i>
Openbare ruimte		-500	-900	-900	<i>Kadern.'16</i>
Welzijn		-185	-310	-500	<i>Kadern.'16</i>
Cultuur			-300	-600	<i>Kadern.'16</i>
Sport				-400	<i>Kadern.'16</i>
Maatschappelijk Vastgoed				-500	<i>Kadern.'16</i>
Amend. 1jul15, "De raad geeft het goede voorbeeld"			-30	-50	<i>Raad 1jul15</i>
Totaal	-4.000	-5.385	-6.740	-9.050	

Bijlage 2: Eerste Tijdvakrapportage 2016**Algemeen**

Deze tijdvakrapportage gaat in op financiële afwijkingen ten opzichte van de in november vastgestelde begroting 2016.

De opgenomen informatie geeft de situatie weer zoals die eind april bekend was. De gemelde financiële afwijkingen zijn geëxtrapoleerd naar een volledig begrotingsjaar en geven daarmee de verwachte afwijkingen aan het eind van dit jaar weer.

Over de inhoudelijke voortgang van de bestuurlijke actiepunten wordt uw raad separaat geïnformeerd via de monitoringslijst bestuurlijke actiepunten (dashboard).

Verder treft u in de rapportage de volgende toegezegde onderwerpen aan:

- een overzicht van de kosten van externe inhuur;
- stand van zaken met betrekking tot de opvolging van de adviezen van de accountant;
- schuldpositie/balans;
- overzicht van mutaties tussen oorspronkelijke begrotingsraming en verwacht rekeningresultaat.

1. Financiële afwijkingen

De financiële afwijkingen worden hieronder per programma weergegeven. Waar sprake is van overschrijdingen voorzien wij die, waar mogelijk, van compensatie binnen het budgettaire kader, dan wel hebben we beoordeeld of deze door middel van beleidsaanpassingen opgevangen kunnen worden.

Algemeen

De nieuwe taken binnen het sociaal domein (decentralisaties Werk, Zorg en Jeugd) worden uitgevoerd binnen de voor het sociaal domein beschikbare middelen. In het onderdeel "Kadernota" wordt apart ingegaan op deze budgetten. De afwijkingen die in deze paragraaf staan vermeld onder "01 Sociaal domein" hebben betrekking op de overige budgetten.

1.1 Financiële afwijkingen per programma

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
01 Sociaal domein	
<i>Voorziening dubieuze debiteuren sociale dienst</i> Na het afronden van de jaarrekening 2015 is geconstateerd dat ten onrechte het lasten-batenstelsel is gehanteerd voor de regeling Besluit Bijstandverlening Zelfstandigen (BBZ). De SiSa-bijlage is gecorrigeerd voor het gebruik van het door het Rijk gehanteerde kasstelsel. De balans/exploitatie in de jaarrekening is verder ongemoeid gebleven. Daarnaast is geconstateerd dat de regeling BBZ niet automatisch leidt tot een "standaard" risico van maximaal 25%, maar dat dit hoger/lager kan zijn. Het hanteren van het kasstelsel en een risicopercentage dat niet standaard 25% is betekent dat de vordering (op de balans) vanwege de BBZ-regeling met € 390.000 moet vrijvallen. Hiervan moet € 239.000 worden toegevoegd aan de voorziening dubieuze debiteuren. Het restant valt vrij.	151
<i>Hulp bij huishouden</i> Het Rijk heeft extra gelden toegekend voor de hulp bij het huishouden (€ 420.000). Deze extra gelden zijn bedoeld om de werkgelegenheid voor medewerkers die hulp bij het huishouden bieden op peil te houden. Amstelveen heeft, ondanks de Rijkskorting op de hulp bij het huishouden, niet gekort op het budget. Hierdoor is er in principe net zoveel werkgelegenheid bij hulp bij het huishouden dan voor 2015. Naar verwachting zullen deze extra middelen ook in 2016 niet worden gebruikt.	P.M.

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
<i>Minimaregelingen</i> Zoals vermeld in de raadsbrief van 29 februari 2016 is voor de inwoners die in 2015 al gebruik maakte van het woonlastenfonds een overgangsregeling ingesteld. Met deze uitgaven is in de begroting van 2016 geen rekening gehouden. Vanaf 1 januari gelden de nieuwe regels naar aanleiding van de herijking Minimabeleid. Op dit moment zijn er nog onvoldoende gegevens beschikbaar om te beoordelen of hierbij afwijkingen van de begroting te voorzien zijn. Naar verwachting kan ons college hier in de Tweede Tijdvak meer duidelijkheid over geven. <i>Opvang en inburgering</i> In verband met de oproep vanuit het rijk aan gemeenten in het vroege najaar van 2015 om bij te dragen aan de opvang van vluchtelingen heeft de gemeente Amstelveen in oktober besloten mee te werken aan de realisatie van een noodopvangvoorziening voor maximaal 400 vluchtelingen in een leegstaand kantoorgebouw aan de Laan van Kronenburg 2. Eind april 2016 is de noodopvang open gegaan. De gemeente heeft daartoe met het COA een bestuursovereenkomst van 1 jaar met een verlengingsmogelijkheid tot 3 jaar afgesloten. Voor de voorbereiding van de noodopvang zijn externe niet gedekte voorbereidingskosten gemaakt ad. € 135.000. Voor het totaalbeeld (2016 en verder) zijn deze opgenomen in de Kadernota.	P.M. Kader- nota
02 Onderwijs en ontplooiing	
<i>Reserve breedtesport</i> In het raadsvoorstel "Kredietaanvraag aanbouw sporthal" is een aanvullend krediet beschikbaar gesteld voor de aanbouw van de sporthal ter vervanging van onder andere de gymzalen aan de Appellaan. Als gevolg hiervan kan het restant ad. € 38.300 van de reserve breedtesport vrijvallen. Dit bedrag is indertijd nog beschikbaar gehouden voor de sporthal. <i>Reserve nieuwbouw onderwijshuisvesting</i> In paragraaf 3.2 wordt nader ingegaan op de kredieten onderwijshuisvesting. Hieruit blijkt dat € 883.000 van de reserve kan vrijvallen. Voor een aantal scholen moet nog een definitieve BTW-nacalculatie worden opgesteld en afgestemd met de belastingdienst. Dit kan ertoe leiden dat nog een aanvullend voor- of nadeel kan optreden. Omdat het niet mogelijk is een schatting te maken van deze verschillen is besloten geen bedrag hiervoor te blijven alloceren in de bestemmingsreserve. Via een apart beslispunt wordt voorgesteld hiervan € 114.000 beschikbaar te stellen voor een avontuurlijke speelplaats bij de Roelof Venemaschool. <i>Gebouwenbegroting onderwijshuisvesting</i> In de Kadernota wordt in paragraaf 3.1 ingegaan op de onderwijshuisvesting. Naast nieuwbouw komt ook de lopende gebouwenexploitatie aan de orde. Het plan voor de onderwijshuisvesting heeft als consequentie dat voor het huidige verslagjaar rekening gehouden moet worden met een tekort van € 185.000. Voor het totaalbeeld (2016 en verder) is dit integraal meegenomen in paragraaf 3.1. van de Kadernota.	38 883 Beslis- punt Kader- nota
04 Openbare ruimte	
<i>Riolering</i> Zoals eerder gemeld in onder andere de jaarrekening is er vanwege (tijdelijk) minder beschikbare capaciteit en de aanscherping van het inkoop en- aanbestedingsbeleid in 2015 een achterstand ontstaan in de uitvoering van de werkzaamheden. Dientengevolge is € 700.000 budget overgeheveld naar 2016. Bij de inventarisatie van de achterstallige werkzaamheden is geconstateerd dat deze niet zodanig urgent zijn dat ze persé dit jaar ingehaald hoeven (en kunnen) te worden. De werkzaamheden kunnen naar verwachting komende jaren alsnog uitgevoerd worden met de budgetten die in deze jaren beschikbaar zijn. De exploitatie kan hierdoor eenmalig afgeboekt worden met een bedrag van €1,1 miljoen, welke ten gunste komt van de voorziening riolering. Het gerealiseerde resultaat wordt ultimo het jaar gestort in de egalisatievoorziening	1.100 -1.100

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
riolering.	
05 Ruimtelijke ontwikkeling	
<i>Parkeren</i> Zowel in de rekening 2014 als 2015 is een overschot gerealiseerd op het product parkeren. Voor 2016 wordt t.o.v. de begroting een overschot verwacht van € 310.000. Dit heeft betrekking op hogere opbrengst vergunningen (€ 80.000), parkeergelden (€ 50.000) en naheffingsaanslagen (€ 275.000). Daar staat tegenover dat de uitgaven voor de naheffingsaanslagen € 95.000 hoger zijn. In bovenstaande cijfers is rekening gehouden met het raadsvoorstel in juli, waarbij ter besluitvorming wordt voorgelegd om vanwege tariefsaanpassingen zowel de Parkeerverordening als de Verordening Parkeerbelasting te wijzigen. <i>WABO/bouwleges</i> Op de bouwleges wordt een extra opbrengst verwacht van € 348.000. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de aanvraag voor de herontwikkeling van het voormalige KPMG-gebouw in 2016 wordt aangevraagd.	310 348
06 Bestuur, bevolking en veiligheid	
<i>APV en Bijzondere wetten</i> Om de oorspronkelijke bezuinigingstaakstelling van € 200.000 op de inkomsten APV en Drank en horecawet in te vullen is organisatiebreed een traject gestart om met oplossingsrichtingen te komen voor de (financiële) problemen binnen het fysiek domein. De bezuinigingstaakstelling maakt onderdeel uit van dit traject. De begrote inkomst voor 2016 bedraagt € 180.000. Verwacht wordt dat hiervan afgerond € 100.000 wordt gerealiseerd (conform de opbrengst vorig jaar). Een deel (€ 81.000) wordt niet wordt gerealiseerd.	-81
Algemene dekkingsmiddelen	
<i>Dividend BNG + Eneco</i> Over het jaar 2015 wordt door de BNG een dividendbedrag van € 57 miljoen (2014: € 32 miljoen) uitgekeerd. Dit betekent een dividenduitkering van € 146.000. Ten opzichte van de begroting betekent dit een nadeel van € 24.000. De dividenduitkering Eneco over 2015 die dit verslagjaar wordt verantwoord is € 74.000 euro lager dan begroot. Op dit moment is nog onduidelijk welke gevolgen de splitsingswet heeft voor de structurele uitkering aan Amstelveen. <i>Wachtgeld</i> In de jaarrekening 2015 is de voorziening wachtgeld door met name een lagere rekenrente aangevuld met € 0,6 miljoen. Het gehanteerde percentage van 2,156 is inmiddels verder gedaald naar 1,629 (opgave Ministerie van BZK). Dit betekent dat de voorziening wederom aangevuld moet worden om aan de toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. De pensioenadviseur hanteert als vuistregel dat 1%-punt verschil in rekenrente leidt tot een mutatie van 30% van de voorziening. Voor Amstelveen betekent dit dan bij 0,5%-punt daling een verhoging van de voorziening met 15%. Dit is een bedrag van afgerond € 500.000. In het accountantsverslag 2015 wordt door PWC op basis van een berekening in februari 2016 aangegeven dat volgens hen de voorziening circa € 0,5 miljoen te laag is gewaardeerd. Rekening houdend met het actuele percentage van het Ministerie sluit dit op elkaar aan. Door een hogere boekwaarde per 1 januari is de rentedotatie 2016 € 75.000 hoger dan begroot. Bij het bepalen van de aanvullende dotatie 2015 van € 0,6 miljoen is rekening gehouden met een hogere rentedotatie in 2016.	-98 -500 -75

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
<i>OZB opbrengst en aftrekpost OZB in de algemene uitkering</i> Bij opmaak van de 1^e tijdvakrapportage wordt een hogere opbrengst 2016 van de OZB geconstateerd van € 0,45 miljoen bij de niet-woningen. Dit werkt door in de aftrekpost OZB in de algemene uitkering. De hogere OZB-opbrengst leidt tot een lagere algemene uitkering in de orde van € 0,20 miljoen. Een belangrijke voorwaarde om de opbrengst te bepalen is het aantal bezwaarafhandelingen. Zeker bij niet-woningen kan dit leiden tot substantiële wijzigingen in de opbrengst. De verwachting bestaat dat bij de tweede tijdvakrapportage meer duidelijkheid bestaat over de opbrengst 2016.	P.M.
<i>Onderuitputting (kapitaallasten)</i> Op algemene dekkingsmiddelen staat een stelpost onderuitputting ad. € 398.000 die in de loop van het jaar wordt ingevuld door het niet (volledig) opvragen van stelposten en/of benutten van budgetten in de begroting. De stelpost wordt nagenoeg ingevuld door de actualisering van de berekening van de kapitaallasten (faseringen in de uitvoering van investeringen).	0
<i>Stelpost areaal</i> De stelpost areaal kan incidenteel vrijvallen in 2016. Vanaf 2017 is deze benodigd voor het opvangen van het nadelig herverdeeffect dat Amstelveen treft door de toepassing van de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG) op de verdeling van het gemeentefonds.	1.000
<i>Beheer gebouwen</i> Aan huuropbrengsten uit de (gedeeltelijk) leegstaande gebouwen Catharina van Clevepark 10, Schweitzerlaan 2-6, Stadsplein 102/103 en Westwijkstraat 6 is € 191.000 begroot. Er dient rekening mee te worden gehouden dat een substantieel deel van deze huuropbrengst niet gerealiseerd zal worden (incidenteel).	P.M.
In de tweede tijdvakrapportage 2015 is een P.M. opgenomen voor brandveiligheid van het kinderdagverblijf Asserring 196-198. Tijdens een inspectieronde is gebleken dat dit circa 20 jaar oude gebouw niet aan de te stellen eisen voldoet.	-100
De netto-verkoopopbrengst van de woningen Legmeerdijk 268 en 272 bedraagt € 810.000 incidenteel (€ 825.000 inkomsten en € 15.000 uitgaven).	810
Saldo	2.686

1.2 Begrotingsrechtmatigheid programma's

Voor de volgende begrotingspost geldt dat zowel het niveau van uitgaven als inkomsten toeneemt. Per saldo heeft het geen invloed op het verwachte rekeningresultaat. Om de uitgaven rechtmatig te besteden moet de raad instemmen met het wijzigen van de begroting:

Afwijkingen	bedrag * 1.000 euro
<i>Vluchtelingenwerk (sociaal domein)</i> De gemeente heeft een taakstelling om vluchtelingen te plaatsen en ontvangt hiervoor geld van het Centraal orgaan opvang asielzoekers (COA).	U 220 I 220
Vluchtelingenwerk ontvangt een subsidie van de gemeente voor het plaatsen van deze vluchtelingen. In het collegebesluit van 18dec15, ter informatie naar de commissie B&S gestuurd, staat een nadere uiteenzetting. Voorgesteld wordt naar aanleiding van dit besluit om de begroting 2016 voor zowel lasten als baten met 220.000 euro te verhogen vanwege het inplaatsen van statushouders (vluchtelingen).	U 101

<i>Burgernet (Bestuur, bevolking en veiligheid)</i> In het kader van de overheveling van taken van de politieorganisatie naar gemeenten is het beheer van Burgernet met ingang van 1 januari 2016 bij de gemeenten komen te liggen. Met alle regiogemeenten is in 2015 afgesproken dat de gemeente Amstelveen bijdragen van de andere regiogemeenten incasseert en de kosten voor het beheer van Burgernet betaalt. Voorgesteld wordt de begroting voor dit bedrag <u>structureel</u> te wijzigen.	I 101
<i>Regionale samenwerking OGZ/OGGZ</i> De bestuurders van de Amstellandse samenwerking op het gebied van Openbare Gezondheidszorg (OGZ) & Openbare Geestelijke Gezondheidszorg (OGGZ) hebben opdracht gegeven te onderzoeken of de samenwerking afgebouwd kan worden t.a.v. de OGGZ-subsidies en enkele aanverwante onderwerpen. In 2016 nemen de uitgaven en inkomsten op het regiobudget Zorg & Welzijn reeds af en moeten de uitgaven en inkomsten worden verlaagd met een bedrag van € 350.000.	U -350 I -350
<i>Westwijkplein</i> De aanleg van het Westwijkplein heeft grotendeels al in 2015 plaatsgevonden, waardoor de kosten, en ook de hiermee samenhangende ontvangen ISV-subsidie van € 712.000, reeds in 2015 zijn verantwoord. In de begroting 2016 was primitief een bedrag geraamd van € 788.000, hetgeen volledig kan vrijvallen.	U -788 I -788
<i>Wetswijziging onderhoud scholen</i> Als gevolg van de wetswijziging voor het onderhoud van de scholen is de gemeente met uitzondering van de combi-gebouwen niet langer verantwoordelijk voor het onderhoud van de scholen. Dit is in de gemeentebegroting al structureel verwerkt. Dit betreft een neutrale wijziging op programma 2. Vorenstaande leidt tot een verlaging van de structurele dotatie aan de voorziening met € 184.000.	U 25 I 25
<i>Buitenruimte scholenbouw</i> In de jaarrekening 2015 is vertraging opgelopen in de investeringen buitenruimte bij de nieuwbouw van scholen. Verwacht wordt dat dit bedrag ad. € 255.000 in 2016 wordt geïnvesteerd. Deze vertraging heeft ook gevolgen voor de investering in de kredieten en de onttrekking aan de reserve onderwijs.	U 255 I 255
<i>Groenbegroting</i> Jaarlijks wordt de zogenoemde groenbegroting meerjarig budgettair neutraal herschikt.	U -196 I -196
<i>Herallocatie bedrijfsvoeringsfondsen</i> Afwikkeling van de rekening 2015 heeft geleid tot een herallocatie van middelen binnen de bedrijfsvoeringsfondsen.	U 1.120 I 1.120

Beslispunt:

1. De begroting 2016 wijzigen voor de genoemde voor- en nadelen van per saldo € 2.686.000 positief ten gunste van de algemene reserve, alsmede voor de in paragraaf 1.2 "Begrotingsrechtmatigheid programma's" vermelde budgettair-neutrale wijzigingen;

2. Sociaal domein

Voor het beeld van het sociaal domein wordt verwezen naar paragraaf 2.2 van de Kadernota 2017.

3. Kredieten

3.1 Uitvoeringsprogramma infrawerken 2016-2019 / Actualisering grondexploitaties

Tegelijk met de behandeling van de Kadernota 2017/Eerste tijdvakrapportage 2016 in de juliraad wordt ter besluitvorming de actualisering grondexploitaties voorgelegd. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen. Het uitvoeringsprogramma infrawerken 2016-2019 volgt na de zomer.

3.2 Onderwijshuisvesting

De gemeente Amstelveen heeft een aantal jaar geleden besloten tot een ambitieus nieuwbouwprogramma voor de scholen. De in de Kadernota 2016 opgenomen totaalstaat geeft aan dat van het investeringsprogramma van € 87 miljoen in 2017 het laatste bedrag wordt geïnvesteerd.

Dit heeft ertoe geleid dat in de Kadernota 2016 is voorgesteld de reserve nieuwbouw op te heffen en voor de Piet Heinschool een krediet van € 6,9 miljoen te voteren.

Piet Heinschool

In de komende maanden ontstaat meer duidelijkheid in het investeringstempo. Verwacht wordt dat dit bij de tweede tijdvakrapportage duidelijk is waarna de jaarschijf 2016 in de begroting hiervoor geactualiseerd kan worden.

Vrijval reserve onderwijshuisvesting

In totaliteit is bij de projecten 1^e Montessori, Venemaschool, Eykman/Triangel, Amstelveen College en de Martin Luther Kingschool een voordeel gerealiseerd van € 883.000. Dit is als volgt opgebouwd (bedrag x € 1.000):

School	Resultaat
1 ^e Montessori	111
Roelof Venemaschool	279
Eykman/Triangel	98
Amstelveen College	128
MLKingschool	267
Totaal	883

Bij de MLKingschool zijn significante aanbestedings- en inrichtingsvoordelen behaald.

Naast een aanbestedingsvoordeel bij de Roelof Venemaschool was nog een bedrag gereserveerd voor een claim als gevolg van het faillissement van een installateur. Dit blijkt niet benodigd te zijn. In de reserve zit nog wel het standaardbedrag voor het inrichten van een speelterrein (€ 50.000).

Voor een aantal scholen moet nog een definitieve BTW-nacalculatie worden opgesteld en afgestemd met de belastingdienst. Dit kan ertoe leiden dat nog een aanvullend voor- of nadeel kan optreden. In deze tijdvak wordt de reserve afgewikkeld en het positieve resultaat verrekend met het rekeningssaldo. Als er nog verschillen optreden vanwege de BTW-nacalculatie wordt dit verantwoord op programma 2.

Roelof Venemaschool speelterrein

Voor de Roelof Venemaschool moet nog een speelterrein worden ingericht. Voor elke school was in de kredieten een standaardbedrag voor de inrichting van een speelplaats opgenomen van € 50.000. In het geval van de Roelof Venemaschool wordt eraan gedacht een avontuurlijke speelterrein in te richten. Als hiertoe wordt overgegaan is aanvullend € 114.000 benodigd. Voorgesteld wordt dit bedrag beschikbaar te stellen uit de gerealiseerde vrijval van € 279.000 bij het krediet Venemaschool dat ten gunste van programma 2 is gekomen.

Beslispunt:

2. Instemmen met het beschikbaar stellen van € 114.000 aanvullend krediet voor het inrichten van een avontuurlijke speelterrein bij de Roelof Venemaschool.

3.3 Overige kredieten

De in het navolgende overzicht opgenomen bedragen zijn een mutatie op het bestaande kader. Een positief bedrag (x € 1.000) betekent dat de nu in de begroting opgenomen onttrekking/dotatie verhoogd moet worden.

Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
Buitenruimte Hortensialaan	58	58
Buitenruimte Roelof Venema	164	164
Buitenruimte MLKing	12	12
Buitenruimte Piet Hein	20	20
Vrijval restantkrediet Hortensialaan	-234	
Vrijval restantkrediet hekwerk	-20	
Totaal	1	254

Beslispunt:

3. Voorgesteld wordt om in de begroting 2016 de aan de kredieten geprognosticeerde uitgaven te verhogen met € 1.000 en de inkomsten met € 254.000.

4. Begrotingsrechtmatigheid reserves/voorzieningen + kredieten

In paragraaf 1 staan onder begrotingsrechtmatigheid enkele mutaties vermeld die betrekking hebben op reserves/voorzieningen/kredieten. Naast invloed op het saldo van baten en lasten heeft dit een uitwerking naar de balans. Vanuit rechtmatigheid moet de raad naast het instemmen met de wijzigingen op programmaniveau akkoord gaan met het aanpassen van de balansmutaties voor reserves/voorzieningen/kredieten.

Reserves/voorzieningen

De in het navolgende overzicht opgenomen bedragen zijn een mutatie op het bestaande kader. Een positief bedrag (x 1.000 euro) betekent dat de nu in de begroting opgenomen onttrekking/dotatie verhoogd moet worden.

Omschrijving	Uitgaven	Inkomsten
Breedtesport	38	
Ideaalcomplex FB (IB)	22	
Dekking kapitaallasten IB	16	
Dekking kapitaallasten WB		16
Nieuwbouw onderwijs	575	
Bedrijfsvoeringsfondsen (rek.15)	1.120	1.120
Subtotaal reserves	1.771	1.136
Wachtgeld	25	575
Dubieuze debiteuren sociale dienst		239
Gebouwen	-1.756	
Onderwijs		-184
Riolering		1.100
Subtotaal voorzieningen	-1.731	1.730
Totaal	40	2.866

Beslispunt:

4. Voorgesteld wordt om in de begroting 2016 de aan de reserves en voorzieningen geprognosticeerde uitgaven te verhogen met € 40.000 en de inkomsten met € 2.866.000.

4. Bevindingen en aanbevelingen accountant en Rekeningencommissie

Via separate brieven wordt de raad op de hoogte gehouden van het traject "Control in control" waarin deze bevindingen/aanbevelingen zijn opgenomen.

5. Inhuur Externen

De externe inhuur is als volgt langs twee lijnen ingedeeld:

1. inhuur van personeel om het reguliere werk van de gemeentelijke organisatie doorgang te laten vinden, waarbij de werkzaamheden onder verantwoordelijkheid van het management worden uitgevoerd;
2. extern advies; inhuur op project/ad hoc basis van specialistische kennis/vaardigheden waarbij de verantwoordelijkheid voor het verstrekte advies/ondersteuning berust bij de adviseur/het adviesbureau.

Uitgangspunt van het college is dat de reguliere werkzaamheden zoveel als mogelijk door het eigen personeel worden gedaan. Dit draagt namelijk bij aan een robuuste organisatie die interessant werk heeft, ontplooiingskansen biedt aan het personeel en de diensten en producten levert tegen zo laag mogelijke kosten.

Ingehuurd personeel dat wordt ingezet op reguliere werkzaamheden is over het algemeen niet duurder dan eigen personeel. Op deze categorie richt de aandacht van publiek en media over het "externe adviseurs" vraagstuk zich overigens ook niet. Het vraagstuk externe inhuur richt zich veel meer op de dure adviseurs. Het is niet voor niets, dat bepaald is dat externe inhuur van personeel boven een tarief van € 100,- per uur expliciete goedkeuring van de wethouder financiën behoeft.

In de navolgende overzichten is onderscheid aangebracht op basis van tariefstelling; te weten tot en met € 75,- per uur en daarboven. Genoemde € 75,- per uur is gebaseerd op de loonkosten van een gekwalificeerde (HBO/WO) medewerker op schaal 11 niveau.

bedragen x € 1.000

	externe inhuur formatiebudget *	externe inhuur formatiebudget *	externe inhuur flexibele personeelsschil **	externe inhuur flexibele personeelsschil **	externe inhuur flexibele personeelsschil **	
Afdeling	tarief < € 75 per uur	tarief > € 75 per uur	tarief < € 75 per uur	tarief > € 75 per uur	geen uurtarief totaalopdracht	totaal inhuur
V&R	105	128	0	12	0	245
R&B	362	157	157	0	0	676
Directie	0	53	0	0	0	53
Facilitair Bedrijf Algemeen	151	101	0	0	0	252
Facilitair Bedrijf Informatiebeheer	184	0	0	183	0	367
Facilitair Bedrijf Middelen	0	0	159	318	0	477
Facilitair Bedrijf Belastingen	78	0	81	1	100	259
Facilitair Bedrijf HRM	20	56	60	0	0	136
Griffie	9	0	0	0	0	9
Jeugd en Samenleving	1.897	295	121	202	0	2.515
Publiekszaken	0	25	19	0	38	82
Stedelijke Ontwikkeling	0	74	66	512	0	651
Sociale Voorzieningen	505	0	0	0	0	505
Staf	145	25	0	0	0	170
Vastgoed	0	0	0	0	0	0
VVH	1.927	0	0	0	0	1.927
Werk en Inkomen	527	0	357	74	0	958
Wijkbeheer	356	0	60	0	0	416
Zorgvlied	11	0	28	0	0	39
Totaal	6.274	913	1.108	1.302	138	9.736
Totaal rekening 2015	6.945	1.185	2.199	1.025	283	11.637

*) betreft inhuur van personeelscapaciteit voor werkzaamheden die normaliter door eigen personeel worden verricht;

**) betreft inhuur van personeel voor het verrichten van werkzaamheden die nauw gerelateerd zijn aan regulier werk maar waarvan het werkaanbod door seizoeninvloeden of door de jaren heen fluctueert.

bedragen x € 1.000

	extern advies ***	extern advies ***	extern advies ***		
	tarief < € 75 per uur	tarief > € 75 per uur	geen uurtarief totaalopdracht	totaal extern advies	totaal inhuur en extern advies
Afdeling					
V&R	0	0	0	0	245
R&B	0	0	50	50	726
Directie	0	0	0	0	53
Facilitair Bedrijf Algemeen	0	0	0	0	252
Facilitair Bedrijf Informatiebeheer	0	14	0	14	381
Facilitair Bedrijf Middelen	0	0	0	0	477
Facilitair Bedrijf Belastingen	37	0	0	37	296
Facilitair Bedrijf HRM	0	0	84	85	221
Griffie	0	0	28	28	37
Jeugd en Samenleving	0	0	31	31	2.546
Publiekszaken	0	0	0	0	82
Stedelijke Ontwikkeling	0	0	0	0	651
Sociale Voorzieningen	0	0	90	90	595
Staf	0	60	0	60	230
Vastgoed	0	0	0	0	0
VVH	0	0	0	0	1.927
Werk en Inkomen	0	0	0	0	958
Wijk Beheer	0	0	0	0	416
Zorgvlied	0	0	0	0	39
Totaal	37	74	283	395	10.130
<i>Totaal rekening 2015</i>	<i>43</i>	<i>594</i>	<i>175</i>	<i>812</i>	<i>12.449</i>

***) extern advies betreft werkzaamheden die op projectbasis worden verricht en waarvan de verantwoordelijkheid van het verstrekte advies/ondersteuning berust bij de opdrachtnemer

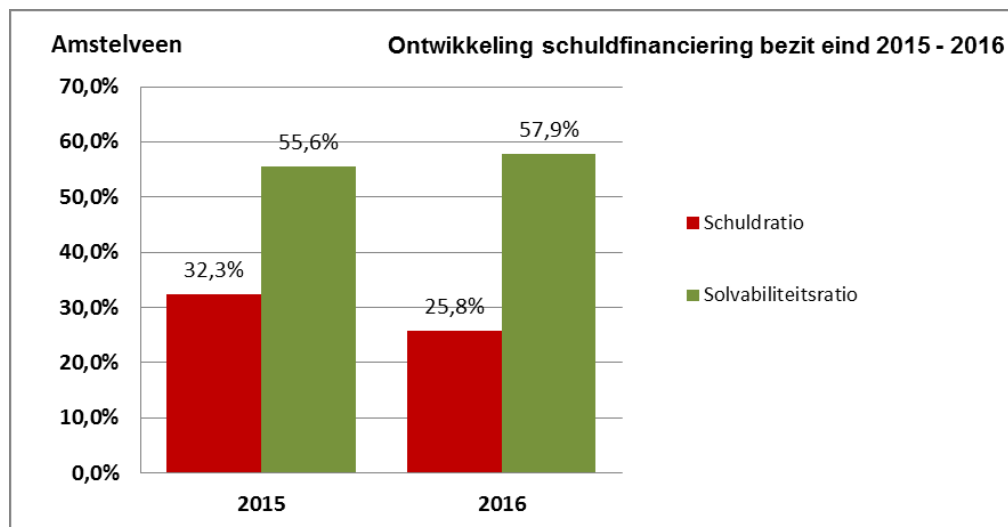
6. Schulddispositie/balans

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten actualiseert jaarlijks de houdbaarheidstest gemeentefinanciën. De ratio's zijn gebaseerd op de balans per 1 januari 2016.

Schuldratio

Met het kengetal schuldratio wordt beoordeeld in hoeverre het bezit op de balans (bijvoorbeeld investeringen in gebouwen of uitstaande leningen) is belast met schulden zoals opgenomen geldleningen of crediteuren. Een schuldratio van 100% betekent dat de gemeente evenveel bezittingen heeft als schulden. De gemeente heeft dan geen eigen vermogen.

Het model beoordeelt een schuldratio tot 70% als goed ("groen"), tussen de 70% en 80% is het opletten ("oranje") en boven de 80% is bijsturing gewenst ("rood"). Met een schuldratio van 32,3% zit Amstelveen diep in het groen.

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte gelden

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft zodoende een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Eenvoudig gezegd betekent een netto-schuldquote van 100% dat de schuldenlast de omvang heeft van een jaaromzet. Het model beoordeelt een netto schuldquote tot 100% als goed ("groen"), tussen de 100% en 130% is het opletten ("oranje") en boven de 130% is bijsturing gewenst ("rood").

Met een netto schuldquote van $-/-7,2\%$ per 1 januari 2016 zit Amstelveen diep in het groen. Per inwoner is dit volgens het model een *negatieve* netto schuldquote van € 207 euro. De website [waarstaatjegemeente.nl](http://www.waarstaatjegemeente.nl)²² geeft aan dat de landelijke netto schuld per inwoner voor Nederland in 2014 € 1.889 bedraagt.

Tot en met 2023 wordt niet verwacht dat de gemeente leningen moet aantrekken. Dit wordt mede veroorzaakt door vrijval van een uitstaande leningen tot 2020 van € 10 miljoen.

Slecht weer scenario

De houdbaarheidstest geeft inzicht of de financiën robuust genoeg zijn om financiële tegenslagen in de toekomst op te vangen. Hierbij wordt gekeken naar de geldstromen van de gemeente en de ontwikkeling van de gemeenteschuld bij een slecht weer scenario ("economische schok"). Het rekenmodel bevat hiervoor een mix van structurele en incidentele tegenvallers

De onbenutte belastingcapaciteit en de inwonergevoeligheid van de algemene uitkering/gemeentefonds zijn twee variabelen die de gemeente zelf moet berekenen en invoeren. Amstelveen heeft een onbenutte belastingcapaciteit van structureel € 10 miljoen.

Tegenover de optredende economische schok wordt het gemeentelijke ombuigingspotentieel berekend. Dit omvat bezuinigingen op de uitgaven en het inzetten van (een deel van) de onbenutte belastingcapaciteit. Ook dit wordt door het model berekend, waarbij ervan wordt uitgegaan dat gedurende een aantal jaren achtereen structureel wordt bezuinigd op de begroting. Dit is een modelmatige exercitie, maar uiteindelijk gaat het in werkelijkheid wel over bestuurlijke afwegingen en concrete maatregelen.

De crux van het model is vervolgens of de netto schuldquote uiteindelijk, na een aanvankelijke stijging als gevolg van de economische schok, zich herstelt tot een dalend verloop. Dit wordt bepaald door in het model handmatig een bezuinigingspercentage voor de periode 2017-2021 in te vullen die ervoor zorgt dat op termijn de netto-schuldquote daalt naar 0%. Met andere woorden: is er voldoende ombuigingspotentieel om in de toekomst rente en aflossing van de schuld te kunnen betalen? Uit het model blijkt dat Amstelveen dit in de toekomst kan betalen.

Balans per 31 mei 2016

Per 31 mei 2016 is de balans op hoofdlijnen als volgt:

Debet	Eind 2015	31-05-2016	Credit	Eind 2015	31-05-2016
Materiële vaste activa	203.893	201.708	Reserves	181.715	191.605
Deelnemingen	7.693	7.693	Voorzieningen	39.404	53.065
Langlopende uitgezette leningen	14.063	14.063	Langlopende schuld	82.457	82.478
Onderhanden werk/grondexploitatie ¹⁾	-8.818	-8.819			
Debiteuren ²⁾	6.059	21.763	Crediteuren	3.926	4.203
Uitzettingen in 's Rijks schatkist < 1 jaar	86.752	91.515			
Overige liquide middelen	634	-976			
Overlopende activa	16.316	18.069	Overlopende passiva	19.089	13.666
Balanstotaal	326.591	345.016	Balanstotaal	326.591	345.016

1) De balansmutatie grondexploitatie (incl. niet in exploitatie genomen gronden c.q. NIEGG) is in afwachting van de herubricering o.b.v. nieuwe BBV-voorschriften.

2) De balanspost debiteuren bevat voor een belangrijk deel opgelegde belastingaanslagen die gedurende het jaar worden ontvangen

²² <http://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/Gemeentelijke%20financi%C3%ABn--c34?regionlevel=gemeente&regioncode=289>

7. Wijzigingen van de begrotingsramingen

Na de goedkeuring van de primitieve begroting is de begroting gewijzigd door raadsbesluiten. Het afdelingsplan is ter informatie naar de raad gestuurd, maar formeel niet bekrachtigd. Vanuit rechtmatigheidsoogpunt wordt in deze paragraaf de begroting na wijziging bij opmaak van deze tijdvak ter goedkeuring aan de raad voorgelegd. Dit bedrag is inclusief de besluitvorming t/m eind mei en de in de eerste tijdvak opgenomen prognose 2016 (€ 2,572 miljoen positief)

Beslispunt:

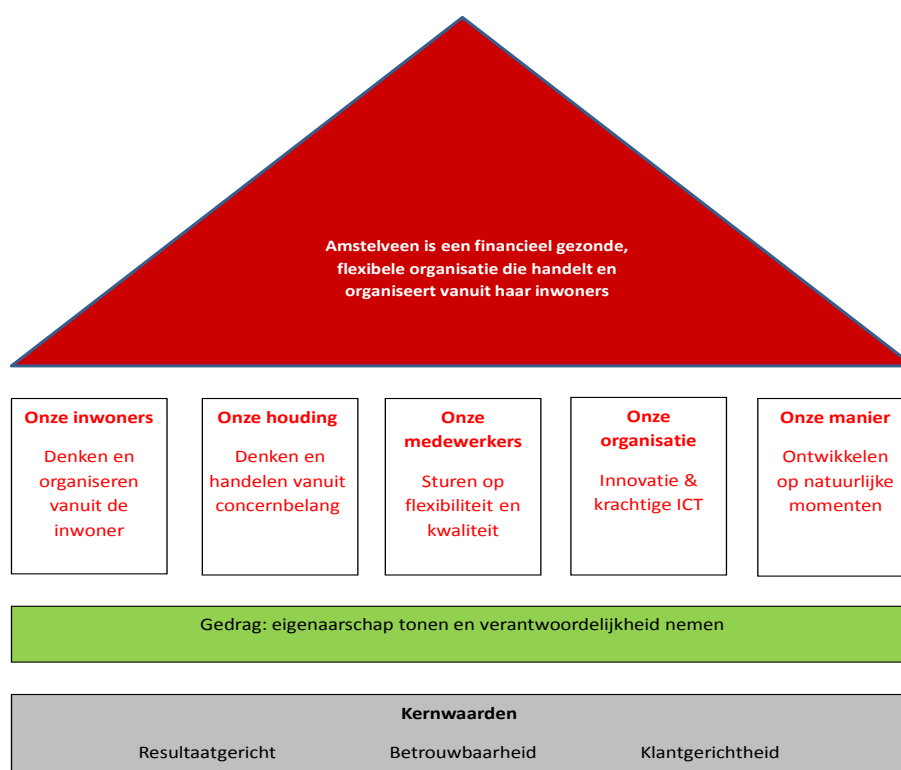
5. Instemmen met de geactualiseerde begroting waarbij het uitgavenniveau van alle programma's € 232.781.389 en het inkomstenniveau van alle programma's € 241.861.738 bedraagt.

Omschr. begr. wijz.	uitgaven	inkomsten	saldo	Nr. wijziging
Primitieve begroting 2016	73.076.703	22.641.032	50.435.671	0
Septembercirculaire 2015	505.000		505.000	1
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (besluit dec 2015)	480.000	480.000	50.000	200
Afdelingsplannen structureel	-86.551		-86.551	100100
Afdelingsplan incidentele wijziging	30.050	30.050	0	100300
Herijking minimabeleid	100.000	100.000	0	200100
Kademota 1e tijdvakrapportage	109.000	260.000	-151.000	200300
01 SOCIAAL DOMEIN	74.214.202	23.461.082	50.753.120	
Primitieve begroting 2016	25.814.484	7.771.897	18.042.587	0
Begroting 2016: amendement P60	50.000		50.000	2
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (besluit dec 2015)	-1.479.000	-1.479.000	0	200
Afdelingsplannen structureel	-552	0	-552	100100
Kademota 1e tijdvakrapportage	207.710	1.014.085	-806.375	200300
Programmarekening 2015	1.366.800	1.116.800	250.000	200400
02 ONDERWIJS EN ONTPLOOIING	25.959.442	8.423.782	17.535.660	
Primitieve begroting 2016	1.578.134	201.035	1.377.099	0
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (besluit dec 2015)	35.000		35.000	200
03 ECONOMIE EN DUURZAAMHEID	1.613.134	201.035	1.412.099	
Primitieve begroting 2016	46.649.668	25.695.391	20.954.277	0
Tweede tijdvak 2015	-803.657	-803.657	0	27
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (besluit dec 2015)	63.927	-61.073	125.000	200
Afdelingsplannen structureel	12.974	41.400	-28.426	100100
Doorbelasting solidariteitsbijdrage	-54.035	-33.000	-21.035	100102
solidariteitsbijdrage en herinrichting afdelingen	-9.500	-9.500	0	100200
Kademota 1e tijdvakrapportage	-196.323	-196.323	0	200300
Programmarekening 2015	75.000		75.000	200400
04 OPENBARE RUIMTE	45.738.054	24.633.238	21.104.816	
Primitieve begroting 2016	27.858.338	27.554.630	303.708	0
Tweede tijdvak 2015	-1.470.680	-2.941.360	1.470.680	27
Vaststellen bestemmingsplan (grens) Middenwaard	857.200	857.200	0	100
Afdelingsplannen structureel	-103.041	-102.300	-741	100100
Doorbelasting solidariteitsbijdrage	-5.856		-5.856	100102
Kademota 1e tijdvakrapportage	-602.000	56.000	-658.000	200300
Funderingsherstel Amsterdamseweg	300.000	150.000	150.000	200500
VH-wijziging formatie	35.800	35.800	0	400300
05 RUIMTELIJKE ONTWIKKELING	26.869.761	25.609.970	1.259.791	
Primitieve begroting 2016	21.616.767	3.178.485	18.438.282	0
Tweede tijdvak 2015		-140.000	140.000	27
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (besluit dec 2015)	145.000		145.000	200
Afdelingsplannen structureel	153.748	22.880	130.868	100100
Kademota 1e tijdvakrapportage	101.000	20.000	81.000	200300
06 BESTUUR, BEVOLKING EN VEILIG.	22.016.515	3.081.365	18.935.150	
Primitieve begroting 2016	35.593.133	154.702.511	-119.109.378	0
Septembercirculaire 2015		1.206.000	-1.206.000	1
Tweede tijdvak 2015	900.000	1.040.000	-140.000	27
Budgetoverheveling en begrotingsrechtmatigheid (besluit dec 2015)	-14.560.288	-14.459.288	-101.000	200
Afdelingsplannen structureel	-3.473.425	-3.458.927	-14.498	100100
Doorbelasting solidariteitsbijdrage	-33.000	-59.891	26.891	100102
solidariteitsbijdrage en herinrichting afdelingen	-75.500	-75.500	0	100200
Afdelingsplan incidentele wijziging	2.146.950	2.146.950	0	100300
Herijking minimabeleid	548.400	548.400	0	200100
uitvoering sociaal domein (SV, W&I, J&S)	2.622.491	2.622.491	0	200200
Kademota 1e tijdvakrapportage	810.000	1.847.000	-1.037.000	200300
Programmarekening 2015	11.917.500	10.417.500	1.500.000	200400
Ophelven DVO's wagenpark muvuren	-249.480	-249.480	0	400200
VH-wijziging formatie	223.500	223.500	0	400300
08 ALGEMENE DEKINGSMIDDELEN	36.370.281	156.451.266	-120.080.985	
Saldo (minus bedrag = begrotingsoverschot)	232.781.389	241.861.738	-9.080.349	

Bijlage 3: Verslag uitwerking begroting 2016 in afdelingsplannen 2016

De Amstelveense afdelingsplannen geven uitwerking aan de uitvoering van twee programmabegrotingen, die van Amstelveen en die van Aalsmeer. Dit als uitvloeisel van het besluit tot ambtelijke samenwerking met Amstelveen als centrumgemeente. Beide gemeentebesturen hebben via hun eigen programmabegroting 2016 de budgetten 2016 geautoriseerd op programmaniveau. Het beleggen van de uitvoering van deze programmabegrotingen in de ambtelijke organisatie AA is uitgewerkt in de afdelingsplannen. Deze notitie rapporteert over deze uitwerking. Er loopt een apart traject voor de evaluatie van de samenwerking AA. Dat valt buiten het bestek van deze notitie.

Onder de vlag "van AA naar Beter" investeert de ambtelijke organisatie in een ontwikkelingstraject om in een dynamische omgeving te blijven beantwoorden aan veranderende verwachtingen van besturen en samenleving. Onderstaande figuur vat de visie hierop samen.

Samenvattend beeld

Beleidsinhoudelijk zijn de bestuurlijke afspraken uit beide programmabegrotingen toegedeeld aan afdelingen en is de uitvoering van deze afspraken in de plannen opgenomen. Dit met inachtneming van het volgende:

1. Over faseringsverschillen wordt apart gerapporteerd via de reguliere periodieke voortgangsrapportages die hiervoor in gebruik zijn, dan wel vindt hierover apart afstemming plaats met het gemeentebestuur;
2. Een nadrukkelijk punt van aandacht is de uitdaging om inzake de uitvoering van projecten in de buitenruimte te komen tot enerzijds meer voortgang en anderzijds een realistischer planning;

Op het Sociaal Domein is de organisatie nog in opbouw. Voor het fysiek domein geldt de taakstelling dat "de krimp" met ingang van 2017 dient te zijn geëffectueerd. Binnen de bedrijfsvoering spelen belangrijke opgaven (ICT, huisvesting, Inkoop & aanbesteding, verbetering financiële functie).

Dienstverleningsbijdrage AA 2016

De dienstverleningsbijdrage is de algemene vergoeding die Aalsmeer betaalt aan Amstelveen voor de inzet van de ambtelijke organisatie. Vertrekpunt zijn de kosten van de ambtelijke organisatie Aalsmeer zoals die bij aanvang van de samenwerking per 1 januari 2013 zijn overgekomen, verminderd met een structurele besparing van 2,8 miljoen euro waarvan 1,4 miljoen euro voor iedere gemeente. Deze bijdrage is vervolgens aangepast voor indexering conform de vastgelegde systematiek in de dienstverleningsovereenkomst, alsmede via een aantal separate besluiten.

Bij de afdelingsplannen 2015 bedroeg de dienstverleningsbijdrage 14,1 miljoen euro. De uitwerking van de afdelingsplannen 2016 leidt tot een verhoging van afgerond 0,2 miljoen euro tot 14,3 miljoen euro. Deze stijging van 1,5% betreft met name de indexering '15/'16. Er is geen sprake van nieuwe elementen, maar uitsluitend uitwerking van reeds apart genomen besluiten. Navolgend overzicht zet dit cijfermatig op een rij.

Dienstverleningsbijdrage 2016	bedrag	
Afdelingsplannen 2015	14.072	
Bijstelling index 2015	55	
Bijdrage 2015 cf. opdrachtbevestiging, brief 26mei15 <u>mutaties</u>	14.127	
a) lagere bijdrage SSC Belastingen na toetreding DRV	-51	overeenkomstig aparte bestuurl. besluitv.
b) vervallen incidentele bijdrage Schijnwerper	-8	idem, was incidenteel t/m 2016
c) jeugdlintje/kinderburgemeester	16	idem, vooralsnog incidenteel t/m 2017
d) index 2016	200	idem
e) afronding	-2	
cf. uitwerking afdelingsplannen 2016	14.282	

Geactualiseerde ramingen op programmaniveau

Onderstaand overzicht bevat de geraamde lasten, baten en saldo per programma volgens enerzijds de primitieve begroting 2016 Amstelveen (begrotingsboekwerk programmabegroting 2016) zoals vastgesteld door de gemeenteraad van Amstelveen op 11 november 2015 en anderzijds volgens de bijgestelde begroting 2016 na uitwerking van de afdelingsplannen 2016. Het begrotingsoverschot ("geraamd resultaat") daalt met 1,1 miljoen euro van 9,6 miljoen euro positief naar 8,5 miljoen euro. Deze mutatie is conform genomen raadsbesluiten in de vergaderingen van 30sep15 (2de Tijdvakrapportage 2015), 11nov15 (begrotingsraad) en 16dec15 (raadsvoorstel budgetoverhevelingen en overige begrotingsrechtmatigheid):

1. De besluitvorming in de septemberraad betreft een vervroegde winstneming op grondexploitaties voor afgerond 1,5 miljoen euro ten gunste van het rekeningresultaat 2015. Daarmee vervalt deze winstaftocht in 2016;
2. De besluitvorming in de begrotingsraad heeft per saldo een positief effect van afgerond 0,7 miljoen euro. Dit betreft de uitkomsten van de septembercirculaire gemeentefonds en het aanvaarde amendement "De toekomst van P60";
3. De besluitvorming in de decemberraad betreft het besluit om een aantal budgetten uit 2015 "door te schuiven" naar 2016. Deze vallen in 2015 vrij ten gunste van het rekeningresultaat en komen in 2016 incidenteel ten laste van het saldo 2016. Dit gaat om 0,3 miljoen euro.

In de afdelingsplannen is de opheffing van het Regionaal Milieu Overleg (RMO) budgettair neutraal verwerkt. De bijdrage aan de RMO vervalt, maar de bijbehorende taken/werkzaamheden worden nu deels door de Omgevingsdienst uitgevoerd en deels door de eigen organisatie.

Verder is sprake van budgettair neutrale afwijkingen van technisch-administratieve aard als gevolg van de gedetailleerde uitwerking van de afdelingsplannen²³. Met inachtneming hiervan zijn de afdelingsplannen binnen de kaders opgesteld. Onder het overzicht volgt een nadere toelichting. Nagenoeg alle tabellen zijn afgerond op duizendtallen. Hierdoor ontstaan afrondingsverschillen.

²³ Ook het grote verschil op de regel algemene dekkingsmiddelen is van administratieve aard: In de uitwerking van de afdelingsplannen staan een aantal kostenplaatsen "bruto" geraamd, die in de primitieve begroting "netto" zijn verantwoord.

Overzicht baten en lasten 2016

x 1.000 euro

Programma	primitief 2016			bijgesteld 2016			bijgesteld - primitief 2016		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
1 Sociaal domein	73.077	22.641	50.436	74.105	23.201	50.904	1.028	560	468
2 Onderwijs en ontplooiing	22.728	2.185	20.543	22.778	2.185	20.593	50	0	50
3 Economie en duurzaamheid	1.578	201	1.377	1.613	201	1.412	35	0	35
4 Openbare ruimte	46.180	24.961	21.219	45.673	24.357	21.316	-507	-604	97
5 Ruimtelijke ontwikkeling	27.829	26.390	1.439	27.112	24.203	2.909	-717	-2.187	1.470
6 Bestuur, bevolking en veiligheid	21.617	2.373	19.244	21.916	2.256	19.660	299	-117	416
Algemene dekkingsmiddelen	2.322	119.611	-117.289	14.782	132.665	-117.883	12.460	13.054	-594
Totale lasten en baten	195.331	198.362	-3.031	207.979	209.068	-1.089	12.648	10.706	1.942
Verrekening met reserves (- = onttrekking)			-6.527			-7.396			-869
Geraamd resultaat			-9.558			-8.485			1.073
Waarvan eenmalige middelen			-6.329			-4.489			1.840
Structureel begrotingssaldo			-3.229			-3.996			-767

Mutatie begrotingssaldo en mutaties programma's

De mutatie van het begrotingssaldo (zie voorgaand overzicht) is als volgt te specificeren:

bedragen x duizend euro; negatief bedrag is overschot; positief bedrag is tekort

Begrotingssaldo 2016 begrotingsboek (*)	-9.558	cf. blz.18 boekwerk programmabegroting 2016
Mutaties:		
a. besluitvorming septemberraad 30sep15		cf. raadsvoorstel Tweede Tijdvakrapportage
* fasering winstafrachten grondexploitaties	1.470	* besluit 5
b. besluitvorming begrotingsraad 11nov15		cf. raadsvoorstel aanbieding progr.begr. 2016.
* effect septembercirculaire	-701	* besluit 6
* aanvaard amendement P60	50	* besluit 8
c. besluitvorming decemberraad 16dec15		cf. raadsvoorstel budgetoverhevelingen, c.a.
* budgetoverhevelingen '15/'16	320	* besluit 1
* overige doorwerking begroting 2016	-66	* besluit 2
Begrotingssaldo 2016 t/m afdelingsplannen	-8.485	

(*): Dit begrotingssaldo conform het boekwerk programmabegroting 2016, zoals behandeld in de begrotingsraad van 12 november 2014, is het totale begrotingssaldo inclusief eenmalige middelen.

Bijlage 4: Overzicht landelijk voorgeschreven taakvelden BBV

Omschrijving taakveld
0.1 Bestuur
0.2 Burgerzaken
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden
0.4 Ondersteuning organisatie
0.5 Treasury
0.61 OZB Woningen
0.62 OZB Niet woningen
0.63 Parkeerbelasting
0.64 Belastingen overig
0.7 Algemene uitkering en ov. uitk. Gem.fonds
0.8 Overige baten en lasten
1.1. Crisisbeheersing en brandweer
1.2 Openbare orde en veiligheid
2.1 Verkeer en vervoer
2.2 Parkeren
2.4 Economische havens en waterwegen
3.1 Economische ontwikkeling
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur
3.3 Bedrijfsloket en - regelingen
3.4 Economische promotie
4.2 Onderwijshuisvesting
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken
5.1 Sportbeleid en activering
5.2 Sportaccommodaties
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en - participatie
5.4 Musea
5.5 Cultureel erfgoed
5.6 Media
5.7 Openbaar groen en openlucht recreatie
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
6.2 Wijkteams
6.3 Inkomensregelingen
6.4 Begeleide participatie
6.5 Arbeidsparticipatie
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)
6.7 Maatwerkdienstverlening 18+
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-
6.81 Geëscaleerde zorg 18+
6.82 Geëscaleerde zorg 18-
7.1 Volksgezondheid
7.2 Riolering
7.3 Afval
7.4 Milieubeheer
7.5 Begraafplaatsen
8.1 Ruimtelijke Ordening
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)
8.3 Wonen en bouwen